

ความต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ

นางสาว สุทธินันท์ ชื่นชม

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-333-683-4

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Needs for Intranet in Special Libraries

Miss Sutthinan Chuienchom

สถาบันวิทยบริการ
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Libraries Sciences and Information Sciences
Department of Libraries Sciences

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

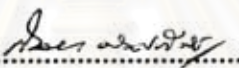
Academic Year 1999

ISBN 974-333-683-4

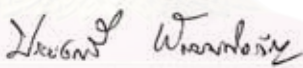
หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ
โดย   นางสาว สุทธินันท์ ชื่นชม
ภาควิชา   บรรณารักษศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิทธิ์

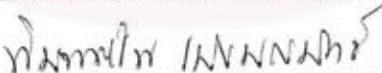

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

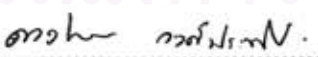

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว.กัลยา ติงศภัทย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงค์ พัฒนกิจจำรูญ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิทธิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณพิมล กุลบุญ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ดวงเนตร วงศ์ประทีป)

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์

สัทธินันท์ ชินชม : ความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ. (NEEDS FOR INTRANET IN SPECIAL LIBRARIES) อ. ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.พิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิทธิ์. 176 หน้า. ISBN 974-333-683-4.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ ในด้านวัตถุประสงค์ ประเภทของบริการ รูปแบบของข้อมูล และการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือโดยสอบถามบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 131 คน

ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดระบุ คือ ต้องการให้บริการที่ประสิทธิภาพและรวดเร็ว ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด คือ เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลของห้องสมุด บริการของอินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการฐานข้อมูลของหน่วยงานห้องสมุดที่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานบริการสารนิเทศ รูปแบบข้อมูลที่ต้องการให้มีในระบบ คือ ข้อความ สำหรับการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดต้องการใช้ ไมโครคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์แบบหลายผู้ใช้ โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล และโปรแกรมการจัดเก็บและสืบค้นสารนิเทศ ส่วนการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร บรรณารักษ์ ระบุว่า ห้องสมุดมีบุคลากรจากแผนกอื่นในหน่วยงานมาช่วยงานทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ต้องการการพัฒนาบุคลากรภายในหน่วยงาน โดยเฉพาะการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต ข้อมูลที่ต้องการนำเข้าสู่ระบบ คือ รายการทรัพยากรห้องสมุด ส่วนบรรณารักษ์ที่ไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุดมีเหตุผล คือ ห้องสมุดมีขนาดเล็กจึงไม่จำเป็นต้องใช้

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต ..... สัทธินันท์ ชินชม
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... พิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิทธิ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

AN ABSTRACT

3972130422 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEYWORD: INTRANET / SPECIAL LIBRARIES

SUTTHINAN CHUIENCHOM : NEEDS FOR INTRANET IN SPECIAL LIBRARIES. THESIS

ADVISOR: ASST.PROF.PIMRUMPAI PREMSMIT,D.A. 176 pp. ISBN 974-333-683-4.

The study aims to examine the needs for Intranet in special libraries in terms of objectives, types of services and data format; and to investigate preparations for Intranet use. Survey questionnaires are used to collect data from 131 librarians in special libraries in Bangkok.

The findings are as follows: most librarians want to use Intranet, the reason for use is to provide fast and efficient services relevant to users' need. The objective indicated by most librarians is for library information distribution. They also require corporate database service and would like to apply Intranet to information services. Data format mostly needed is text. For computer technology preparation, the majority of librarians would like to use microcomputer, multiuser system, database management software, and information storage and retrieval software. For personnel preparation, most librarians indicates that libraries acquire personnel from other departments to assist in computer work. They need in-house staff development, particularly training for Intranet use. Data input required is library catalog. The reason indicated by most librarians who do not want to use intranet is that the library is small so Intranet is not needed.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต ..... สุทธิพิทยา ธีระพร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... วิภากรทิพย์ / นพ. นพ. นพ. นพ.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม: .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์รำไพ เปรมสมิทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัยมาด้วย ดีตลอด ขอขอบคุณ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงค์ พัฒนกิจจำรูญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณพิมล กุลบุญ และอาจารย์ ดวงเนตร วงศ์ประทีป ขอขอบคุณ อาจารย์ภาควิชา บรรณารักษ์ทุกท่านที่ถ่ายทอดความรู้ ความคิดและประสบการณ์แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณ พี่ประนอม ดิษคร และ พี่ชะเอม ชาญกิจในความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ขอขอบคุณ เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ที่ให้กำลังใจตลอดการทำวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้ คุณดารกา พลัง คุณวรรณรี เจริญทรัพย์ คุณสายฝน แหงมทอง คุณกระจ่างศรี ศรีกระจ่าง คุณสายฝน เต่าแก้ว คุณกันยรัตน์ ดัดพันธ์ คุณมุสตี นนทคำจันทร์ ร.ต.อ.ภูซงค์ ณรงค์อินทร์ และ ขอขอบคุณ คุณวิกรม คุณสมบัติ ที่เอื้อเฟื้อด้านการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา และคนในครอบครัว ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงิน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	5
1.3 สมมติฐานการวิจัย	5
1.4 ขอบเขตการวิจัย	5
1.5 ตัวแปรในการวิจัย	6
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย	8
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ	9
2 ปรัชญาการวิจัย	10
2.1 ความหมายและขอบเขตของอินทราเน็ต	10
2.2 ระบบอินทราเน็ต	11
2.3 บริการของระบบอินทราเน็ต	20
2.4 การประยุกต์ใช้อินทราเน็ตในหน่วยงาน	22
2.5 ระบบอินทราเน็ตในประเทศไทย	25
2.6 การประยุกต์ใช้อินทราเน็ตในห้องสมุด	27
2.7 การเตรียมความพร้อมก่อนการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด	34
2.8 ห้องสมุดเฉพาะ	40
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
3.1 ประชากร	46
3.2 เครื่องมือในการวิจัย	48
3.3 การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
4.1 ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์	57
4.2 ความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ เพื่องานห้องสมุด	68
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	101
5.1 สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล	102
5.2 ข้อเสนอแนะ	118
5.3 แนวทางในการวิจัยในอนาคต	119
รายการอ้างอิง	120
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสำรวจเบื้องต้น	124
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	129
ภาคผนวก ค รายชื่อห้องสมุดเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	139
ประวัติผู้วิจัย	176

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนบรรณารักษ์ของหน่วยงานที่ไม่มีอินเทอร์เน็ต	48
ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา	50
ตารางที่ 3 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามและสถานภาพผู้ตอบ	52
ตารางที่ 4 จำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถาม	57
ตารางที่ 5 ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์	58
ตารางที่ 6 เหตุผลที่ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต	60
ตารางที่ 7 เหตุผลที่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต	62
ตารางที่ 8 วัตถุประสงค์ที่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต	64
ตารางที่ 9 บริการของอินเทอร์เน็ตที่ต้องการใช้	66
ตารางที่ 10 รูปแบบข้อมูลของอินเทอร์เน็ตที่ต้องการใช้	68
ตารางที่ 11 จำนวนหน่วยงานที่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด	69
ตารางที่ 12 ความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด	70
ตารางที่ 13 เหตุผลที่ไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด	72
ตารางที่ 14 เหตุผลที่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด	74
ตารางที่ 15 วัตถุประสงค์ที่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด	77
ตารางที่ 16 บริการในอินเทอร์เน็ตที่ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด	79
ตารางที่ 17 งานห้องสมุดที่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้	80
ตารางที่ 18 เทคโนโลยีที่ต้องการใช้เพื่อเตรียมความพร้อม	82
ตารางที่ 19 ประเภทคอมพิวเตอร์ที่ต้องการใช้กับงานห้องสมุด	84
ตารางที่ 20 ระบบคอมพิวเตอร์ที่ต้องการใช้กับงานห้องสมุด	85
ตารางที่ 21 โปรแกรมประยุกต์ที่ต้องการใช้กับงานห้องสมุด	88
ตารางที่ 22 สภาพปัจจุบันของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีของห้องสมุด	90
ตารางที่ 23 วิธีการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรห้องสมุด	92
ตารางที่ 24 วิธีการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	93
ตารางที่ 25 ข้อมูลที่ต้องการนำเข้าอินเทอร์เน็ตของห้องสมุด	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 26 รูปแบบข้อมูลที่ต้องการให้อยู่ในอินทราเน็ต	97
ตารางที่ 27 การเตรียมความพร้อมในด้านที่ต้องการมากที่สุด	99

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ได้รับความนิยมอย่างสูง เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเชื่อมเครื่องคอมพิวเตอร์ทั่วโลกให้ผู้ใช้เครื่องสามารถติดต่อแลกเปลี่ยนข่าวสารกันได้ บริการของอินเทอร์เน็ต เช่น เวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic-Mail) การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล (File Transfer Protocol : FTP) เป็นต้น และการกำหนดมาตรฐานการสื่อสารข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต ได้แก่ TCP/IP (Transmission Control Protocol / Internet Protocol) ทำให้ผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในเครือข่ายสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว และผู้ใช้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตยังสามารถเผยแพร่และค้นหาสารสนเทศได้ ถึงแม้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้จะต่างรุ่นต่างแบบกัน อีกทั้งยังเสียค่าใช้จ่ายในการค้นหาสารสนเทศในราคาต่ำ และข้อมูลที่ได้นั้นมีหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น ข้อความ ภาพ และเสียง

หน่วยงานทางธุรกิจจำนวนมากได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของมาตรฐานและประโยชน์ของอินเทอร์เน็ต ในด้านการติดต่อสื่อสาร การเผยแพร่ และการค้นหาสารสนเทศ จึงให้ความสำคัญที่นำเอามาตรฐานและซอฟต์แวร์ประยุกต์มาใช้เฉพาะในหน่วยงานของตน สร้างเครือข่ายใช้งานเฉพาะ และให้ชื่อว่า อินทราเน็ต (อินทราเน็ต, 2539: 119) เพื่อใช้สำหรับการสื่อสารข้อมูลภายในหน่วยงาน

อินทราเน็ต (Intranet) เป็นคำซึ่งตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางด้านเครือข่ายในสหรัฐอเมริกา ได้เริ่มใช้ในกลางปี 1995 โดยหมายถึง เทคโนโลยีการสื่อสารคอมพิวเตอร์ภายในหน่วยงาน หรือ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในหน่วยงานที่ใช้มาตรฐานสื่อสารข้อมูล (Data Communication Standards) ลักษณะเดียวกับอินเทอร์เน็ต (Bennett, 1996: 7)

การนำอินทราเน็ตมาใช้ในหน่วยงานก่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานนั้นๆ ดังนี้ (วาสนา สุขกระสานติ, 2540: 8-30 ; Bennett, 1996: 20)

1) ลดต้นทุนในการบริหารข่าวสารข้อมูล เนื่องจากการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ หลายรูปแบบภายในหน่วยงาน สามารถจัดเก็บอยู่ในรูปอิเล็กทรอนิกส์อย่างง่ายดาย ด้วยการใช้อำนาจของภาษาเอชทีเอ็มแอล (HTML) และใช้โปรแกรมค้นผ่านในการอ่านเอกสาร เช่น รายงาน บทความ บันทึกความจำ ตาราง เป็นต้น ทำให้ดูง่าย ลดค่าใช้จ่ายและเวลาในการจัดพิมพ์เอกสารในรูปกระดาษ

2) ช่วยให้ได้รับข่าวสารที่ใหม่ล่าสุดเสมอ เนื่องจากการจัดเก็บข่าวสารแบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่มีขั้นตอนที่ยุ่งยากเหมือนการพิมพ์ลงกระดาษ และไม่เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ทำให้บุคลากรในหน่วยงานสามารถรับข่าวสารใหม่ล่าสุดได้ และอินเทอร์เน็ตยังช่วยในการค้นหา ค้นคืนสารสนเทศที่มีคุณค่าและมีความหลากหลายรูปแบบ เช่น ข้อมูลตัวเลข ข้อความ ภาพ และสื่อประสม รวมทั้งการปรับปรุงสารสนเทศให้ทันสมัยโดยเสียค่าใช้จ่ายต่ำ

3) ช่วยให้ติดต่อสื่อสารกันได้อย่างฉับไว ไม่ว่าบุคลากรจะอยู่ห่างกันคนละชั้น คนละตึก หรือคนละจังหวัด ด้วยการใช้อินเทอร์เน็ตไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การสนทนาออนไลน์ (Internet Relay Chat-IRC) หรือแม้กระทั่งเทคโนโลยีประชุมทางไกล เป็นการช่วยลดการสูญเสียเวลาของบุคลากร ตลอดจนช่วยให้ทีมงานมีการประสานงานกันดีขึ้น

4) เสียค่าใช้จ่ายต่ำ การติดตั้งอินเทอร์เน็ตจะเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการติดตั้งซอฟต์แวร์การทำงานแบบกลุ่ม (Workgroup Software) ทั่วไป และหากหน่วยงานมีระบบเครือข่ายภายในอยู่แล้ว การติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติมจะเสียค่าใช้จ่ายต่ำมาก เนื่องจากสามารถใช้อุปกรณ์ต่างๆ ที่มีอยู่แล้วได้ทันทีตามคุณสมบัติการใช้งานข้ามระบบ (Cross Platform) ที่แตกต่างกันได้

5) ช่วยเตรียมความพร้อมของหน่วยงาน ที่จะเชื่อมเข้าสู่อินเทอร์เน็ตได้ทันที รวมทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตด้วย

ในปัจจุบันได้มีหน่วยงานหลายหน่วยงานจัดทำอินเทอร์เน็ตขึ้นเพื่อประโยชน์ในการสื่อสาร จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารภายในหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ เช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา บริษัท Silicon Graphics ใช้อินเทอร์เน็ตในการติดต่อกับแผนกต่างๆ ทำให้พนักงานสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้ ผู้ใช้ที่อยู่นอกสำนักงานสามารถติดต่อผ่านทางโมเด็ม เพื่อดึงข้อมูลการขาย และการตลาดจากอินเทอร์เน็ตไปใช้ นอกจากนี้ ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตยังสามารถประชุมทางไกลได้อีกด้วย ในบริษัท AT&T พนักงานสามารถค้นหารายชื่อ เบอร์โทรศัพท์ ที่อยู่ ตำแหน่งของพนักงานคนอื่นๆ ที่มีอยู่กว่า 300,000 คน และสามารถค้นหาข้อมูลของหน่วยงานได้จากฐานข้อมูล บริษัท Home Box Office ใช้อินเทอร์เน็ตกับพนักงานที่เป็นนักวิจัย โปรแกรมเมอร์และผู้บริหารระดับสูง ในการเข้าถึงฐานข้อมูลที่เก็บข้อมูลเกี่ยวกับภาพยนตร์ทุกเรื่อง เช่น ผู้กำกับภาพยนตร์ บริษัท เจ้าของลิขสิทธิ์ เป็นต้น (Undocument Intranet , 2540: 75)

สำหรับในประเทศไทย ได้มีหน่วยงานซึ่งพัฒนาอินเทอร์เน็ตขึ้นใช้ เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ใช้อินเทอร์เน็ตในการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ด้วยการใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์ และการส่งเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างหน่วยงาน การปีโตรเลียมแห่งประเทศไทย ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของหน่วยงานต่างๆ รวมถึงการติดต่อกับบุคลากรภายในหน่วยงานด้วย และบริษัทปูนซีเมนต์ไทย (จำกัด) มหาชน ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข่าวสารของหน่วยงาน เช่น ประกาศของหน่วยงาน ข่าวสารห้องสมุด การรับสมัครงานทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

การพัฒนาอินเทอร์เน็ตมีพื้นฐานจากการใช้สารนิเทศร่วมกัน การควบคุมสารนิเทศ การสื่อสารที่สะดวก รวดเร็ว และการสืบค้นสารนิเทศ (Intranet application, 1996: 2) ซึ่งการพัฒนาอินเทอร์เน็ตของแต่ละหน่วยงานนั้น เนื้อหาหรือข้อมูลภายในระบบที่ผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถใช้ประโยชน์ได้ของแต่ละหน่วยงาน มีความแตกต่างกันตามการพัฒนาและความต้องการของผู้ใช้ในหน่วยงานแต่ละแห่ง เช่น การใช้สารนิเทศร่วมกัน บัญชีงาน (Job Listing) สารนิเทศของหน่วยงาน สมุดโทรศัพท์ แบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Forms) ฐานข้อมูลของหน่วยงาน การประชุมเสมือน (Virtual Conferences) เป็นต้น โดยในปี 1996 บริษัท American Express ได้ทำการสำรวจการใช้อินเทอร์เน็ตของบริษัทในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 68 รองลงมา คือการใช้เอกสารร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 55 อันดับถัดมาคือบริการการสื่อสารภายในคิดเป็นร้อยละ 45 แบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์คิดเป็นร้อยละ 38 นโยบายบุคลากรและการประกาศรับสมัครงานคิดเป็นร้อยละ 22 สารนิเทศเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ 22 การจองตั๋วท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 7 ตามลำดับ (Jessop , 1997: 54) การประยุกต์ใช้งานอินเทอร์เน็ตสามารถประยุกต์ได้ไม่จำกัด ทั้งนี้เพราะ โครงสร้างพื้นฐานของหน่วยงาน คือ การสร้างถนนหนทางของข้อมูลข่าวสาร ดังนั้น จึงมีการสร้างและพัฒนาให้ช่วยการรับส่งข้อมูลกว้างขวางและดีขึ้น (ยีน ภู่วรรณ, 2539: 121) นอกจากนั้นอินเทอร์เน็ตยังมีประโยชน์ในการประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพของการเข้าถึงข้อมูล การใช้ประโยชน์จากสารนิเทศ (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2540: 14) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบัน หน่วยงานหรือหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่จัดเก็บ รวบรวม จัดการสารนิเทศเพื่อให้ผู้ใช้สารนิเทศสามารถเข้าถึงสารนิเทศได้อย่างสะดวก ถูกต้องและรวดเร็ว เช่น ศูนย์ข้อมูล ห้องสมุด เป็นต้น

ห้องสมุดเฉพาะเป็นห้องสมุดประเภทหนึ่งที่มีบทบาทและหน้าที่ในการให้บริการสารนิเทศในสาขาวิชาเฉพาะ เพื่อตอบสนองความต้องการสารนิเทศของบุคคลในวิชาชีพต่างๆ บุคลากรสามารถนำสารนิเทศนั้นๆ ไปใช้ เพิ่มความรู้ ความชำนาญ สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้เจริญก้าวหน้าในการทำงานมากกว่าที่จะได้จากห้องสมุดประเภทอื่นๆ (นิตยา พิรานนท์ , 2535: 6)

บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะเป็นบุคคลที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดเก็บ รวบรวม จัดการและเผยแพร่สารนิเทศที่ผู้ใช้ในหน่วยงานต้องการ สารนิเทศในห้องสมุดเฉพาะมีจำนวนไม่มากแต่ต้องง่ายต่อการค้นคว้าและบริการได้ตรงกับความต้องการ ซึ่งผู้ใช้ห้องสมุดเฉพาะมักต้องการสารนิเทศที่เฉพาะ เจาะจง และละเอียด เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน หรือประกอบการตัดสินใจ

ดังนั้นบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจึงต้องจัดหาสื่อที่จะใช้ในการจัดเก็บ การรวบรวม และการเผยแพร่สารนิเทศได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง อินทราเน็ตจึงได้เข้ามามีบทบาทในการบริหารข้อมูล และสารนิเทศในหน่วยงาน หรือสารนิเทศภายในห้องสมุด รวมถึงการบริการสารนิเทศ

บรรณารักษ์สามารถนำอินทราเน็ตมาใช้ให้เกิดประโยชน์และเพิ่มความสามารถในการดำเนินกิจกรรมของห้องสมุด ไม่ว่าจะเป็นการแจกจ่าย การจัดเก็บ และการค้นหา รวมถึงการให้บริการสารนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะทำให้สารนิเทศทันสมัย เพราะลดขั้นตอนและเวลาของการจัดการสารนิเทศ สามารถจัดเก็บสารนิเทศทุกรูปแบบให้อยู่ในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว และเมื่อใช้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ก็สามารถติดต่อและส่งสารนิเทศไปยังผู้รับทันทีไม่ว่ากลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ การนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด เช่น การประชาสัมพันธ์ข้อมูลของห้องสมุดหรือของหน่วยงาน การสืบค้นสารนิเทศภายในห้องสมุด การสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูลของหน่วยงาน การติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้ห้องสมุด (Comings, 1997: 26) เป็นต้น แต่ในปัจจุบันในประเทศไทย ยังมีหน่วยงานจำนวนน้อยที่มีการพัฒนาอินทราเน็ตขึ้นมาใช้ รวมถึงห้องสมุดเฉพาะของหน่วยงานนั้นๆ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะมีความต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในด้านต่างๆ อย่างไร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อห้องสมุดและหน่วยงานที่ห้องสมุดสังกัด ซึ่งผลจากการวิจัย จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารหน่วยงานในการพิจารณาตัดสินใจในการนำอินทราเน็ตมาใช้และเป็นแนวทางสำหรับบรรณารักษ์ในการวางแผนเตรียมความพร้อมในการนำอินทราเน็ตมาใช้ต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษา

1. ความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ ในด้านวัตถุประสงค์ ประเภทของบริการ รูปแบบของข้อมูล
2. การเตรียมความพร้อมของห้องสมุดในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้

สมมติฐานการวิจัย

1. บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้เพื่อจัดระบบข้อมูลในห้องสมุด และเผยแพร่ข่าวสารแก่บุคลากรภายในหน่วยงาน
2. บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ต้องการ การฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นห้องสมุดสังกัดหน่วยงานราชการ ห้องสมุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และห้องสมุดสังกัดหน่วยงานเอกชน

สำหรับห้องสมุดเฉพาะที่สังกัดหน่วยงานราชการคัดเลือกเฉพาะห้องสมุดในระดับกระทรวงและกรม การคัดเลือกรายชื่อห้องสมุดนี้ถือว่าห้องสมุดคณะในสถาบันอุดมศึกษาเป็น ห้องสมุดมหาวิทยาลัย จึงไม่นำมาใช้ในการวิจัย

ห้องสมุดเฉพาะที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ไม่รวมห้องสมุดเฉพาะซึ่งได้สำรวจเบื้องต้นแล้วพบว่ามีการพัฒนาและการใช้อินเทอร์เน็ตภายในหน่วยงาน

รายชื่อห้องสมุดเฉพาะรวบรวมจากทำเนียบนามห้องสมุดเฉพาะ ปี 2528 ทำเนียบนามห้องสมุดเฉพาะสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ.2535 และทำเนียบนามสมาชิกชมรมห้องสมุดเฉพาะ ปี 2540

รายชื่อห้องสมุดเฉพาะแบ่งตามประเภทของหน่วยงานต้นสังกัดเป็น 3 ประเภท คือ

1. สังกัดหน่วยงานราชการ	108	แห่ง
2. สังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	29	แห่ง
3. สังกัดหน่วยงานเอกชน	66	แห่ง
รวมจำนวนห้องสมุดเฉพาะทั้งหมด	203	แห่ง

จากการสำรวจเบื้องต้น พบว่า ห้องสมุดที่ยังไม่มีการพัฒนาและการใช้อินทราเน็ตภายในหน่วยงานมีจำนวน 107 แห่ง แบ่งตามประเภทของหน่วยงานต้นสังกัดเป็น 3 ประเภท คือ

1. สังกัดหน่วยงานราชการ	58	แห่ง
2. สังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	16	แห่ง
3. สังกัดหน่วยงานเอกชน	32	แห่ง
รวมจำนวนห้องสมุดเฉพาะทั้งหมด	106	แห่ง

ตัวแปรในการวิจัย

วัตถุประสงค์ ได้แก่

วัตถุประสงค์ในการนำอินทราเน็ตมาใช้ภายในหน่วยงาน

1. เพื่อค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูลของหน่วยงาน
2. เพื่อติดต่อสื่อสารกับบุคลากรภายในหน่วยงาน
3. เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลหรือความคิดเห็น
4. เพื่อติดตามข่าวสารและ เหตุการณ์ต่างๆ
5. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทั่วไป
6. เพื่อความบันเทิง
7. เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของห้องสมุดให้บุคลากรภายในหน่วยงานทราบ
8. เพื่อนำเสนอรายงานของห้องสมุดให้แก่ผู้บริหารหน่วยงาน

9. เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นรายการทรัพยากรของห้องสมุดผ่านอินเทอร์เน็ต
10. เพื่อใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่มีในระบบ
11. เพื่อกรอกแบบฟอร์มต่างๆ ของหน่วยงานหรือแผนกต่างๆ เช่น จดหมายเวียน
จดหมายสมัครงาน

วัตถุประสงค์ในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ภายในห้องสมุด

1. เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลของห้องสมุด
2. เพื่อจัดระบบของห้องสมุดโดยการประยุกต์ใช้กับงานต่างๆ ของห้องสมุด เช่น
งานลงทะเบียนทรัพยากรห้องสมุด
3. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงสารสนเทศภายในห้องสมุดโดยการนำรายการทรัพยากร
ของห้องสมุด (Library Catalog) เป็นส่วนหนึ่งของระบบอินเทอร์เน็ตของหน่วยงาน
4. เพื่อติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้ห้องสมุด
5. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการสารสนเทศภายในห้องสมุด
6. เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็นเกี่ยวกับห้องสมุด
7. เพื่อตรวจสอบข้อมูลสำเร็จรูปเฉพาะด้านในระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อให้บุคลากรภายใน
หน่วยงานสามารถค้นหาข้อมูล
8. เพื่อทำรายงานต่างๆ ของห้องสมุด

ประเภทของบริการ ได้แก่

บริการภายในหน่วยงาน

1. ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
2. แผงข่าวอิเล็กทรอนิกส์
3. ฐานข้อมูลภายในหน่วยงาน
4. แบบฟอร์มเอกสารอิเล็กทรอนิกส์
5. โปรแกรมสำเร็จรูป
6. การประชุมทางไกล

บริการภายในห้องสมุด

1. ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
2. แดงข่าวอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ข่าวประชาสัมพันธ์ห้องสมุด
3. ฐานข้อมูลของหน่วยงาน เช่น การจัดทำฐานข้อมูลสารนิเทศภายในห้องสมุด
4. แบบฟอร์มเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เช่น แบบฟอร์มลงทะเบียนทรัพยากรห้องสมุด
5. โปรแกรมสำเร็จรูป
6. การประชุมทางไกล

รูปแบบของข้อมูล ได้แก่

1. รูปแบบที่เป็นข้อความ
2. รูปแบบที่เป็นตัวเลข
3. รูปแบบที่เป็นกราฟิก
4. รูปแบบที่เป็นซอฟต์แวร์
5. รูปแบบที่เป็นสื่อประสม

การเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ได้แก่

1. บุคลากร
2. ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์
3. ข้อมูลนำเข้าระบบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาบทความ เอกสาร สิ่งพิมพ์และตำราเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต การใช้และการพัฒนาระบบ การใช้เทคโนโลยีของห้องสมุดเฉพาะ ระเบียบวิธีวิจัย การสร้างแบบสอบถาม รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของห้องสมุด ได้แก่ หน่วยงานที่ห้องสมุดสังกัด

ตอนที่ 2 ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะในด้าน
วัตถุประสงค์การใช้ ประเภทของบริการ รูปแบบของข้อมูล

ตอนที่ 3 ความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะเพื่องานห้องสมุด
ในด้านวัตถุประสงค์ ประเภทของบริการ การเตรียมความพร้อมใน
การนำอินเทอร์เน็ตมาใช้

3. ทดสอบแบบสอบถามและทำการแก้ไขปรับปรุง โดยทดสอบแบบสอบถามกับบรรณารักษ์ห้องสมุด
คณะ 16 แห่ง ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. แจกแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์โดยส่งทางไปรษณีย์ และเก็บรวบรวมข้อมูล

5. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ

6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เป็นแนวทางให้ผู้บริหารหน่วยงานในการพิจารณา ตัดสินใจในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้

2. เป็นแนวทางสำหรับบรรณารักษ์ในการวางแผนเตรียมความพร้อมในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้

บทที่ 2

ปริทัศน์วรรณกรรม

การปริทัศน์วรรณกรรมในบทนี้จะนำเสนอเกี่ยวกับ 1) อินทราเน็ต ซึ่งครอบคลุมในเรื่องความหมาย และขอบเขต ระบบ บริการ การประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน ระบบอินทราเน็ตในประเทศไทย การประยุกต์ใช้ใน ห้องสมุด การเตรียมความพร้อม 2) ห้องสมุดเฉพาะ และ 3) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและขอบเขตของอินทราเน็ต

อินทราเน็ต (Intranet) เริ่มมีการใช้ในปี ค.ศ. 1995 เป็นการนำรูปแบบระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้ภายใน หน่วยงาน ในขณะนั้นได้มีการเรียกการนำระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้ภายในหน่วยงานนี้หลายชื่อด้วยกัน เช่น Internal Webs, Internet Clones, Corporate Webs เป็นต้น แต่ คำว่า Intranet ได้รับความนิยมมากกว่า (Hills, 1997: 6)

การนำหลักการของอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการออกแบบและประยุกต์เครือข่ายในหน่วยงานมี วัตถุประสงค์เพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสารภายในหน่วยงาน (Notess, 1999: 1) หรือแก้ปัญหาการติดต่อ สื่อสารภายในหน่วยงาน (Tijada, 1995: 80 cited in Jones, 1998: 5) โดยเพิ่มการพบปะพูดคุยผ่านระบบ เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสารนิเทศ และเพื่อจัดการสารนิเทศ ได้แก่ การกระจายสารนิเทศ และการ ใช้สารนิเทศร่วมกัน (Watson, 1999: 111) ซึ่งอินทราเน็ตต้องมีระบบรักษาความปลอดภัย ระบบควบคุมที่ดี และมีระดับการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้ (Crabb, 1996: 46)

หน่วยงานสามารถนำเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่มาจัดตั้งเป็นระบบอินทราเน็ตได้ เพียงเชื่อมต่อ เครื่องคอมพิวเตอร์ต่างๆในหน่วยงานเข้าด้วยกัน ถึงแม้เครื่องคอมพิวเตอร์นั้นจะมีแพลตฟอร์ม หรือระบบ ปฏิบัติการต่างกัน (ปิยะ สมบุญสำราญ , 2541: 194)

ความแตกต่างของระบบอินเทอร์เน็ต ระบบอินทราเน็ต และกรุปแวร์ (Groupware) คือระบบ อินเทอร์เน็ตใช้เพื่อการสื่อสารข้อมูลระหว่างหน่วยงานทั่วโลก เปิดกว้างสำหรับทุกคน ขณะที่ระบบอินทราเน็ต ใช้เพื่อการสื่อสารข้อมูลระหว่างผู้ใช้งานภายในหน่วยงานเป็นหลัก ส่วนกรุปแวร์ใช้เพื่อการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น โครงการ งานวิจัยกลุ่ม งานฐานข้อมูล เป็นต้น โดยใช้ระบบเครือข่ายบริเวณเฉพาะที่ (LAN) เพื่อการ

ทำงานหลายกลุ่มร่วมกันทำให้เป็นระบบโดยรวมเครือข่ายภายในเข้าด้วยกัน สิ่งทีอินเทอร์เน็ตและ อินทราเน็ต แตกต่างจากรูปแวย์ คือ ทั้งอินเทอร์เน็ตและอินทราเน็ตใช้เทคโนโลยีในรูปแบบเดียวกัน แตกต่าง กันที่ขอบเขตการเข้าถึงข้อมูลและเป้าหมายของกลุ่มที่ทำการสื่อสารข้อมูล ในขณะที่กรูปแวย์เป็นการใช้ โปรแกรมสำหรับการทำงานเป็นกลุ่มในระบบเครือข่ายบริเวณเฉพาะที่โดยไม่จำเป็นต้องใช้ระบบของ อินเทอร์เน็ต จะเห็นได้ว่าระบบอินทราเน็ตและกรูปแวย์เป็นการสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันเป็นทีม ซึ่ง ในแนวทางการประยุกต์ใช้ระบบอินทราเน็ตจะสำเร็จได้ในหน่วยงานที่มีวัฒนธรรมการทำงานเป็นกลุ่ม และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและมี ผู้ใช้ข้อมูลร่วมกันจำนวนมาก (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2542: 23)

โดยสรุปแล้วอินทราเน็ตก็คือ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ซึ่งนำ มาตรฐานและซอฟต์แวร์ประยุกต์ของระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้โดยพัฒนาขึ้นมาเพื่อจัดการสารสนเทศในหน่วยงาน และการติดต่อสื่อสารภายในหน่วยงานนั้นๆ

ระบบอินทราเน็ต

ระบบของอินทราเน็ต จะครอบคลุมในเรื่ององค์ประกอบของระบบ ประเภทของระบบ ขนาดของ ระบบ การพัฒนาและการออกแบบระบบ และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของเครือข่าย

โครงสร้างของอินทราเน็ตที่ใช้ในหน่วยงาน เป็นการรวมเครือข่ายย่อยๆหลายเครือข่ายเข้าด้วยกัน แต่ละเครือข่ายที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายซึ่งใช้มาตรฐานอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมโยงต่อกันได้ คือ มาตรฐานที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างคอมพิวเตอร์ เรียกว่า TCP/IP (Transmission Control / Internet Protocol)

องค์ประกอบของระบบอินทราเน็ต

ระบบอินทราเน็ตมีองค์ประกอบพื้นฐาน ดังนี้ (Harshbarger, 1997: 7)

1. ตัวบริการ (Server) เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ให้บริการ สารสนเทศจะถูกจัดเก็บในคอมพิวเตอร์และ ให้บริการโดยตัวบริการ ซึ่งได้ตอบกับการขอรับบริการของผู้ใช้เพื่อดูข้อมูล และให้บริการการเข้าถึงสารสนเทศที่ จัดเก็บในตัวบริการประเภทอื่นด้วย

ตัวบริการในระบบอินเทอร์เน็ต ประกอบด้วย (วิทยา เรื่องพรวิสุทธิ, 2542: 42)

- 1.1 ตัวบริการเว็บ (Web Server) เป็นการสร้างแฟ้มข้อมูลภาษาเอชทีเอ็มแอล (HTML) หรือเว็บเพจ โดยมีเนื้อหาของข้อมูลเกี่ยวข้องกับหน่วยงาน
- 1.2 ตัวบริการการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล (FTP Server) เป็นการเก็บสะสมแฟ้มข้อมูลและโปรแกรม เพื่อให้บริการแก่แผนกต่างๆ ในหน่วยงาน แฟ้มข้อมูลข้อมูลที่ให้บริการเหล่านี้ต้องได้รับการติดตั้งบนสารบบ (Directory) ของตัวบริการการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล
- 1.3 ตัวบริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Mail Server) เป็นการจัดระบบไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานในหน่วยงาน เช่น MS Mail Server, MS Exchange Server เป็นต้น
- 1.4 ตัวบริการซีเควล (SQL Server) เป็นการสร้างฐานข้อมูลเพื่อใช้ในงานเก็บข้อมูลในฐานข้อมูล

2. โปรแกรมค้นผ่านเว็บ (Web Browser) เช่น Netscape, Internet Explorer โดยใช้โปรแกรมค้นผ่าน (Browser) เพื่อค้นระบบอินเทอร์เน็ต และดูข้อมูลซึ่งเก็บในตัวบริการ โปรแกรมค้นผ่านเว็บมีหน้าที่คือ เชื่อมต่อกันระหว่างตัวบริการเว็บ อ่านเอกสารภาษาเอชทีเอ็มแอล และแสดงผลตามรูปแบบและกราฟิกในเอกสาร อ่านเอกสารเชื่อมโยงหลายมิติ (Hyperlink) รวมถึงเชื่อมโยงกับเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และช่วยผู้ใช้ในการใช้โปรแกรมค้นผ่านให้ง่ายขึ้น

3. โครงสร้างพื้นฐานเครือข่าย (Network Infrastructure) หรือระบบเครือข่ายที่ใช้ในการสื่อสารข้อมูลและโพรโตคอล TCP/IP ที่ทำการสื่อสารและถ่ายโอนข้อมูลระหว่างคอมพิวเตอร์ที่มีสถาปัตยกรรมระบบและระบบปฏิบัติการแตกต่างกันไปได้ และใช้เกณฑ์วิธีขนส่งข้อความหลายมิติ (Hypertext Transport Protocol-HTTP) ในการสื่อสารข้อมูลอักษร ภาพ และการเชื่อมโยงหลายมิติ ซึ่งเชื่อมโยงให้เข้าถึงสารสนเทศจากที่ต่างๆ ภายในหน่วยงาน

4. ข้อมูล (Data) / เอกสาร (Document) สารสนเทศของหน่วยงานที่ต้องการเผยแพร่หรือนำเสนอในระบบอินเทอร์เน็ต

5. การประยุกต์ (Application) เป็นสิ่งที่ผู้พัฒนาระบบเขียนขึ้นเพื่อแก้ปัญหาที่ต้องการแก้ไข ประกอบด้วย

- 5.1 หน่วยควบคุม (Control) เป็นส่วนของการประยุกต์ซึ่งดำเนินงานภายในโปรแกรม คั่นผ่าน โดยจะขยายหน้าที่โปรแกรมคั่นผ่าน
- 5.2 ภาษาทคำสั่ง (Scripting Language) ใช้ในการควบคุมหน่วยควบคุมให้ทำงานมีการโต้ตอบ

ประเภทของระบบอินทราเน็ต

โครงสร้างพื้นฐาน การประยุกต์ และบริการในอินทราเน็ต มีได้หลากหลายขึ้นอยู่กับพัฒนาของหน่วยงานนั้นๆ อินทราเน็ตสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ (Vasanthans; Ordorica, 1998: 11)

1. อินทราเน็ตเชิงพาณิชย์ (Commercial Intranet) มีลักษณะ คือ

- 1.1 มีระบบรักษาความปลอดภัย (Security) ซึ่งมีความสำคัญมาก หน่วยงานจำเป็นต้องปกป้องสารสนเทศที่มีคุณค่าและป้องกันการเข้าถึงบริการและแหล่งสารสนเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น เอาใจใส่ดูแลการเข้าถึงระยะไกลของบุคลากร เป็นต้น
- 1.2 ให้ความสำคัญกับการลดความหลากหลาย (Heterogeneity) ของระบบ บางหน่วยงานพยายามลดสภาพแวดล้อมระบบคอมพิวเตอร์ที่ต่างกันของระบบอินทราเน็ตโดยการใช้มาตรฐาน และกำหนดให้ใช้ฮาร์ดแวร์ที่มีแพลตฟอร์มเหมือนกัน
- 1.3 มีการประยุกต์เพื่อการดำเนินธุรกิจ (Commercial Application) หน่วยงานที่ต้องการโปรแกรมประยุกต์ทางธุรกิจที่ไม่สามารถหาได้จากซอฟต์แวร์สาธารณะ (Public Domain Software) เช่น ลูกค้าสัมพันธ์ การจัดการเอกสาร จะมีการลงทุนพัฒนาซอฟต์แวร์ประยุกต์ทางธุรกิจ (Commercial Application Software) เอง

2. อินทราเน็ตแบบไม่ใช่เชิงพาณิชย์ (Non-commercial Intranet) เป็นสภาพแวดล้อมระบบคอมพิวเตอร์ที่การรักษาความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ในมหาวิทยาลัย เป็นต้น มีลักษณะ คือ

2.1 รวบรวมที่หลากหลายเข้าไว้ด้วยกัน เนื่องจากมีผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลหรือคอมพิวเตอร์แมคอินทอช (Mcintosh) จำนวนมากในมหาวิทยาลัย เมื่อมหาวิทยาลัยมีการพัฒนาระบบอินทราเน็ต จึงรวมเครื่องคอมพิวเตอร์เหล่านี้เข้าไว้เป็นเครือข่ายเดียวกัน

2.2 ประเภทของกิจกรรมระบบจะเกี่ยวกับการวิจัย การพัฒนา การฝึกอบรม และการศึกษา

2.3 ผู้ใช้ใช้ซอฟต์แวร์สาธารณะมาก เพราะราคาต่ำ เข้าถึงได้

ขนาดของอินทราเน็ต

ขนาดของเครือข่ายอินทราเน็ต หมายถึง ขนาดและจำนวนคอมพิวเตอร์ที่ใช้เชื่อมต่อในเครือข่ายอินทราเน็ต ซึ่งรวมถึงจำนวนซอฟต์แวร์ด้วย (วิทยา เรื่องพรวิสุทธิ, 2542: 45) โดยทั่วไปการแบ่งขนาดของอินทราเน็ตจะแบ่งตามจำนวนบุคลากรและค่าใช้จ่ายซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้

- อินทราเน็ตกลุ่มร่วมงาน (Workgroup Intranet)
- อินทราเน็ตแผนก (Departmental Intranet)
- อินทราเน็ตหน่วยงาน (Corporate Intranet)

อินทราเน็ตแต่ละขนาดมีจำนวนและระดับของบริการ และโครงสร้างพื้นฐานแตกต่างกันโดยพิจารณาได้จากปัจจัยหลายประการ (Vasanthans; Ordorica, 1998: 15) ได้แก่

1. จำนวนบุคลากร
2. สาขาของหน่วยงาน
3. หน้าที่ทางธุรกิจ (Business function)
4. จุดเข้าถึงระบบในระยะไกล (Remote site)
5. สำนักงานที่เผยแพร่ (Distributed offices)
6. บุคลากรภายนอก

ตัวอย่างการแบ่งขนาดของอินทราเน็ต มีดังนี้

1. อินทราเน็ตกลุ่มร่วมงาน (Workgroup Intranet) เป็นอินทราเน็ตขนาดเล็กมีจำนวนบุคลากร 7-10 คน สำหรับหน่วยงานที่ไม่มีสาขา และทำหน้าที่ทางธุรกิจเพียงหน้าที่เดียว ไม่มีจุดเข้าถึงระบบในระยะไกล และไม่มีผู้บริหารระบบ ใช้ตัวบริการ 1 เครื่อง เครื่องคอมพิวเตอร์ 5 เครื่อง เครื่องพิมพ์ 1 เครื่อง และมีบริการ คือ การใช้ข้อมูลร่วมกัน การโอนถ่ายแฟ้มข้อมูล ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และการพิมพ์
2. อินทราเน็ตแผนก (Departmental Intranet) เป็นอินทราเน็ตขนาดกลางมีจำนวนบุคลากร 75-150 คน สำหรับหน่วยงานที่ไม่มีสาขา และทำหน้าที่ทางธุรกิจเพียงหน้าที่เดียว มีจุดเข้าถึงระบบในระยะไกล 2 จุด มีสำนักงานที่เผยแพร่ 3 แห่ง และมีผู้บริหารระบบ 1 คน ใช้ตัวบริการ 2 เครื่อง เครื่องคอมพิวเตอร์ 60 เครื่อง เครื่องพิมพ์ 8 เครื่อง และมีบริการ คือ การใช้ข้อมูลร่วมกัน การโอนถ่ายแฟ้มข้อมูล ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การพิมพ์ และบริการเว็บ
3. อินทราเน็ตหน่วยงาน (Corporate Intranet) เป็นอินทราเน็ตขนาดใหญ่มีจำนวนบุคลากร 900-1000 คน มีสาขาของหน่วยงาน 3 แห่ง ทำหน้าที่ทางธุรกิจ 5 หน้าที่ มีจุดเข้าถึงระบบในระยะไกล 3 จุด มีสำนักงานที่เผยแพร่ 3 แห่ง และมีผู้บริหารระบบ 50 คน ใช้ตัวบริการ 20 เครื่อง เครื่องคอมพิวเตอร์ 900 เครื่อง เครื่องคอมพิวเตอร์เครือข่าย 100 เครื่อง เครื่องพิมพ์ 50 เครื่อง และมีบริการ คือ บริการซอฟต์แวร์ รายชื่อ ที่อยู่ของบุคคลและหน่วยงาน ระบบรักษาความปลอดภัย การใช้ข้อมูลร่วมกัน การโอนถ่ายแฟ้มข้อมูล ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

การพัฒนาและออกแบบระบบอินทราเน็ต

การประยุกต์ใช้ระบบอินทราเน็ตให้ประสบผลสำเร็จนั้นมีหลักการเช่นเดียวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศ ซึ่งต้องศึกษาวัตถุประสงค์ ขอบเขตและความต้องการ โดยอาศัยทักษะการวางแผน การพัฒนา การออกแบบระบบ การดำเนินการและการบำรุงรักษาระบบให้สามารถใช้งานได้จริงตามเป้าหมายและแนวทางที่กำหนด ดังนั้น สิ่งที่ต้องพิจารณาในการพัฒนาออกแบบระบบอินทราเน็ต (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2542: 30) ได้แก่

1. กลุ่มผู้ใช้ระบบ ผู้ใช้ระบบอินทราเน็ตของหน่วยงาน เช่น บุคลากรระดับผู้ใช้ บุคลากรระดับพัฒนาระบบงาน ผู้บริหารจำเป็นต้องศึกษาความต้องการในการใช้ระบบ เพื่อให้ผู้ใช้ใช้ประโยชน์จากอินทราเน็ตให้มีประสิทธิภาพ

2. กลุ่มเป้าหมายของหน่วยงาน การพัฒนาอินเทอร์เน็ตขึ้นอยู่กับหน่วยงานนั้นๆ ว่ามีเป้าหมายอย่างไร เช่น เพื่อให้เกิดสำนักงานอัตโนมัติภายในหน่วยงาน เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

3. ประเภทของข้อมูล/เนื้อหา ที่จะใช้ในระบบอินเทอร์เน็ตโดยการรวบรวมข้อมูลเพื่อให้บริการสารสนเทศและการเชื่อมโยงข้อมูลไปยังฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องภายในหน่วยงาน การกำหนดเนื้อหาที่จะนำเสนอในระบบอินเทอร์เน็ต จะต้องมีการทำความเข้าใจร่วมกันภายในหน่วยงาน มีการวางนโยบายในการนำเสนอข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตไว้อย่างชัดเจน

ประเภทของข้อมูลที่ใช้ในระบบอินเทอร์เน็ต ได้แก่

3.1 เอกสาร ได้แก่ เอกสาร รายงาน ข่าวสารเผยแพร่ คู่มือ

3.2 ข้อมูล ซึ่งอยู่ในหลายรูปแบบ เช่น ข้อมูลจากฐานข้อมูล และจากโปรแกรมประยุกต์ใช้งานต่างๆ เป็นต้น

3.3 สื่อประสม ได้แก่ โปรแกรมที่เป็นสื่อประสมที่สามารถแสดงผลในรูปตัวอักษร รูปภาพ และเสียง

4. การกำหนดระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลภายในหน่วยงาน เป็นหัวใจสำคัญในการนำเสนอข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตซึ่งระบบรักษาความปลอดภัยเริ่มต้นตั้งแต่การรักษาความปลอดภัยด้านอุปกรณ์ การเลือกระบบปฏิบัติการ โดยการติดตั้งระบบตัวป้องกันการบุกรุก (Firewall) ซึ่งเป็นระบบป้องกันความปลอดภัยระหว่างเว็บไซต์และตัวบริการอินเทอร์เน็ต (Intranet Server) กับเครือข่ายภายนอก

ประโยชน์ของตัวป้องกันการบุกรุกคือ ควบคุมและป้องกันการเข้าถึงระบบที่สำคัญได้ ป้องกันการใช้บริการต่างๆ บนอินเทอร์เน็ตจากผู้ใ้ภายนอกได้ สามารถควบคุมและดูแลระบบรักษาความปลอดภัยได้ง่าย และเป็นการควบคุมจากศูนย์กลาง เก็บข้อมูลและสถิติการใช้เครือข่าย กำหนดรูปแบบการกรองชุดของข้อมูลที่ซับซ้อนได้ ติดตั้งบนเครื่องและทำงานแยกต่างหากไม่เกี่ยวข้องกับฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์อื่น

ระบบรักษาความปลอดภัยที่ดีจะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทำหน้าที่เป็นตัวป้องกันการบุกรุกโดยเฉพาะ ซึ่งรูปแบบที่ใช้กันโดยทั่วไป คือ แยกตัวบริการเป็น 2 ตัว ตัวหนึ่งอยู่ภายในหน่วยงานสำหรับพนักงาน ส่วนตัวบริการอีกตัวจะอยู่นอกตัวป้องกันการบุกรุก เพื่อใช้สำหรับบุคคลภายนอกติดต่อกับระบบของหน่วยงาน

5. การกำหนดตัวแบบขององค์กร (Organization Models) ซึ่งมี 3 แบบ ได้แก่

- 5.1 แบบศูนย์กลาง (Centralized Model) เป็นระบบบริหารโดยมีตัวบริการเว็บเพียงตัวเดียว โดยมีผู้รับผิดชอบส่วนกลางพิจารณาเนื้อหาที่นำเสนอ โดยเนื้อหาส่งมาจากหน่วยงานและแผนกต่างๆมายังผู้ควบคุมที่ศูนย์กลาง
- 5.2 แบบกระจายศูนย์ (Decentralized Model) เป็นการบริหารโดยมีตัวบริการเว็บหลายตัวในหน่วยงานเชื่อมต่อกัน
- 5.3 แบบผสม (Mixed Model) มีการบริหารทั้ง 2 แบบ

6. การกำหนดผู้รับผิดชอบระบบอินเทอร์เน็ต ว่าควรอยู่ในความรับผิดชอบของแผนกใดในหน่วยงาน ควรมีผู้ควบคุมระบบที่ศูนย์กลางหรือไม่ และเป็นการกำหนดขอบเขตของระบบอินเทอร์เน็ตว่า เป็นระบบที่ใช้ภายในหน่วยงานเท่านั้นโดยผู้ใช้ภายในหน่วยงานเท่านั้นที่สามารถเข้าสู่ระบบได้ หรือเป็นระบบที่ใช้ภายในหน่วยงาน และอนุญาตให้ผู้ใช้ภายนอกหน่วยงานสามารถเข้าสู่ระบบได้และเชื่อมต่อออกไปยังนอกหน่วยงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ด้วย

7. ค่าใช้จ่ายในการนำระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้ในหน่วยงาน เปรียบเทียบกับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับว่าคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ ค่าใช้จ่ายในการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่เป็นผู้ให้บริการและตัวบริการ ซอฟต์แวร์และเครื่องมือในการพัฒนาซอฟต์แวร์ รวมถึงค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร ได้แก่ การอบรม การดูแลเนื้อหา การบริหารและการสนับสนุน

เมื่อหน่วยงานตัดสินใจนำระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้ จะมีขั้นตอนการนำระบบมาใช้ ดังนี้

1. นำมาตรฐาน TCP/IP มาใช้ในระบบเครือข่ายในหน่วยงาน
2. จัดหาและติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ที่จะทำหน้าที่เป็นตัวบริการเว็บ หรือ ตัวบริการ HTTP (HTTP Server) ซึ่งอาจเป็นระบบยูนิกซ์ที่ใช้โพรโทคอล TCP/IP และซอฟต์แวร์ของตัวบริการเว็บ เช่น CERN, NCSA, Netscape เป็นต้น
3. เตรียมการ และจัดการกับระบบข้อมูลข่าวสารที่จะใช้ในระบบอินเทอร์เน็ตโดยการกำหนดนโยบายในการบริหารข้อมูล เช่น มีการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ศึกษาความต้องการใช้งานจากระบบอินเทอร์เน็ตและหารูปแบบข้อมูลที่แต่ละหน่วยงานต้องการใช้และเรียกดู

4. จัดหาซอฟต์แวร์ ในการใช้งานเพื่อสร้างระบบข้อมูลให้อยู่ในรูปภาษาเอชทีเอ็มแอล หรือ HTML Authoring Tool เช่น Frontpage, PageMill, Netscape, Adobe Acrobat เป็นต้น

5. บริการค้นหาข้อมูล โดยใช้โปรแกรมค้นผ่านเว็บ หรือเรียกว่าเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เป็นผู้ใช้บริการ ทำหน้าที่ขอรับบริการจากตัวบริการ เช่น โปรแกรม Netscape, Microsoft Internet Explorer, Mosaic เป็นต้น

อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ประกอบด้วย

1. อุปกรณ์เชื่อมโยงเครือข่าย

1.1 แผ่นการ์ดเครือข่าย (Network Adapter Card / Network Interface Card-NIC) เป็นอุปกรณ์ที่ติดตั้งไว้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ต้องการเชื่อมต่อเครือข่าย การใช้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของเครือข่าย และชนิดของไมโครคอมพิวเตอร์

1.2 ช่องทางการสื่อสาร (Communication Channel)

1.3 ฮับ (Hub) เป็นอุปกรณ์เชื่อมต่อสายเคเบิลเครือข่าย โดยมีลักษณะเป็นช่องเสียบสายเคเบิลระหว่างคอมพิวเตอร์บริการ (Computer Server) กับไมโครคอมพิวเตอร์ที่เป็นผู้ใช้บริการ

2. ฮาร์ดแวร์ (Hardware)

ระบบอินเทอร์เน็ต มีส่วนประกอบฮาร์ดแวร์ ดังนี้

2.1 ไมโครคอมพิวเตอร์

2.2 คอมพิวเตอร์บริการ (Computer Server)

2.3 เครื่องซีดีรอม

2.4 เครื่องพิมพ์

2.5 เครื่องจ่ายไฟฟ้าสำรอง

3. ซอฟต์แวร์ (Software)

ระบบอินเทอร์เน็ตมีส่วนประกอบซอฟต์แวร์หลักของระบบ คือ

- 3.1 ระบบปฏิบัติการอินเทอร์เน็ต (Intranet Operating System)
- 3.2 ตัวบริการเว็บ
- 3.3 โปรแกรมค้นผ่านเว็บ
- 3.4 HTML Editors เป็นโปรแกรมปรับเอกสารที่มีให้อยู่เป็นภาษาเอชทีเอ็มแอล
- 3.5 Graphics Editors เป็นโปรแกรมปรับรูปภาพให้สามารถใช้ได้กับเว็บหรือใช้สร้างรูปภาพใหม่สำหรับระบบ
- 3.6 โปรแกรมค้นหา (Search Engines)
- 3.7 Logging Utilities เป็นโปรแกรมลงบันทึกเกี่ยวกับการเข้ามาใช้ระบบและทำรายงาน
- 3.8 Link Checkers เป็นโปรแกรมตรวจสอบการทำงานของเครือข่าย

นอกจากซอฟต์แวร์หลักของระบบดังกล่าวแล้ว ยังมีซอฟต์แวร์ที่จะนำมาใช้ประโยชน์ได้รวมถึงซอฟต์แวร์ประยุกต์ที่จะนำมาใช้กับงานห้องสมุด เช่น

1. โปรแกรมประมวลผลคำ (Word Processing)
2. โปรแกรมตารางคำนวณ (Spreadsheet)
3. โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล (DBMS)
4. โปรแกรมไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Mail Program)
5. โปรแกรมระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (MIS)
6. โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ (Library Automated System Software Program)
7. โปรแกรมการจัดเก็บและสืบค้นสารสนเทศ (Information Storage and Retrieval Software)

บริการของระบบอินเทอร์เน็ต

บริการของอินเทอร์เน็ต มีดังนี้ (Vasanthans; Ordorica, 1998: 5)

1. บริการรายชื่อ (Name Services)

บริการรวบรวมรายชื่อและที่อยู่ของบุคคลและหน่วยงานต่างๆ (Directory Services) และให้บริการเกี่ยวกับรายชื่อและที่อยู่ของผู้ใช้ และสารนิเทศประเภทอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของระบบ การส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และการใช้ระบบการตั้งชื่อโดเมน (DNS-Domain Name Service)

2. บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic-Mail Services)

บริการนี้สนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อความอิเล็กทรอนิกส์บนพื้นฐานโพรโทคอลแบบเปิดซึ่งใช้มาตรฐานเกณฑ์วิธีถ่ายโอนไปรษณีย์อย่างง่าย (SMTP-Simple Mail Transfer Protocol) และเกณฑ์วิธีทำการไปรษณีย์ (POP-Post Office Protocol) ซึ่งแต่เดิมไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์สามารถแลกเปลี่ยนได้เฉพาะข้อมูลที่เป็นอักขระเท่านั้น แต่ปัจจุบันสามารถขยายรูปแบบของสารนิเทศได้ เช่น เสียง รูปภาพ และที่อยู่เว็บ เป็นต้น

3. บริการเพิ่มข้อมูล (File Sharing Services)

บริการการใช้เพิ่มข้อมูลร่วมกันทำให้สามารถเข้าถึงเพิ่มข้อมูลได้จากระยะไกล โดยที่เพิ่มข้อมูลจะถูกเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ในเครือข่ายและสามารถเข้าถึงได้ การใช้บริการที่ต้องการเครือข่ายที่มีความกว้างแถบความถี่สูง (High Bandwidth) เช่น เครือข่ายบริเวณเฉพาะที่ ไม่ว่าจะป็นซอฟต์แวร์เชิงพาณิชย์หรือซอฟต์แวร์สาธารณะสามารถใช้บริการการใช้เพิ่มข้อมูลร่วมกันได้

4. บริการการพิมพ์ (Printing Services)

ผู้ใช้งานสามารถพิมพ์สำเนาของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ได้ให้อยู่ในรูปของกระดาษได้ตามความต้องการ โดยบริการนี้จะทำงานกับตัวบริการ ซึ่งรับพิมพ์สำเนาเอกสารจากสภาพแวดล้อมของระบบที่แตกต่างกันได้

5. บริการเว็บ (Web Services)

บริการเว็บมีพื้นฐานของระบบรับ-ให้บริการ (Client/Server) ในการเข้าถึงและการเผยแพร่สารสนเทศ ผู้ใช้สามารถค้นหาสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นผ่านเว็บ และการเชื่อมโยงเอกสารหลายมิติ และยูอาร์แอล (URL-Universal Resource Locator) ซึ่งเป็นโพรโทคอลที่ใช้ในการเข้าถึงสารสนเทศ บอกตำแหน่งเฉพาะของแฟ้มข้อมูลในตัวบริการ

6. บริการเผยแพร่ซอฟต์แวร์ (Software Distribution Services)

บริการเผยแพร่ซอฟต์แวร์ประยุกต์เฉพาะ เช่น ซอฟต์แวร์ประยุกต์ที่ใช้ในสำนักงาน ตัวบริการสามารถให้บริการซอฟต์แวร์รุ่นล่าสุดที่ได้รับการแก้ไข หรือได้รับอนุญาต หรือทำให้ใช้งานได้ง่าย

7. บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการเข้าถึงฐานข้อมูล (Data Exchange/Database Access Services)

บริการนี้ประยุกต์ใช้ระบบรับ-ให้บริการ เพื่อการเข้าถึงและแก้ไขสารสนเทศในฐานข้อมูล โดยใช้ส่วนต่อประสานกับผู้ใช้ของโปรแกรมค้นผ่านเว็บ ผู้ใช้จึงสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลเพื่อขอรับบริการและจัดเก็บสารสนเทศได้

8. บริการเฉพาะ (Specialized Services)

บริการแฟ้มข้อมูลเฉพาะ เช่น Usenet news ผู้ใช้ติดต่อตัวบริการในรูปแบบเฉพาะและขอรับบริการแฟ้มข้อมูลโดยใช้โพรโทคอลเฉพาะ เช่น เกณฑ์วิธีขนส่งข่าวของกลุ่มข่าว (NNTP-Newsgroup News Transport Protocol) เป็นต้น ให้บริการแฟ้มข้อมูลที่มีหัวเรื่องในรูปแบบตามคำสั่งที่ผู้ใช้ต้องการ

การประยุกต์ใช้อินทราเน็ตในหน่วยงาน

การพัฒนาระบบอินทราเน็ตขึ้นมาใช้ภายในหน่วยงานมีวัตถุประสงค์ คือ การติดต่อสื่อสารภายในหน่วยงาน และการจัดการสารสนเทศภายในหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการทำงานที่ประสิทธิภาพมากขึ้น และมีความได้เปรียบในการดำเนินธุรกิจ (บุญชัย พัฒนธนานนท์, 2539: 98) โดยแต่ละหน่วยงานได้มีการพัฒนาระบบต่างๆ กันไป การประยุกต์ใช้งานบนอินทราเน็ตทำได้หลากหลาย ทั้งนี้เพราะอินทราเน็ตเป็นโครงสร้างพื้นฐานของหน่วยงานในการใช้ข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ ดังนั้นจึงมีการสร้างและพัฒนาให้ช่วยการรับส่งข้อมูล กว้างขวางและดีขึ้น การประยุกต์ที่จะเกิดขึ้นประกอบด้วยงานต่างๆ หลายอย่าง เช่น (ยีน ภู่วรรณ, 2539: 120)

1. งานสื่อสารระหว่างบุคคลในหน่วยงาน เช่น งานการรับส่งเอกสารไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การส่งหนังสือเวียน การโต้ตอบระหว่างบุคคลในหน่วยงานผ่านทางเครือข่าย แบบฟอร์มต่างๆ เป็นต้น
2. กระดานข่าว (Bulletin Boards) เป็นวิธีการเผยแพร่ข้อมูลผ่านกระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ภายในหน่วยงาน เช่น จดหมายข่าวบุคลากร รายงานข่าว รายงานประจำปี เอกสารข้อมูล เอกสารแนะนำหน่วยงาน เป็นต้น
3. งานนัดหมาย งานประชุม โดยใช้การประยุกต์การสื่อสารสองทาง
4. งานจัดลำดับและขั้นตอนและการสั่นไหลของงาน (Workflow) งานหลายอย่างมีลำดับการทำงานและขั้นตอนการผ่านงานจากที่หนึ่งไปยังที่หนึ่ง กระแสงานบนเครือข่ายเกิดขึ้นได้ ผู้ใช้คนหนึ่งส่งชิ้นงานต่อไปให้อีกผู้หนึ่งตรวจสอบหรือพิจารณา การส่งงานระหว่างกันบนเครือข่าย
5. การเรียกค้นข้อมูลจะทำให้ได้รับข้อมูลได้ดี และยังเชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลต่างๆ ของหน่วยงานได้
6. งานแลกเปลี่ยนข่าวสารทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Interchange-EDI) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงาน หรือภายในหน่วยงาน ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร มีทั้งแบบการโอนย้ายเพิ่มข้อมูล หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลเฉพาะบางส่วน
7. การดำเนินการทางธุรกิจบนอินทราเน็ต เช่น การสั่งซื้อสินค้า การให้บริการลูกค้า หน่วยงานสามารถติดต่อกับลูกค้าและโต้ตอบกับลูกค้าผ่านทางอินทราเน็ตได้

ประโยชน์ในการประยุกต์ใช้อินทราเน็ต

อินทราเน็ตมีประโยชน์ คือ

1. ทำให้ลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน จากการศึกษาของ U.S. Computer and Sun's Intranet Commerce Group พบว่าอินทราเน็ตทำให้ค่าใช้จ่ายของหน่วยงานลดลงประมาณ 407 ล้านบาท (11 ล้านดอลลาร์) ในระยะเวลา 4 ปี (Cruz, 1997: 14)

1.1 ค่าใช้จ่ายในการเผยแพร่สารสนเทศของระบบอินทราเน็ตน้อยลง เนื่องจากโครงสร้างพื้นฐานของระบบเป็นมาตรฐานแบบเปิด คือ โพรโทคอล TCP/IP ทำให้ระบบอินทราเน็ตยืดหยุ่นมากกว่าและค่าใช้จ่ายน้อยกว่าระบบปฏิบัติการเครือข่ายที่มีลิขสิทธิ์ (Proprietary Network Operating System-NOS) ซึ่งมีค่าใช้จ่ายมากเนื่องจาก NOS ต้องลงทุนด้านซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ รวมถึงค่าบำรุงรักษาระบบ เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายของการใช้โพรโทคอล TCP/IP แล้วจะลดลงร้อยละ 15 นอกจากนี้อินทราเน็ตประหยัดค่าใช้จ่ายด้านการออกแบบการบริการศูนย์กลางบนตัวบริการซึ่งจะทำให้บริหารง่ายกว่าและถูกกว่า

1.2 อินทราเน็ตช่วยลดต้นทุนในการสื่อสารของหน่วยงาน การสื่อสารโดยใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์ได้ช่วยเพิ่มศักยภาพในการทำธุรกิจของหน่วยงานให้ดีขึ้น (เตรียมการวางแผน, 2540: 78) ซึ่งการสื่อสารนี้จะรวมทั้งภายในหน่วยงานและกับภายนอกทำให้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคนภายนอกที่มีต่อหน่วยงานและผลิตภัณฑ์ได้

1.3 อินทราเน็ตช่วยลดต้นทุนในการจัดพิมพ์ แม้จะมีอินทราเน็ตแต่เอกสารต่างๆ ยังคงต้องพิมพ์ออกมาบนกระดาษแต่ผู้ใช้จะเลือกพิมพ์เฉพาะข้อมูลที่ต้องการเท่านั้น และเนื่องจากอินทราเน็ตสามารถเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์ทุกชนิดทุกยี่ห้อเข้าด้วยกัน ผู้ใช้จึงสามารถเรียกเอกสารทุกประเภทที่จัดเก็บไว้ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ออกมาดูและแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาทำให้เกิดประสิทธิภาพในการลดปริมาณกระดาษ

1.4 อินทราเน็ตช่วยลดต้นทุนทางด้านเทคโนโลยีในการอบรมบุคลากร จากพื้นฐานที่ได้รับการพัฒนาขึ้น อินทราเน็ตจะมีส่วนช่วยผลักดันให้พนักงานภายในหน่วยงานได้รับการพัฒนาตนเองตลอดเวลา โดยการสอนพื้นฐานใหม่ๆ และยกระดับพื้นฐานความสามารถให้กับพนักงานผ่านอินทราเน็ต

2. เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการสารสนเทศภายในหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นการแจกจ่ายการจัดเก็บ และการค้นหา ซึ่งจะทำให้สารสนเทศ ข้อมูลข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ เพราะลดขั้นตอน เวลาที่ใช้ในการจัดการน้อย และข้อมูลทุกประเภท เช่น ข้อความ ภาพถ่าย ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว จะได้รับการจัดเก็บไว้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ การให้บริการสารสนเทศในระบบมีอิสระมากขึ้น เพราะผู้ใช้สามารถเข้าถึงและจัดพิมพ์สารสนเทศได้ง่ายขึ้น โดยใช้บริการเว็บ (Web services) บุคคลที่ค้นหาสารสนเทศไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการเข้าถึงสารสนเทศที่ยุ่งยากในการได้รับข้อมูลที่ต้องการ และเมื่อใช้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ก็สามารถติดต่อและส่งสารสนเทศไปยังผู้รับได้ทันทีไม่ว่าจะเป็นผู้รับกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่

3. การติดตั้งระบบเสียค่าใช้จ่ายน้อย เนื่องจากระบบสามารถใช้ร่วมกับเครือข่ายบริเวณเฉพาะที่ที่มีอยู่เดิมได้ และทำให้ลดระยะเวลาในการพัฒนาระบบ การสร้างเครือข่ายอินทราเน็ตใช้ ต้นทุนไม่สูงนักเนื่องจากใช้ซอฟต์แวร์ที่จำเป็นเพียงสองประเภทเท่านั้น คือ โปรแกรมค้นผ่าน ซึ่งใช้สำหรับการค้นหาข้อมูลบนเครือข่าย และโปรแกรมตัวบริการ สำหรับใช้เก็บและจัดระเบียบข้อมูล นอกจากนี้ระบบยังมีความยืดหยุ่นทำให้หน่วยงานสามารถซื้อโปรแกรมจากตัวแทนจำหน่ายที่ต่างกัน

4. อินทราเน็ตทำให้ลดระยะเวลาในการฝึกอบรมผู้ใช้ (ประติษฐ์ ภิญญาภาสกุล, 2539: 181) และลดค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมบุคลากร เพราะบริการของอินทราเน็ตส่วนใหญ่มีทั่วไป และใช้ง่าย เช่น โปรแกรมค้นผ่านเว็บ ทักษะการใช้ของผู้ใช้ปลายทางเรียนรู้ได้ง่าย และสามารถปรับตัวง่ายสำหรับการใช้บริการอื่นๆ นอกจากนี้ ผู้พัฒนาระบบต้องเรียนรู้เกี่ยวกับระบบ เพราะต้องทำให้ระบบอินทราเน็ตทันสมัยและสามารถปฏิบัติงานพื้นฐานได้ จึงเกิดหน้าที่ใหม่สำหรับนักวิชาชีพสารสนเทศ คือ การบริการสารสนเทศผ่านอินทราเน็ต

5. อินทราเน็ตสามารถปรับปรุง เพิ่มการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนความรู้ภายในหน่วยงาน ความร่วมมือในการทำงานภายในหน่วยงานรวมถึงภายนอกหน่วยงาน อินทราเน็ตเป็นระบบที่รวบรวมความหลากหลายและมีพื้นฐานเป็นระบบรับ-ให้บริการ ทำให้ผู้ใช้สามารถติดต่อทั้งระหว่างบุคคลซึ่งทำงานในหน่วยงานได้ดีขึ้น และติดต่อสื่อสารภายนอกหน่วยงานได้

ระบบอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

หน่วยงานในประเทศไทยนำอินเทอร์เน็ตเข้ามาประยุกต์ใช้ในหน่วยงานหลายหน่วยงานด้วยกัน โดยเริ่มแรกหน่วยงานที่นำอินเทอร์เน็ตมาใช้ส่วนใหญ่เป็นบริษัท หรือ หน่วยงานทางธุรกิจ เช่น

บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) พัฒนาอินเทอร์เน็ตเพื่อติดต่อกับตัวแทนจำหน่ายกว่า 600 แห่งทั่วประเทศ และเพื่อเผยแพร่ข้อมูลธุรกิจ ที่สำคัญคือ ข้อมูลปริมาณคลังสินค้าของตัวแทนด้วยวัตถุประสงค์ในความพยายามเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บสินค้าให้น้อยที่สุด (วิรัตน์ แสงทองคำ, 2539: 4)

หน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่มีการพัฒนาอินเทอร์เน็ตภายในหน่วยงาน คือ สำนักงานวิจัยและพัฒนาของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (EGAT) ได้ทำการศึกษาและทดลองนำระบบอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้งานภายในหน่วยงาน เริ่มในปี พ.ศ.2537 โดยการใช้คอมพิวเตอร์ที่มีอยู่เดิมโดยไม่มีการเพิ่มเติมอุปกรณ์พิเศษ ซึ่งผลการทดลองใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตนี้ได้รับประโยชน์อย่างยิ่งในด้านการบริหารงานข้อมูล ไม่สิ้นเปลืองงบประมาณ และไม่ต้องทำการดัดแปลงแก้ไข เครือข่ายซึ่งติดตั้งไว้แล้วแต่เดิม โดยทำให้เกิดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน หรือ การทำงานระยะไกลจากบ้าน และการเผยแพร่ข้อมูลสามารถทำได้ทั่วถึงมากขึ้น (ปิยะ สมบูรณ์สำราญ, 2539: 89)

นอกจากนี้หน่วยงานราชการได้มีการพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ต เช่น

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) ได้พัฒนาระบบอินเทอร์เน็ต ชื่อ "เนคเทคเน็ต (NECTECNet)" ขึ้นใช้ภายในหน่วยงาน โดยที่หน่วยงานมีพื้นฐานของระบบอินเทอร์เน็ตสำหรับงานวิจัยและพัฒนาเป็นพื้นฐานด้านระบบสื่อสารอยู่ก่อนแล้ว การนำเอาระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้จึงได้มีทางเลือกในการพัฒนาระบบงานขึ้น ซึ่งในส่วนของเนคเทคได้เลือกใช้ igrupแวร์ที่ชื่อ Lotus Notes เนื่องจากเหตุผลหลายประการ เช่น สามารถทำงานลำดับขั้นตอนได้ดี มีระบบพื้นฐานที่จำเป็นเช่นระบบไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ที่ดี ระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล และส่วนหนึ่งจากการที่สามารถทำงานได้กับภาษาไทย และระบบปฏิบัติการที่ใช้อยู่โดยทั่วไปของเนคเทคและความง่ายในการพัฒนาระบบงานเพิ่มเติม มีการพัฒนาระบบงานต่างๆ ขึ้นมาใช้เองมากกว่า 100 ระบบงาน (สัญญา คล่องในวัย, 2541: 15)

กระทรวงการต่างประเทศ เป็นหน่วยงานที่มีการติดต่อภายในหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศ และนอกจากนี้ยังมีสถานเอกอัครราชทูตอยู่ทั่วโลก ซึ่งแต่ละแห่งทำงานแบบกลุ่มร่วมงาน (Workgroup) และมีเครือข่ายภายในของตน แต่ทุกแห่งจะเชื่อมโยงมายังส่วนกลาง โดยภายในส่วนกลางก็มีกรม กองต่างๆ มีการทำงานเป็นกลุ่ม จึงมีการประยุกต์ระบบอินเทอร์เน็ตในกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเชื่อมโยงเครือข่ายย่อยเข้าหา

กัน ทำให้การติดต่อสื่อสารภายในกระทรวงการต่างประเทศทั้ง 3 สำนักงาน คืออาคารวังสราญรมย์ อาคารพหลโยธินเพลส และสำนักงานเมืองทองธานี แจ่งวัฒนะ และการติดต่อสื่อสารระหว่างกระทรวงการต่างประเทศกับสำนักงานในประเทศต่างๆ ทั่วโลก เป็นไปโดยประหยัดและรวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาโฮมเพจเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศและข้อมูลของหน่วยงานด้วย (ยีน ภู่วรรณ, 2541: 344)

ในสถาบันการศึกษา เช่น มหาวิทยาลัย ก็ได้มีการประยุกต์ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนา รูปแบบการสื่อสารภายในมหาวิทยาลัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานด้านการเผยแพร่ข่าวสาร การประชาสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนสารสนเทศ และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยในลักษณะการทำงานเป็นกลุ่มและส่งเสริมรูปแบบการทำงานในลักษณะสำนักงานอัตโนมัติ ซึ่งจะเป็นการลดค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์ และการฝึกอบรม เพื่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันและส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในกิจกรรมต่างๆ และพัฒนาเป็นการใช้งานแบบเครือข่าย Campus Network เสมือนเป็นอินเทอร์เน็ต โดยใช้ชื่อว่า “เครือข่ายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (CUNET)” โดยจัดตั้งและวางระบบเครือข่ายแล้วเสร็จในปี พ.ศ.2539 (สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ, 2543)

มหาวิทยาลัยหอการค้ามีการประยุกต์ใช้ระบบอินเทอร์เน็ตภายในมหาวิทยาลัย โดยนำมาใช้กับงานต่างๆ คือ (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2542 : 29)

1. งานด้านการเรียนการสอน ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ หลักสูตรและรายวิชาเรียน การฝึกอบรม การศึกษาต่อเนื่องและการศึกษาทางไกล การเรียนการสอน
2. งานวิจัย เป็นการเสนอข้อมูลการวิจัย การสัมมนาทางวิชาการ และการประชุมวิชาการในแต่ละสาขา
3. การบริการทางวิชาการ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล การนำเสนอข้อมูลเอกสารอิเล็กทรอนิกส์
4. การบริหาร ได้แก่ งานบุคลากร งานงบประมาณและบัญชี งานพัสดุ งานเอกสาร ระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหาร

มหาวิทยาลัยสยามเป็นอีกสถาบันการศึกษาหนึ่งที่มีการประยุกต์ใช้ระบบอินเทอร์เน็ตภายในมหาวิทยาลัย (ปวีรพรต องค์กรคู่ลี, 2541: 87) เพื่อเป็นสื่อที่ช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน เป็นเครื่องช่วยในการสื่อสารระหว่างคณาจารย์และนักศึกษา เป็นกระดานแลกเปลี่ยนความรู้ และการประกาศข่าวของมหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยทั้งสองได้เป็นส่วนหนึ่งของระบบอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัยอีกด้วย ซึ่งโดยทั่วไปสาเหตุที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีความพร้อมในการเชื่อมโยงหรือการนำเสนอข้อมูลในระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งใช้ในการสืบค้นข้อมูลเนื่องจาก ข้อมูลถูกบันทึกไว้อย่างเป็นระบบและเป็นหมวดหมู่ซึ่งพร้อมที่จะให้บริการสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ อยู่แล้ว (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2542: 29)

การประยุกต์ใช้อินเทอร์เน็ตในห้องสมุด

ห้องสมุดในปัจจุบันใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการจัดการสารสนเทศและทรัพยากรห้องสมุดแล้วเชื่อมต่อซึ่งกันและกันด้วยเครือข่ายบริเวณเฉพาะที่ (LAN) และเครือข่ายบริเวณกว้าง (WAN) ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล สถานีงาน (Workstation) และเครื่องคอมพิวเตอร์เมนเฟรมติดต่อกันได้ เอกสารและแฟ้มข้อมูลจัดเก็บแบบรวมศูนย์กลางและผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้จากสถานีงานต่างกันไม่ว่าผู้ใช้จะมีจำนวนมากหรืออยู่ห่างไกลกัน

การนำเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ในหน่วยงานกับงานอื่นๆ โดยเฉพาะงานการให้บริการค้นคว้าข้อมูล ถือเป็นหัวใจสำคัญอย่างหนึ่งที่เป็นสื่อสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน (ศรีไพร คักดีรุ่งพงศาสกุล, 2541: 99) เพราะอินเทอร์เน็ตทำให้ผู้ใช้เข้าถึงแหล่งสารสนเทศที่หลากหลาย ทันสมัยอย่างรวดเร็ว และสามารถใส่แฟ้มข้อมูลสารสนเทศร่วมกันรวมถึงการติดต่อสื่อสารโดยที่ระบบมีราคาต่ำ แต่สามารถเพิ่มปริมาณงานและประสิทธิภาพของหน่วยงาน (Cruz, 1997: 13)

อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือใหม่สำหรับการจัดการสารสนเทศ จึงเป็นทางเลือกในการให้บริการสารสนเทศของบรรณารักษ์ เพราะห้องสมุดและอินเทอร์เน็ตมีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ ให้บริการสารสนเทศ โดยอินเทอร์เน็ตทำให้การบริการสารสนเทศง่ายขึ้น และบรรณารักษ์มีบทบาทไม่เพียงเฉพาะให้บริการสารสนเทศเท่านั้น แต่ต้องให้บริการสารสนเทศที่มีคุณภาพด้วย (Edds, 1997: 2)

อินเทอร์เน็ตถูกนำมาใช้ในห้องสมุดเพื่อปรับปรุงการสื่อสารภายในและให้บริการแก่ผู้ใช้ (Balas, 1998: 31) และมีการแบ่งระดับในการเข้าถึงสารสนเทศของห้องสมุด ระหว่าง บรรณารักษ์หรือบุคลากรห้องสมุด ผู้ใช้ห้องสมุด ผู้บริหารห้องสมุด

การพัฒนาเว็บอินเทอร์เน็ตสำหรับการให้บริการสารสนเทศ

แนวโน้มของการบริการสารสนเทศ คือ ความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลที่อยู่ในสื่อต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ บันทึกไว้ในรูปดิจิทัล ให้ผู้ใช้ได้รับตามสะดวก และรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูล

การนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการให้บริการสารสนเทศ (Starnes, 1997: 12) สามารถทำได้ คือ

1. การเผยแพร่คู่มือผู้ใช้ห้องสมุดและเอกสารอื่นๆ ผ่านกระดานข่าว (Publishing User Aids and Other Documents)

เนื่องจากค่าใช้จ่ายของการพิมพ์และการปรับปรุงคู่มือให้ทันสมัยมีราคาสูงขึ้นจึงมีการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้เพื่อเผยแพร่สารนิเทศและเอกสารของห้องสมุด ทำให้ผู้ใช้เข้าถึงสารสนเทศได้อย่างสะดวก ซึ่งเกิดผลดีต่อบุคลากรและผู้ใช้ห้องสมุด คือ สามารถใช้สารสนเทศที่จัดเก็บไว้และสารสนเทศที่มีคุณค่าได้ เช่น

- คู่มือผู้ใช้เกี่ยวกับแผนผังห้องสมุด เวลาปิดเปิด ทัศนสถานห้องสมุด
- คำแนะนำสำหรับทรัพยากรสารสนเทศพิเศษ
- บรรณานุกรมเรื่องต่างๆ
- คู่มือกำหนดหัวเรื่อง
- ข่าวสารและวารสารของห้องสมุด ประกาศห้องสมุด
- หมายเลขโทรศัพท์ และที่อยู่
- ระเบียบการห้องสมุดและแนวปฏิบัติต่างๆ คู่มือการใช้ห้องสมุด
- ข้อมูลแผนกต่างๆ
- ข้อมูลบุคลากรห้องสมุด
- โครงการต่างๆและข้อมูลความร่วมมือระหว่างห้องสมุดและศูนย์ข้อมูลต่างๆ
- คู่มือการฝึกอบรม รวมถึงแหล่งทรัพยากรการฝึกอบรม
- รายงานของห้องสมุด เช่น รายงานประจำปี รายงานทางวิชาการ
- ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งภายนอกที่น่าสนใจ
- ข้อมูลผู้ใช้ห้องสมุด

- สารนิเทศเกี่ยวกับระเบียบนิยมคิน สถานะการยืมระหว่างห้องสมุด
- ตารางเวลาวันหยุด ชั่วโมงทำงาน สวัสดิการ
- คู่มือการใช้ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์

ดังนั้นงานสำคัญที่ห้องสมุดนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการดำเนินงาน คือ งานประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และเป็นแหล่งสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ห้องสมุดจึงจำเป็นต้องรวบรวมแหล่งข้อมูล จำแนกตามประเภทของข้อมูล พร้อมระบุที่อยู่ที่สามารถสืบค้นข้อมูลได้ และทำการรวบรวมข้อมูลที่ต้องใช้ในหน่วยงานไว้ใช้ประโยชน์ทางการบริหารและดำเนินงาน (นันทิพย์ วิกาวิน, 2541: 26)

2. การนำเสนอโฮมเพจของหน่วยงาน แผนกและบุคคล (Displaying Corporate, Departmental or Individual Home Page)

เมื่อห้องสมุดจะนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการให้บริการสารนิเทศ ควรดูแผนกอื่นๆ ภายในหน่วยงาน ต้นสังกัดว่ามีการใช้อินเทอร์เน็ตหรือไม่ ถ้าไม่มีการใช้อินเทอร์เน็ตภายในหน่วยงานต้นสังกัดห้องสมุดควรวางแผนระบบอินเทอร์เน็ตให้เป็นอินเทอร์เน็ตของหน่วยงานต้นสังกัด คือ มีข้อมูลหรือสารนิเทศของแผนกอื่นๆ ในหน่วยงานด้วย เช่น ข้อมูลการฝึกอบรมจากแผนกบุคคล เป็นต้น

3. การประยุกต์ใช้สำหรับการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นกลุ่ม (Collaboration and Workgroup Application)

อินเทอร์เน็ตสนับสนุนการทำงานเป็นกลุ่ม เช่น การทำกำหนดการ การลงทะเบียนออนไลน์ (Online Registration) การสำรวจบุคลากรหรือผู้ใช้ห้องสมุด การติดต่อภายในกลุ่มโดยใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่มทำงานโดยใช้กระดานแลกเปลี่ยนความคิดเห็นบนเว็บ (Web-Based Discussion Boards) ซึ่งบรรณารักษ์ บุคลากรห้องสมุด ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถที่จะตั้งคำถามแล้วนำไปบันทึกไว้บนกระดานเสมือน (Virtual Board) เพื่อให้ผู้สนใจสามารถที่จะมาเปิดดูได้ แล้วถ้ามีผู้ที่สามารถจะตอบคำถามได้ก็เพียงแค่ตอบคำถามแล้วก็บันทึกกลับไปบนกระดานเสมือนนั้น ผู้สนใจก็สามารถที่จะมาตรวจสอบดูได้ซึ่งสามารถทำได้โดยการเพิ่มโปรแกรมสำเร็จรูปที่มีการใช้มากของหน่วยงานเข้าไปในระบบอินเทอร์เน็ต เช่น โปรแกรมประมวลผลคำ โปรแกรมตารางคำนวณ โปรแกรมเสนอผลงาน เป็นต้น

4. การสนับสนุนผู้ใช้ (Customer Support)

การให้บริการสารสนเทศที่ทันสมัยเป็นหน้าที่ของบุคลากรห้องสมุด ทำได้โดยให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถตอบคำถามของตนเองได้โดยการใช้ปัญหาถามบ่อย (Frequently Asks Questions -FAQ) บนอินเทอร์เน็ต และคำถามนั้นมาจากการถามบรรณารักษ์หรือบุคลากรห้องสมุดว่าคำถามใดมีการถามบ่อยๆ

5. การเข้าถึงรายการทรัพยากร (Catalog Access)

ผู้ใช้ห้องสมุดจะสามารถค้นรายการทรัพยากรห้องสมุดผ่านอินเทอร์เน็ตโดยการบรรจุรายการทรัพยากรเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบอินเทอร์เน็ต (Library Catalog on the Intranet) (Comings, 1997: 27)

6. การเข้าถึงฐานข้อมูลเฉพาะ (Balas, 1998: 31) คือ การสืบค้นฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์ (Commercial Database) ที่ห้องสมุดจัดหาเอาไว้เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้ค้นคว้า รวมถึงฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์ที่หน่วยงานอื่นจัดทำขึ้นเพื่อให้บริการ และฐานข้อมูลที่ได้รับอนุญาต (Licensed Database) เช่น ฐานข้อมูลในสาขาวิชาต่างๆ ในอินเทอร์เน็ต

7. การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคลากรห้องสมุดหรือติดต่อกับผู้ใช้ห้องสมุด โดยใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์

ความตั้งใจและความร่วมมือของบรรณารักษ์เป็นสิ่งที่จะทำให้นโยบายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดประสบผลสำเร็จ บรรณารักษ์ต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกแบบระบบอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นการออกแบบส่วนต่อประสานกับผู้ใช้ (Interface Design) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ รวมถึงการกำหนดพื้นฐานการจัดการระบบ คือ ตารางการบำรุงรักษาการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล (FTP) ความต้องการในการปรับปรุงรูปแบบของระบบ (Format Modification) โปรแกรมค้นหา (Search Engines) ที่จะใช้ สถาปัตยกรรมคอมพิวเตอร์ (Architecture) ของโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)

ขั้นตอนการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด

เมื่อห้องสมุดตัดสินใจจะนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ บรรณารักษ์ควรศึกษาว่าหน่วยงานต้นสังกัดมีการพัฒนาอินเทอร์เน็ตแล้วหรือไม่ ถ้าไม่มี ห้องสมุดควรวางแผนร่วมกับแผนกอื่นเพื่อพัฒนาเป็นอินเทอร์เน็ตของหน่วยงานต้นสังกัด แต่ถ้าหน่วยงานต้นสังกัดมีอินเทอร์เน็ตแล้วควรพัฒนาอินเทอร์เน็ตของห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของอินเทอร์เน็ตของหน่วยงานต้นสังกัด (Starnes, 1997: 12)

การพัฒนาอินเทอร์เน็ตต้องคำนึงถึงเวลาและงบประมาณที่มีเพื่อให้อินเทอร์เน็ตประสบผลสำเร็จตรงตามเป้าหมายและอยู่ภายใต้งบประมาณ ดังนั้นจึงควรมีการวางแผนที่ดีก่อนเริ่มต้นการพัฒนา รวมถึงการวางแผนขั้นตอนในการพัฒนาอินเทอร์เน็ต การนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดมีขั้นตอนการนำมาใช้เหมือนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นๆ มาใช้ การวางแผนจึงประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของห้องสมุด

อินเทอร์เน็ตสามารถตอบสนองความต้องการของห้องสมุด 2 ข้อ คือ

1. การเผยแพร่และแจกจ่ายสารสนเทศ
2. การอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคลากรห้องสมุดและผู้ใช้

การนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ขึ้นอยู่กับปัญหาที่เกิดขึ้นที่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาแก้ไขปัญหา และความต้องการของห้องสมุดที่อินเทอร์เน็ตจะสนองตอบความต้องการนั้น

การระบุความต้องการของห้องสมุด ทำได้โดยตอบคำถามดังต่อไปนี้

- 1.1 ห้องสมุดมีวิธีการเผยแพร่สารสนเทศอย่างไร
- 1.2 บุคลากรหรือผู้ใช้ห้องสมุดใช้เอกสารเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ่อยที่สุด
- 1.3 เอกสารเรื่องใดต้องการการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ
- 1.4 บุคลากรห้องสมุดมีวิธีการพบปะพูดคุยกันอย่างไร บ่อยหรือไม่
- 1.5 บุคลากรและผู้ใช้ห้องสมุดค้นข้อมูล อย่างไร
- 1.6 สารสนเทศเปิดให้ทุกคนใช้หรือไม่ หรือมีระดับการเข้าถึงสารสนเทศ
- 1.7 มีการเผยแพร่สารสนเทศแก่บุคลากรที่ไม่ต้องการสารสนเทศหรือไม่
- 1.8 มีการให้บริการของห้องสมุดหรือไม่ มีการจัดเก็บสารสนเทศเป็นแฟ้มข้อมูลหรือไม่

เมื่อทราบความต้องการของห้องสมุดเกี่ยวกับการบริการสารสนเทศแล้ว จะพบแนวทางในการนำ อินทราเน็ตมาใช้เพื่อตอบสนองความต้องการนั้น

2. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและผลที่จะได้รับ

การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและผลที่จะได้รับมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทางเทคนิค บุคลากร หน้าที่ และด้านราคาของหลายๆ วิธีเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงาน ซึ่งต้องมีการเปรียบเทียบเพื่อประเมินผลที่ได้รับจากระบบของอินทราเน็ตกับระบบอื่นๆ เกี่ยวกับความเหมาะสมของฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ที่มีอยู่ การปรับระบบให้เข้ากับความต้องการที่เปลี่ยนไป ผลกระทบต่อบุคลากรและห้องสมุด ความน่าเชื่อถือของระบบ ความง่ายของการใช้งาน การบำรุงรักษาระบบ

ค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น จะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับส่วนประกอบต่างๆ ที่จะเลือกใช้ทั้งด้านซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ การแปลงข้อมูลที่มีอยู่เพื่อนำไปใช้ในอินทราเน็ต การสร้างข้อมูลใหม่ การฝึกอบรม การสนับสนุน และค่าใช้จ่ายในการพัฒนา

3. การวางแผน

บรรณารักษ์ต้องศึกษาเทคโนโลยีและการประยุกต์ใช้จากหน่วยงานที่มีการพัฒนาอินทราเน็ตแล้ว เพื่อนำมาวางแผนสำหรับห้องสมุดของตน ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานอื่น ผลจากการศึกษาร่วมกับการระบุเป้าหมายและปัญหาของห้องสมุด แนวทางการแก้ไขนำมาเขียนเป็นแผนงาน ประกอบด้วย ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะ วัตถุประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับ ความต้องการของระบบ ซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ การรักษาความปลอดภัย การปฏิบัติของระบบและเวลาตอบสนอง เอกสารระบบ (System Document) การสำรองและกระบวนการกู้ข้อมูล วิธีการและผลการประเมิน สมาชิกทำงาน

4. การพัฒนาระบบ

การพัฒนาอินทราเน็ตควรเริ่มโดยทำเป็นโครงการทดลอง (Pilot Project) ก่อน เพราะจากการใช้โพรโทคอล TCP/IP ที่เป็นแบบมาตราส่วน (Scaleable) สามารถขยายให้เหมาะกับห้องสมุดได้โดยไม่ต้องกำหนดโครงสร้างของเครือข่ายอีกครั้ง

โครงการทดลองจะทำหลังจากวิเคราะห์การทำงานภายในห้องสมุดแล้ว จึงศึกษาขอบเขตที่จะสามารถทดลองอินเทอร์เน็ตได้ เช่น กลุ่มข่าว (Group Newsletter) ซึ่งเป็นประกาศต่างๆ แบบฟอร์มการลงรายชื่อของกิจกรรมของหน่วยงาน ข้อมูลผู้ใช้ (Clients Profiles) และขอบเขตที่จะสามารถทดลองอินเทอร์เน็ตสำหรับการให้บริการสารสนเทศ เช่น แบบฟอร์มการลงทะเบียน คู่มือกำหนดหัวเรื่อง รายชื่อทรัพยากรใหม่ รายการทรัพยากรห้องสมุด สารนิเทศการฝึกอบรมพื้นฐาน การรับสมัครงาน การสัมมนา และเอกสารที่มีความต้องการใช้หลายครั้งระหว่างการทำงาน เป็นต้น

เมื่อมีการใช้อินเทอร์เน็ตควรให้มีผลป้อนกลับ (Feedback) มาสรุปเพื่อช่วยในการออกแบบทางเทคนิค การปรับปรุงการทำงานของระบบ และการเตรียมเอกสารระบบ

5. การพัฒนาระบบเต็มรูปแบบ

เมื่อมีการปรับปรุงโครงการทดลองแล้วสามารถขยายระบบอินเทอร์เน็ตกับห้องสมุดได้ ควบคู่ไปกับ

1. การจัดทำนโยบายการใช้อินเทอร์เน็ต (Developing an Intranet-Use Policy)
2. การจัดทำข้อแนะนำในการพัฒนารูปแบบเว็บ (Developing Web Style Guidelines) เพื่อเป็นมาตรฐานสำหรับแผนกต่างๆ ในการพัฒนาเว็บเพจของแผนกรวมถึงเว็บเพจของหน่วยงานต้นสังกัด
3. การนำสารนิเทศออนไลน์ (Bringing Content Online) โดยการแปลงผันให้อยู่ในรูปแบบเอกสารภาษา HTML

6. การสนับสนุนระบบและการแก้ไข

หน่วยงานควรมีการวัดความสำเร็จและความล้มเหลว โดยที่มีการเฝ้าสังเกตระบบและการบำรุงรักษาระบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยในการระบุและป้องกันปัญหา ในบางกรณีอาจมีการแก้ไขระบบเพื่อให้ทำงานตามที่คาดหวังและให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนไป และการที่หน่วยงานเอาใจใส่ในความพอใจของผู้ใช้ และการทำงานของระบบจะช่วยในการสนับสนุนการแก้ไขปรับปรุงระบบอย่างมีประสิทธิภาพ

การเตรียมความพร้อมก่อนการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด

การนำระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้ ต้องมีการเตรียมความพร้อมทางด้านๆ ดังต่อไปนี้

1. บุคลากร
2. ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์
3. ข้อมูลนำเข้าระบบ

1. การเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากร

การกำหนดตำแหน่งงานของบุคลากรอินเทอร์เน็ตว่าประกอบด้วยตำแหน่งใดขึ้นอยู่กับขนาดของหน่วยงาน เช่น บุคลากร 1 คนทำงานหลายหน้าที่สำหรับหน่วยงานเล็ก และบุคลากร 1 คนต่อ 1 หน้าที่สำหรับหน่วยงานใหญ่ และในหน่วยงานอาจต้องมีการฝึกอบรมบุคลากรที่มีอยู่เพื่อให้ทำหน้าที่ใหม่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขอบเขตของโครงการ ความชำนาญของบุคลากร

บุคลากรอินเทอร์เน็ต ประกอบด้วย (Telleen, 1996 cited in Stames, 1997:45)

1. ผู้บริหารเว็บ (Web Administration) ทำหน้าที่วางแผนพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ต เลือกทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ดูแลการทำงาน ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงแผนงานเมื่อมีความจำเป็น
2. ผู้ดูแลเว็บ หรือ ผู้บริหารระบบ (Web Master / System Administrator) ทำหน้าที่ บำรุงรักษาโครงสร้างทางเทคนิคของเครือข่าย ตัดสินใจเลือกประเภทของฮาร์ดแวร์ที่จำเป็นเพื่อสร้างระบบอินเทอร์เน็ต เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล จอภาพ โมเด็ม และเครื่องพิมพ์ สร้างเว็บเพจภายในของหน่วยงาน ดูแลความปลอดภัยของระบบอินเทอร์เน็ต ฝึกอบรมบุคลากรเกี่ยวกับพื้นฐานของระบบอินเทอร์เน็ต ช่วยงานเทคนิค
3. ผู้จัดพิมพ์ (Publisher/Content Provider) ทำหน้าที่เลือกสารนิเทศที่จะเผยแพร่ในระบบ จัดเตรียมเอกสาร HTML และบรรจุเอกสารให้อยู่ในระบบอินเทอร์เน็ต รักษาความปลอดภัยของระบบอินเทอร์เน็ต เป็นผู้จัดพิมพ์ของหน่วยงาน ซึ่งจะนำสารนิเทศจากทุกแผนกในหน่วยงานมาบรรจุในระบบอินเทอร์เน็ต และพิจารณาสารนิเทศที่ควรอยู่ในระบบ

4. บรรณาธิการ (Editors) ทำหน้าที่แก้ไขและตรวจสอบความถูกต้อง เป็นผู้พัฒนานโยบายของหน่วยงาน ดูแลการเขียนของผู้แต่ง และกำหนดมาตรฐานของเนื้อหา

5. ผู้แต่ง ทำหน้าที่ผลิตเอกสารและควบคุมประเภทของสารนิเทศ

6. โปรแกรมเมอร์ ทำหน้าที่เขียนคำสั่งของโปรแกรม

7. ผู้ใช้ระบบ

ในหน่วยงานต้องให้ความสำคัญในเรื่องบุคลากรเป็นสำคัญ เพราะบุคลากรเป็นทรัพยากรที่สำคัญโดยเกี่ยวข้องกับเครือข่ายโดยเฉพาะ บุคลากรเป็นผู้ใช้และผู้สร้างสารนิเทศ บุคลากรในหน่วยงานจึงแยกออกเป็น บุคลากรระดับผู้ใช้ และบุคลากรระดับพัฒนาระบบงาน สำหรับบุคลากรระดับผู้ใช้เป็นผู้ใช้ขั้นสุดท้ายที่มีบทบาทและมีความสำคัญมาก เพราะเป็นผู้ที่ทำงานจัดการกับผลการทำงานของคอมพิวเตอร์ โดยใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล และทำงานในลักษณะเป็นการจัดการข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ส่วนบุคลากรระดับพัฒนาระบบงาน เป็นบุคลากรที่จะช่วยหน่วยงานในการพัฒนาการใช้สารนิเทศ มีการวิเคราะห์ระบบ พัฒนาระบบงานให้เหมาะสมตามความต้องการของหน่วยงาน

ดังนั้นจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรทั้ง 2 ระดับ เพื่อให้หน่วยงานมีบุคลากรตามที่ต้องการและสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงาน ซึ่งผลของการเตรียมความพร้อมจะทำให้หน่วยงานสามารถวางแผนการสรรหา การคัดเลือก การฝึกอบรมและดำเนินการอย่างอื่นๆ ได้ถูกต้อง

การนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้งานในห้องสมุดทำให้ห้องสมุดจำเป็นต้องจัดหากำลังคนทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ แต่เนื่องจากบุคลากรสาขานี้เป็นที่ขาดแคลนในตลาดแรงงาน ดังนั้น ห้องสมุดส่วนใหญ่จึงแก้ปัญหาโดยการให้บรรณารักษ์ได้มีโอกาสเรียนรู้และฝึกอบรมที่จะปฏิบัติงานในด้านนี้แทน และขณะเดียวกันก็ได้พยายามที่จะเสนอขออัตรากำลังคนที่มีวุฒิทางคอมพิวเตอร์ เพื่อบรรจุในตำแหน่งงานต่างๆ (มลิวาลัย ประดิษฐ์ธีระ, 2538 : 49)

การสรรหาบุคลากรทางด้านระบบอินเทอร์เน็ตของห้องสมุด

ในการสรรหาบุคลากรรับผิดชอบระบบอินเทอร์เน็ตของห้องสมุดนั้นควรได้พิจารณาตามความเหมาะสมของงานและลักษณะของการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ ซึ่งอาจทำได้จาก 2 แหล่ง คือ

1. แหล่งภายในหน่วยงาน ซึ่งทำได้ 2 วิธี (Dwivedi, 1980 อ้างถึงใน มลิวัลย์ ประดิษฐ์ธีระ , 2538 : 54) คือ

1.1 การเลื่อนตำแหน่งบรรณารักษ์ไปแทนในตำแหน่งที่ว่าง

1.2 การโยกย้าย และรับการโอนย้ายจากแผนกอื่น การสรรหาบุคลากรโดยการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรที่มีอยู่ให้ได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุด

2. แหล่งภายนอกหน่วยงาน

เป็นการจึงพิจารณารับสมัครใหม่จากภายนอกในตำแหน่งซึ่งจำเป็นจริงๆ และไม่สามารถให้บุคลากรที่มีอยู่มาทดแทนได้

การพัฒนาบุคลากรเพื่อรับผิดชอบระบบอินเทอร์เน็ตของห้องสมุด

วิธีการหรือกิจกรรมในการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรของห้องสมุด แบ่งได้เป็น 7 วิธี

1. การปฐมนิเทศงาน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อต้อนรับบุคลากรใหม่ให้รู้จักหน่วยงาน และให้รู้จักงานในหน้าที่ในระบบอินเทอร์เน็ต ตลอดจนผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน (On-Site Training) เป็นวิธีที่ใช้กันมาก เป็นการฝึกอบรมในขณะที่ทำงานโดยให้ผู้ปฏิบัติงานได้ลงมือปฏิบัติงานอุปกรณ์ บุคลากร และเครื่องคอมพิวเตอร์จริง โดยการให้บุคลากรที่มีประสบการณ์และความชำนาญมากกว่าทำหน้าที่เป็นผู้ฝึกหรือพี่เลี้ยง โดยผู้ถูกฝึกจะเรียนรู้งานโดยการสังเกตในห้องสมุดหรือภายในสถาบันที่ห้องสมุดนั้นสังกัดอยู่ กิจกรรมนั้นๆ รวมถึง การฝึก

ฝึกอบรมแบบเป็นทางการ การจัดอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ การทดลองปฏิบัติ และการอบรมเป็นส่วนบุคคล และลักษณะที่ไม่เป็นทางการ

3. การฝึกอบรมภายนอกสถานที่ (Off-Site Training) หมายถึง การฝึกอบรมเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตซึ่งดำเนินการภายนอกห้องสมุด เช่น การฝึกอบรม การเรียนหลักสูตรเฉพาะ การสัมมนา การประชุม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการดูงาน มักจะจัดโดยสถาบันการศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย หรือ สถาบันและสมาคมวิชาชีพต่างๆ ซึ่งเป็นการอบรมโดยมีผู้อบรมหนึ่งคนหรือหลายๆ คน ใช้ระยะเวลาหนึ่งอย่างเต็มเวลา ซึ่งมักเป็นระยะสั้น

4. การสัมมนาทางวิชาการ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อให้บุคลากรที่เข้ารับการสัมมนามีบทบาทร่วมภายใต้การนำสัมมนาของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องอินเทอร์เน็ต

5. การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่ประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ต ร่วมปรึกษากับผู้ชำนาญการหรือผู้เชี่ยวชาญ เพื่อที่จะหาความรู้และหนทางที่จะแก้ปัญหาที่ประสบอยู่โดยการศึกษาเป็นกลุ่มและใช้เวลาในการจัดหลายวัน

6. การศึกษาและดูงานนอกสถานที่ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อนำบุคลากรไปยังสถาบันหรือหน่วยงานอื่นๆ เพื่อศึกษาจากสภาพการใช้อินเทอร์เน็ตจริงด้วยตนเอง

7. การส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อ การศึกษาต่อเพิ่มเติม จัดเป็นวิธีที่จำเป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนาบุคลากร เป็นการเพิ่มวุฒิของบุคลากรให้มีความรู้ดีขึ้น หรือให้ได้รับความรู้ใหม่

การพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมการในการนำระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้ใน ห้องสมุดควรมีการเตรียมพัฒนาบุคลากร เพื่อปูพื้นฐานเบื้องต้น (เฉลิมศักดิ์ ชูปวา, 2541: 84) ดังนี้

1. ให้บุคลากรเห็นประโยชน์ของการใช้ระบบเครือข่ายและคอมพิวเตอร์ และยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่จะขึ้น

2. ให้ความรู้แก่บุคลากร โดยการอบรมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เบื้องต้นและระบบอินเทอร์เน็ตของห้องสมุด การให้ความรู้แก่บุคลากรนั้นมีความสำคัญ เพราะ ปัญหาด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร คือ บุคลากรติดภาระงานประจำ ไม่มีเวลาและโอกาสในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ

2. การเตรียมความพร้อมทางด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์

ก่อนที่จะติดตั้งระบบอินทราเน็ตภายในห้องสมุดหรือหน่วยงาน

1. พิจารณาฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่มีอยู่

2. ออกแบบรูปแบบเครือข่าย เพื่อต้องทราบความต้องการทางด้านเทคนิค คือ การใช้เครือข่ายภายในหน่วยงานเพื่อสนองตอบความต้องการให้เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลติดต่อกันได้ เพื่อ 1) การเข้าถึงข้อมูลที่จัดเก็บในระยะไกล 2) ใช้อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ร่วมกัน เช่น เครื่องพิมพ์ โมเด็ม 3) การแลกเปลี่ยนสารสนเทศ 4) ขยายแหล่งทรัพยากรโดยการเผยแพร่การประยุกต์ไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลเครื่องอื่นๆ

3. ระบุความต้องการของเครือข่ายด้านการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ในด้าน จำนวน ขนาดและความสามารถ การใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ร่วมกัน เช่น เครื่องพิมพ์ โมเด็ม เป็นต้น และซอฟต์แวร์ที่หน่วยงานต้องการใช้ รวมถึงอุปกรณ์เชื่อมโยงเครือข่าย

4. จัดหาฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่ต้องการ ทางเลือกในการใช้อุปกรณ์นั้นมีอยู่ 2 ทาง คือ ใช้อุปกรณ์ยี่ห้อเดียว กับเลือกใช้อุปกรณ์แบบหลากหลายยี่ห้อ ซึ่งสามารถใช้อุปกรณ์เดิมที่มีอยู่แล้วในหน่วยงานมาปรับปรุงบางส่วน และถ้าหากมีระบบเครือข่ายบริเวณเฉพาะที่อยู่แล้วก็สามารถดำเนินการจัดตั้งได้ทันที

ฮาร์ดแวร์ เป็นเครื่องมือที่เข้ามาช่วยระบบซึ่งคอมพิวเตอร์และการสื่อสารข้อมูล ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่เชื่อมโยงและสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น (ยีน ภู่วรรณ, 2541: 346)

ซอฟต์แวร์ เป็นส่วนที่ทำให้ข้อมูลข่าวสารได้รับการประมวลผลตามขั้นตอนวิธีการที่กำหนดในรูปแบบซอฟต์แวร์โดยใช้ฮาร์ดแวร์เป็นตัวประมวลผลเพื่อให้ได้สารสนเทศตามต้องการควรเลือกให้เหมาะกับสภาพแวดล้อมทางคอมพิวเตอร์ของห้องสมุด ถ้าห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานที่มีระบบอินทราเน็ตแล้ว ควรปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมโดยรวมของหน่วยงาน

3. การเตรียมความพร้อมทางด้านข้อมูลนำเข้าสู่ระบบ

ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริง (Fact) ที่คอมพิวเตอร์สามารถประมวลผลได้ ข้อมูลสามารถประกอบด้วย ตัวอักษร ตัวเลข เสียง หรือ ภาพ ข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นในหน่วยงานมีมากมายจำเป็นต้องมีการจัดการให้ข้อมูลข่าวสารนั้นมีการจัดเก็บ จัดการ และนำมาใช้ได้อย่างเป็นระบบ

การประยุกต์ และการประเมินของผู้ใช้ เป็นข้อมูลเข้าของห้องสมุดที่สำคัญ ในการออกแบบเครื่องมือสารสนเทศ (Information Tool) บรรณารักษ์สามารถทำข้อมูลดิบให้กลายเป็นสารสนเทศที่มีคุณค่าหรือความรู้ เมื่อผู้ใช้ทราบว่าสารสนเทศและอยู่ที่ใดแล้ว ผู้ร่วมงานหรือการใช้บริการจากภายนอกจะมีการใช้หรือการค้นหา แต่เมื่อผู้ใช้รู้ว่าสารสนเทศมีอยู่ แต่ไม่ทราบว่าอยู่ที่ใดหรือสารสนเทศที่ผู้ใช้ไม่ทราบว่ามี บรรณารักษ์จะเป็นผู้ที่ชี้ว่าสารสนเทศอยู่ที่ใด และรูปแบบการแจกจ่ายสารสนเทศของอินเทอร์เน็ตทำให้บุคลากรจะได้รับสารสนเทศเมื่อต้องการเท่านั้นโดยการดึงสารสนเทศจากห้องสมุดของหน่วยงาน (Hattery, 1997: 1)

สารสนเทศที่ควรมีในระบบอินเทอร์เน็ต

1. สารสนเทศภายในหน่วยงาน (Internal Information)

สารสนเทศภายในหน่วยงานที่จัดเก็บในระบบ จะแตกต่างกันไปตามหน้าที่และนโยบายการจัดเก็บของหน่วยงานแต่ละแห่ง แต่โดยรวมจะประกอบไปด้วย

- 1.1 สารสนเทศด้านการบริหาร เช่น ข้อมูลงบประมาณ ข้อมูลบุคลากร นโยบาย ข้อมูลแผนกต่างๆ รายงานต่างๆ
- 1.2 สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของหน่วยงานและที่มีคุณค่าควรมีอยู่ในระบบอินเทอร์เน็ต รวมถึง กรู๊ปแวร์ ฐานข้อมูล และการจัดเก็บความรู้ สารสนเทศอื่นๆ เช่น รายการทรัพยากรของห้องสมุด สารสนเทศที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากร เป็นต้น

2. สารสนเทศภายนอกหน่วยงาน (External Information) อินเทอร์เน็ตให้บริการสารสนเทศภายนอกหน่วยงาน ซึ่งเป็นแหล่งสารสนเทศที่สำคัญที่สุด รวมถึงรายชื่อแหล่งสารสนเทศอื่นๆ ที่จะสามารถหาสารสนเทศเพิ่มเติมได้ เช่น สารสนเทศที่มีความสำคัญธุรกิจ (Business-Critical Information) รายการทรัพยากรห้องสมุดของหน่วยงานอื่น เป็นต้น ห้องสมุดต้องมีการพิจารณาและประเมินค่าสารสนเทศที่มีความสำคัญพอที่จะรวมอยู่ในระบบ และควรจัดให้ตรงกับปณิธานและเป้าหมายของหน่วยงาน

อินเทอร์เน็ตมีเอกสาร 2 ประเภทในระบบ คือ

1. เอกสารดรรชนี (Indexing Document) คือ เอกสารที่มีการเชื่อมโยงไปยังเอกสารอื่นๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำผู้ใช้ไปสู่ทรัพยากรที่มีประโยชน์และทำหน้าที่เป็นสารบัญชของเอกสารในระบบอินเทอร์เน็ต
2. เอกสารเนื้อหา (Content Document) คือ เอกสารรายงาน ข้อมูล และเนื้อหาของสารนิเทศซึ่งเป็นหัวใจของทุกหน่วยงานที่มีความต้องการใช้

ห้องสมุดเฉพาะ

ห้องสมุดเฉพาะ หมายถึง ห้องสมุดที่ให้บริการสารนิเทศในกลุ่มวิชาเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งมีหน้าที่เก็บรวบรวมวัสดุสารนิเทศ ได้แก่ หนังสือ วารสาร รายงานการวิจัย รายงานการประชุมทางวิชาการ เอกสารสิ่งพิมพ์ วัสดุย่อส่วน ดนฉบับ ตัวเขียน โสตทัศนวัสดุ ตลอดจนสื่อสารนิเทศในรูปแบบอื่นๆ เฉพาะสาขาวิชาและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ซึ่งเป็นสมาชิกในหน่วยงานที่ห้องสมุดสังกัด

ห้องสมุดเฉพาะในประเทศไทยโดยทั่วไปแล้วเหมือนห้องสมุดเฉพาะในประเทศอื่นๆ คือ เป็นหน่วยงานที่ขึ้นอยู่กับหน่วยงานใหญ่และให้บริการเฉพาะแก่บุคลากรในหน่วยงานนั้นๆ ในระยะเริ่มแรกประมาณตั้งแต่ พ.ศ. 2483 ห้องสมุดเฉพาะในประเทศไทยก่อตั้งโดยหน่วยงานที่มีหนังสือและสิ่งพิมพ์เฉพาะสาขาวิชา หรือก่อตั้งโดยได้รับบริจาคสิ่งพิมพ์ส่วนตัวของบุคลากรในหน่วยงาน ห้องสมุดเฉพาะใหญ่ๆ ในยุคนี้จะอยู่ในหน่วยงานรัฐบาล เช่น ห้องสมุดแพทย์ของกองทัพบก (พ.ศ. 2488) ห้องสมุดธนาคารแห่งประเทศไทย (พ.ศ. 2487) และห้องสมุดกรมไปรษณีย์โทรเลข (พ.ศ.2490) ต่อมาในช่วงต้นของ พ.ศ. 2500 ห้องสมุดเฉพาะได้เพิ่มจำนวนขึ้น ซึ่งโดยมากจะได้รับการพัฒนาและขยายไปกับหน่วยงานที่ห้องสมุดสังกัดอยู่ สำหรับช่วงที่ห้องสมุดเฉพาะได้รับการพัฒนามากได้แก่ในช่วง พ.ศ. 2523 ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่มุ่งเน้นการพัฒนาในภาคอุตสาหกรรม และในช่วง 10 ปีหลังจากนั้นมีการก่อตั้งห้องสมุดเฉพาะและศูนย์ข้อมูลทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประมาณ 37 แห่ง

จากการสำรวจเบื้องต้น หน่วยงานต่างๆ ได้จัดตั้งห้องสมุดขึ้นอย่างแพร่หลายทั้งหน่วยงานเล็กและหน่วยงานใหญ่ และสามารถจัดกลุ่มห้องสมุดเฉพาะได้ดังนี้ ห้องสมุดหน่วยงานราชการ ห้องสมุดโรงพยาบาล ห้องสมุดสถาบันต่างๆ ห้องสมุดทหาร ห้องสมุดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ห้องสมุดธนาคาร ห้องสมุดบริษัทเอกชน ห้องสมุดหน่วยงานธุรกิจอุตสาหกรรม ห้องสมุดสมาคม มูลนิธิ สโมสร และห้องสมุดองค์การระหว่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อจัดเก็บ รวบรวมสารนิเทศที่ใช้ในการดำเนินงานของหน่วยงาน ห้องสมุดเฉพาะมีขนาดแตกต่างกันไป

ตามหน่วยงานต้นสังกัด แต่ส่วนใหญ่ห้องสมุดเฉพาะมักจะมีขนาดเล็ก ซึ่งการดำเนินงานของห้องสมุดเฉพาะ มีทั้งเป็นห้องสมุดที่มีการจัดการทรัพยากรของห้องสมุดอย่างเป็นระบบ มีการยืมคืนสิ่งพิมพ์หรือทรัพยากรของห้องสมุด มีบรรณารักษ์รับผิดชอบงานห้องสมุดโดยตรง เช่น ห้องสมุดการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น และห้องสมุดที่เป็นเพียงที่พักผ่อนของพนักงานเพื่ออ่านหนังสือพิมพ์ หรือ นิตยสารเท่านั้น เช่น ห้องสมุดสโมสรบริษัทเชลล์แห่งประเทศไทย เป็นต้น รวมถึงห้องสมุดที่ไม่มีบรรณารักษ์รับผิดชอบโดยตรง เช่น ห้องสมุดกรมช่างโยธาทหารอากาศ เป็นต้น นอกจากนี้เมื่อประเทศไทยตกอยู่ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในช่วงปี พ.ศ.2540 ได้มีห้องสมุดหลายแห่งปิดให้บริการไป เช่น ห้องสมุดบริษัทอุตสาหกรรมทอผ้าไทย เป็นต้น

ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งห้องสมุดเฉพาะเป็นดังนี้

1. ห้องสมุดเฉพาะของหน่วยงานราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรม และกอง เช่น กองบรรณสาร และห้องสมุด สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงต่างประเทศ เป็นต้น
2. ห้องสมุดเฉพาะของรัฐวิสาหกิจ เช่น องค์การนาฬิกากรรม การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย หรือการสื่อสารแห่งประเทศไทย เป็นต้น
3. ห้องสมุดเฉพาะ หรือศูนย์สารนิเทศ ของบริษัทเอกชน ธนาคารและสถาบันการเงิน หรือหน่วยงานธุรกิจอุตสาหกรรม สถาบันที่มีโครงการเกี่ยวกับการค้นคว้าวิจัย และพัฒนาในด้านต่างๆ สมาคม มูลนิธิหรือสโมสรต่างๆ หรือองค์การระหว่างประเทศ เช่น ห้องสมุดองค์การศึกษาศาสตร์แห่งสหประชาชาติ (UNESCO Library) และห้องสมุดองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO Library) เป็นต้น

การใช้เทคโนโลยีในห้องสมุดเฉพาะ

พัฒนาการทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคมทำให้ศูนย์สารนิเทศและห้องสมุดเฉพาะมีความพยายามนำคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้กับงานสารนิเทศ เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพงานบริหารช่วยงานที่ต้องใช้บุคลากรมากและต้องใช้เวลาานทำให้สามารถทำงานได้สำเร็จในเวลารวดเร็วและถูกต้อง ช่วยค้นหาข้อมูล/ข่าวสารต่างๆ ได้สะดวกและรวดเร็ว ช่วยจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารของหน่วยงานเพื่อสามารถเรียกใช้ได้ทันทีเมื่อต้องการ และช่วยส่งเสริมวิธีการทำงานที่เคยทำอยู่เป็นประจำให้มีลักษณะเป็นระบบมากขึ้น เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เช่น ระบบควบคุมการยืม-คืน ระบบบริการสืบค้นรายการด้วยวิธีออนไลน์ ระบบเครือข่ายภายในหน่วยงาน ระบบเชื่อมโยงจากภายนอก เช่น ผลการวิจัยของ Furness and Graham (1996) ในเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตในห้องสมุดเฉพาะในเครือจักรภพอังกฤษ พบว่า

ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ใช้ระบบอัตโนมัติในการทำรายการและการเข้าถึงรายการสาธารณะด้วยวิธีออนไลน์ (OPAC) และใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีบริษัทจัดทำไว้แล้ว และเทคโนโลยีที่มีแนวโน้มว่าห้องสมุดจะใช้มากขึ้นในอนาคต คือ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติและฐานข้อมูลซีดีรวม

สำหรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุดเฉพาะของประเทศไทยนั้น พบว่า ห้องสมุดเฉพาะหลายแห่งมีการใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลรายการบรรณานุกรม แต่จะเป็นการใช้ในเฉพาะห้องสมุดที่ได้รับการสนับสนุนการเงินอย่างเต็มที่ เช่น หอสมุดและศูนย์สารสนเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นห้องสมุดเฉพาะกลุ่มแรกที่มีการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

จากการวิจัยของลักขณา สังขกร (2541) พบว่าห้องสมุดเฉพาะในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีห้องสมุดเพียง 9 แห่งที่มีการใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติบูรณาการ ส่วนซอฟต์แวร์ประยุกต์ที่ห้องสมุดใช้มากได้แก่ MS-WORD, MS-EXCEL และ Mini-Micro CDS/ISIS ห้องสมุดส่วนใหญ่มีการใช้ฐานข้อมูล แบ่งเป็นฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์ 34 แห่ง และมีฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นเอง 44 แห่ง ห้องสมุดที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศส่วนใหญ่ มีการใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เพียงอย่างเดียว ส่วนเครื่องพิมพ์ที่มีการใช้มากที่สุด คือ เครื่องพิมพ์แบบจุด และมีห้องสมุดเพียง 19 แห่งใช้เครื่องกราดตรวจและ/หรือเครื่องอ่านรหัสแท่ง ข่ายงานคอมพิวเตอร์ที่ใช้มากที่สุดคือ LAN และอินเทอร์เน็ต

อย่างไรก็ตามการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในห้องสมุดเฉพาะไม่ได้สำเร็จราบรื่นเสมอไป มีปัญหาเกิดขึ้นมากมาย เพราะนอกจากหน่วยงานส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมทั้งในด้านงบประมาณและกำลังคนที่มีความรู้ความชำนาญโดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยีเกี่ยวกับฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ (นิตยา พิรานนท์, 2535) นอกจากนี้ห้องสมุดที่ตัดสินใจจะนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้อาจจะประสบปัญหาเรื่องขนาดของห้องสมุดซึ่งมักจะมีขนาดเล็ก ถึงแม้ว่าในปัจจุบันซอฟต์แวร์สำเร็จรูปมากมายที่เหมาะสมที่จะใช้ในห้องสมุดขนาดเล็กแต่ ห้องสมุดเฉพาะบางแห่งอาจประสบปัญหาในการใช้ระบบการทำงานย่อย เช่น ระบบควบคุมสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง และระบบยืม-คืน เป็นต้น

จากการที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในงานสารสนเทศของห้องสมุด และเป็นที่ยอมรับกันดีอยู่แล้วว่าเทคโนโลยีนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ดังนั้นสิ่งที่สำคัญคือ บรรณารักษ์ไม่เพียงจะต้องเข้าใจในเรื่องการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยงานห้องสมุดเท่านั้น แต่จะต้องติดตามการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่นั้นๆ และรวมถึงแนวโน้มของผลที่จะมีต่อการจัดการสารสนเทศด้วย ดังเช่นระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งจะเป็นทางเลือกหนึ่งที่บรรณารักษ์จะนำมาจัดการสารสนเทศภายในห้องสมุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ พบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในลักษณะการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดเฉพาะ และประโยชน์ของระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งม้งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 5 งาน ดังนี้

Alyn Jones (1998) ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ตของหน่วยงานและห้องสมุดของหน่วยงาน สำรวจการใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์ และทดสอบผลประโยชน์ของห้องสมุดของหน่วยงานที่จะได้รับจากระบบโดยเก็บข้อมูลจาก 8 หน่วยงานซึ่งอยู่ใน เขต Silicon Vally มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา และใช้การสำรวจ การสัมภาษณ์ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ห้องสมุดรวมเข้าอยู่ในระบบอินเทอร์เน็ต และบรรณารักษ์มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมากกับระบบอินเทอร์เน็ตของหน่วยงานที่จะทำให้อินเทอร์เน็ตประสบผลสำเร็จ บรรณารักษ์ใช้อินเทอร์เน็ตของหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้บริการผู้ใช้ และให้บริการสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้บรรณารักษ์ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อยกระดับของตนภายในหน่วยงาน ประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตต่อห้องสมุด คือ ลดค่าใช้จ่ายของห้องสมุดในการให้บริการ เพิ่มการจัดการสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การแจกจ่าย การจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ การอนุรักษ์ระบบทำได้ง่าย และระบบใช้งานง่าย ทั้งในด้านผู้ใช้และผู้ให้บริการสารสนเทศ

Ian Watson (1999) ศึกษาบทบาทของอินเทอร์เน็ตในห้องสมุดเพื่อการวิจัยของหนังสือพิมพ์ Scottish Media (Research Library at Scottish Media Newspaper) ด้านการแจกจ่ายสารสนเทศและขอบเขตของการค้นสารสนเทศของผู้ใช้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและศึกษาบทบาทของนักเอกสารสนเทศและบรรณารักษ์ในการให้บริการสารสนเทศด้วยเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน พบว่า อินเทอร์เน็ตช่วยให้ผู้ใช้เข้าถึงสารสนเทศของหน่วยงานได้สะดวกขึ้น และอินเทอร์เน็ตทำให้บรรณารักษ์ได้มีบทบาทสำคัญมากขึ้นในการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ เช่น แนะนำบริการสารสนเทศ รายการหนังสือ และซีดีรอม สารสนเทศเกี่ยวกับการขายหนังสือพิมพ์และการอ่าน ปรกาศต่างๆ โดยอินเทอร์เน็ตได้เป็นช่องทางการให้บริการสารสนเทศแก่ผู้ใช้

อุมาภรณ์ พรหมสิงห์ (2537) ศึกษาความต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกของห้องสมุดเฉพาะและสาเหตุจูงใจให้ห้องสมุดเฉพาะต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกรวมทั้งศึกษาทัศนคติของผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบงานห้องสมุดเฉพาะเกี่ยวกับการเห็นความสำคัญและการให้ความสนับสนุนการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก พบว่า ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก ด้านระบบห้องสมุดอัตโนมัติ และการพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลภายในห้องสมุด ปัจจัยภายนอกที่ทำให้ห้องสมุดเฉพาะต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก คือ ความคาดหวังจากผู้ใช้ ส่วนปัจจัยภายในที่ทำให้ห้องสมุดเฉพาะต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงาน

ภายนอก คือ ความต้องการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการของห้องสมุด ในส่วนทัศนะของผู้บริหาร หน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดนั้นพบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการให้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงาน ภายนอกในระดับปานกลางถึงมากและสนับสนุนให้ห้องสมุดเฉพาะให้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก ในระดับปานกลางทุกด้าน

ลักขณา สังขกร (2541) ศึกษาสภาพการใช้และปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประเภทต่างๆของ ห้องสมุดเฉพาะในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งแผนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่มีการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ มีห้องสมุดเพียง 9 แห่งที่มีการใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติบูรณาการ ส่วนซอฟต์แวร์ ประยุกต์ที่ห้องสมุดใช้มากได้แก่ MS-WORD, MS-EXCEL และ Mini-Micro CDS/ISIS ห้องสมุด ส่วนใหญ่มีการใช้ฐานข้อมูล แบ่งเป็นฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์ 34 แห่ง และมีฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นเอง 44 แห่ง ฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์ที่ห้องสมุดจำนวนสูงสุดใช้ คือ MEDLINE ห้องสมุดที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนใหญ่ มีการใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เพียงอย่างเดียว ส่วนเครื่องพิมพ์ที่มีการใช้มากที่สุด คือ เครื่อง พิมพ์แบบจุด และมีห้องสมุดเพียง 19 แห่งใช้เครื่องกราดตรวจและ/หรือเครื่องอ่านรหัสแท่ง ข่ายงาน คอมพิวเตอร์ที่ใช้มากที่สุดคือ LAN และอินเทอร์เน็ต ในด้านบุคลากรพบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่ ไม่มีบุคลากร ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยตรง ปัญหาที่ห้องสมุดประสบในระดับมาก คือ ปัญหาค่าใช้จ่ายในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศสูง แนวทางในการแก้ปัญหาคือผู้บริหารควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดให้เพียงพอ สำหรับแผนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ห้องสมุดที่มีการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีแผนที่จะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศภายใน 1 ปี ในงานบริการยืม-คืนและงานบริการ สารสนเทศเป็นอันดับแรก ส่วนห้องสมุดที่ยังไม่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีแผนที่จะใช้เทคโนโลยีภายใน 1 ปี ในการจัดทำ รายงาน/สถิติเป็นอันดับแรก

อุมาพรพรรณ สุรนาคะพันธ์ (2541) ศึกษาความคิดเห็นของผู้สื่อข่าวเกษตรชุมชนที่มีต่อระบบ อินเทอร์เน็ต รูปแบบ และเนื้อหาข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ ความคิดเห็นมีทั้งในด้านบวกและด้านลบ ด้านบวกได้ แก่ การสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตช่วยให้สะดวก ประหยัด ทันท่วงที และให้ประโยชน์ รูปแบบดูง่าย เนื้อหามี ความหลากหลาย ด้านลบ ได้แก่ อินเทอร์เน็ตเป็นระบบที่เสื่อง่าย ใช้งานยาก ติดต่อลำบาก และเครือข่ายของ ระบบยังไม่สมบูรณ์ ไม่มีภาพประกอบ เนื้อหาล้าหลัง มีการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ไม่มีสาระ และไม่ตรงใจ ตามความต้องการของผู้รับข้อมูลข่าวสาร

จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ต กล่าวโดยสรุปเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์ ทั้งระบบอินเทอร์เน็ตของหน่วยงานและของห้องสมุด เพื่อการบริการสารสนเทศ จากการศึกษาของ Jones พบว่า บรรณารักษ์ใช้อินเทอร์เน็ตในการให้บริการสารสนเทศ แก่ผู้ใช้ และบรรณารักษ์ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อยกระดับของตนภายในหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Watson ที่พบว่า บรรณารักษ์ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการบริการสารสนเทศแก่ผู้ใช้ทั้งภายในและภายนอก หน่วยงาน และบรรณารักษ์มีบทบาทสำคัญมากขึ้นในการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ

2. ด้านการใช้เทคโนโลยีของห้องสมุดเฉพาะ ในแง่ของสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดเฉพาะ จากการศึกษาของลักขณา สังขกร พบว่า มีห้องสมุดเพียง 9 แห่งที่มีการใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติบูรณาการ และห้องสมุดส่วนใหญ่มีการใช้ฐานข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอุมารัตน์ พรหมสิงห์ ที่พบว่า ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ต้องการใช้เทคโนโลยีจากหน่วยงาน ภายนอกด้านระบบห้องสมุดอัตโนมัติ และการพัฒนาปรับปรุงฐานข้อมูลภายในห้องสมุด

3. ด้านประโยชน์ของระบบอินเทอร์เน็ต จากการศึกษาของ Jones พบว่า อินเทอร์เน็ตช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Watson ที่พบว่า อินเทอร์เน็ตช่วยให้ผู้ใช้เข้าถึงสารสนเทศของหน่วยงานได้สะดวกขึ้น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของอุมารัตน์ พรหมสิงห์ ที่พบว่า การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตช่วยให้สะดวก ประหยัด ทันสมัย นอกจากนี้ ผลการศึกษาของ Jones พบว่า อินเทอร์เน็ตใช้งานง่ายทั้งในด้านผู้ใช้และผู้ให้บริการสารสนเทศ แต่ผลการศึกษาของอุมารัตน์ พรหมสิงห์ พบว่า อินเทอร์เน็ตเป็นระบบที่เสถียร ใช้งานยาก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ ในด้านวัตถุประสงค์ ประเภทของบริการ รูปแบบของข้อมูล และการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ปริทัศน์วรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาบทความ เอกสาร สิ่งพิมพ์และตำราเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต การใช้และการพัฒนาระบบการใช้เทคโนโลยีของห้องสมุดเฉพาะ ระเบียบวิธีวิจัย การสร้างแบบสอบถาม รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นบรรณารักษ์ทุกคนในห้องสมุดเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งยังไม่มีการพัฒนาและการใช้อินเทอร์เน็ตภายในหน่วยงานต้นสังกัด

ห้องสมุดที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ เป็นห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานต่างๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งรวบรวมจาก

กัญจนา จรรย์รักษ์, ผู้รวบรวม. ทำเนียบห้องสมุดเฉพาะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2535.

ชมรมห้องสมุดเฉพาะแห่งประเทศไทย. ทำเนียบสมาชิกชมรมห้องสมุดเฉพาะแห่งประเทศไทย.

กรุงเทพฯ : ชมรม, 2540.

พรณพิมล กุลบุญ. นามานุกรมห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชา

บรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

รายชื่อห้องสมุดเฉพาะแบ่งตามประเภทของหน่วยงานต้นสังกัดเป็น 3 ประเภท คือ

1. สังกัดหน่วยงานราชการ	108	แห่ง
2. สังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	29	แห่ง
3. สังกัดหน่วยงานเอกชน	66	แห่ง
รวมจำนวนห้องสมุดเฉพาะทั้งหมด	203	แห่ง

ผู้วิจัยทำการสำรวจเบื้องต้น (Preliminary Survey) เพื่อศึกษาหน่วยงานที่มีการพัฒนาและการใช้อินทราเน็ตเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน และเพื่อรวบรวมจำนวนบรรณารักษ์ของห้องสมุดเฉพาะแต่ละแห่ง โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจเบื้องต้น (ภาคผนวก ก) สอบถามบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานต่างๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร

แบบสำรวจเบื้องต้น

แบบสำรวจเบื้องต้นมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบสภาพการพัฒนาและการใช้อินทราเน็ตภายในหน่วยงานและห้องสมุดของหน่วยงาน รวมถึงวัตถุประสงค์ในการพัฒนา และลักษณะของข้อมูลที่มีในระบบ โดยแบบสำรวจเบื้องต้น มีคำถามจำนวนทั้งสิ้น 7 ข้อ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

คำถามข้อ 1-2 ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิดซึ่งผู้ตอบสามารถตอบได้โดยอิสระในที่ที่เว้นไว้ให้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ชื่อห้องสมุด และหน่วยงานต้นสังกัด (1 ข้อ)
2. จำนวนบรรณารักษ์ (1 ข้อ)

คำถามข้อ 3-7 ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3. การมีอินทราเน็ตภายในหน่วยงานต้นสังกัด (1 ข้อ)
4. วัตถุประสงค์ในการพัฒนาอินทราเน็ตภายในหน่วยงาน (1 ข้อ)
5. ลักษณะข้อมูล/สารสนเทศในระบบอินทราเน็ต (1 ข้อ)

6. การมีอินทราเน็ตภายในห้องสมุด (1 ข้อ)
7. วัตถุประสงค์ในการพัฒนาอินทราเน็ตภายในห้องสมุด (1 ข้อ)

จากการสำรวจเบื้องต้น* พบว่า ห้องสมุดเฉพาะที่ไม่มีการพัฒนาและการใช้อินทราเน็ตภายในหน่วยงาน มีทั้งหมด 106 แห่ง (ภาคผนวก ค) เป็นหน่วยงานราชการ 58 แห่ง มีบรรณารักษ์ 97 คน หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ 16 แห่ง มีบรรณารักษ์ 25 คน และหน่วยงานเอกชน 32 แห่ง มีบรรณารักษ์ 49 คน รวมบรรณารักษ์ของหน่วยงานที่ไม่มีการพัฒนาและการใช้อินทราเน็ตภายในหน่วยงานทั้งหมด 171 คน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนบรรณารักษ์ของหน่วยงานที่ไม่มีอินทราเน็ต

ประเภทหน่วยงานต้นสังกัด	จำนวนหน่วยงาน ไม่มีอินทราเน็ต	จำนวนบรรณารักษ์
ราชการ	58	97
รัฐวิสาหกิจ	16	25
เอกชน	32	49
รวม	106	171

เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบรรณารักษ์ในห้องสมุดเฉพาะ 107 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 171 คน โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีคำถามจำนวนทั้งสิ้น 27 ข้อ (ภาคผนวก ข) ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของห้องสมุด ได้แก่ หน่วยงานที่ห้องสมุดสังกัด และประเภทของหน่วยงานต้นสังกัด ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด ซึ่งผู้ตอบสามารถตอบได้โดยอิสระในที่ที่เว้นไว้ให้ และคำถามปลายปิดที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

* หมายเหตุ มีห้องสมุดที่ถูกยุบ 8 แห่ง และปิดการให้บริการ 4 แห่ง ในระหว่างการสำรวจเบื้องต้น รวมจำนวน 12 แห่ง

ตอนที่ 2 ความต้องการใช้อินทราเน็ตของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ ในด้านความต้องการใช้ วัตถุประสงค์ ประเภทของบริการ รูปแบบของข้อมูล (6 ข้อ) ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 2.1 ความต้องการใช้ : ความต้องการ ความไม่ต้องการ และเหตุผล (3 ข้อ)
- 2.2 วัตถุประสงค์ความต้องการใช้ (1 ข้อ)
- 2.3 ประเภทของบริการที่ต้องการใช้ (1 ข้อ)
- 2.4 ลักษณะข้อมูล/สารสนเทศที่ต้องการใช้ (1 ข้อ)

ตอนที่ 3 ความต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะเพื่องานห้องสมุดในด้านความต้องการนำมาใช้ วัตถุประสงค์ ประเภทของบริการ และการเตรียมความพร้อมในการนำอินทราเน็ตมาใช้ (18 ข้อ) ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือก มี รายละเอียดดังต่อไปนี้

- 3.1 ความต้องการนำมาใช้ : ความต้องการนำมาใช้ ความไม่ต้องการ และเหตุผล (3 ข้อ)
- 3.2 วัตถุประสงค์การนำมาใช้ (1 ข้อ)
- 3.3 ประเภทของบริการที่ต้องการนำมาใช้ (1 ข้อ)
- 3.4 งานห้องสมุดที่ต้องการนำอินทราเน็ตมาประยุกต์ใช้ (1 ข้อ)
- 3.5 การเตรียมความพร้อมทางด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ : เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ประเภทคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ โปรแกรมประยุกต์ทางธุรกิจและโปรแกรมประยุกต์เฉพาะงานห้องสมุด (5 ข้อ)
- 3.6 การเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากร : จำนวนบุคลากร แนวทางในการเตรียมความพร้อม วิธีการพัฒนาบุคลากร (3 ข้อ)
- 3.7 ข้อมูลที่ต้องการนำเข้าอินทราเน็ตของห้องสมุด (1 ข้อ)
- 3.8 ลักษณะข้อมูล/สารสนเทศในอินทราเน็ตของห้องสมุดที่ต้องการให้เป็น
- 3.9 การเตรียมความพร้อมในด้านต้องการที่มากที่สุด (1 ข้อ)
- 3.10 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการนำอินทราเน็ตมาใช้ในหน่วยงาน ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด (1 ข้อ)

การทดสอบ

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นได้นำไปทดสอบกับบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 16 แห่งๆ ละ 1 คน โดยมีการแก้ไขและเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

ตอนที่ 2 ข้อ 3 เพิ่มเติมตัวเลือกคำตอบอีก 1 ตัวเลือก “ช่วยให้การทำงานง่ายขึ้น”

การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อแบบสอบถามได้รับการแก้ไขแล้ว ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 171 ฉบับ โดยส่งทางไปรษณีย์แก่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะที่เป็นกลุ่มประชากร ในระหว่างเดือนสิงหาคม-เดือนตุลาคม พ.ศ.2542 และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์ ซึ่งได้รับกลับมาทั้งสิ้น 131 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76.61 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา

หน่วยงานต้นสังกัด	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา	ร้อยละ
ราชการ	97	80	82.47
รัฐวิสาหกิจ	25	17	68.00
เอกชน	44	34	77.27
รวม	171	131	76.61

ข้อมูลที่รวบรวมได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในบทที่ 4 และสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะนำเสนอในบทที่ 5

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามโดยแบ่งการประมวลผลและนำเสนอตามลำดับ ต่อไปนี้

ตอนที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามและสถานภาพของห้องสมุด (ตารางที่ 3-4)

ตอนที่ 2 ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ (ตารางที่ 5-10)

ตอนที่ 3 ความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ เพื่องานห้องสมุด (ตารางที่ 11-27)

ตอนที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามและสถานภาพของห้องสมุด

ในการสอบถามบรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 131 คน คือ ประเภทของหน่วยงานต้นสังกัดพบว่า บรรณารักษ์ทั้ง 131 คน สังกัดห้องสมุด 106 แห่ง จำแนกเป็นห้องสมุดสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 58 แห่ง สังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนรองลงมา 32 แห่ง และสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนน้อยที่สุด 16 แห่ง (ตารางที่ 3)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 ตารางแสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามและสถานภาพผู้ตอบ

ห้องสมุดเฉพาะ	แบบสอบถาม		สังกัด	
	ส่ง	ได้รับ	ราชการ	รัฐวิสาหกิจ เอกชน
1. ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ กระทรวง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	1	1	X	
2. ศูนย์สารสนเทศการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	12	12	X	
3. ห้องสมุดกรมการขนส่งทางบก	1	1	X	
4. ห้องสมุดกรมเจ้าท่า	1	1	X	
5. ห้องสมุดศูนย์วิจัยและพัฒนางานทาง กรมทางหลวง	2	2	X	
6. ห้องสมุดกรมอุตุนิยม	1	1	X	
7. ห้องสมุดเฉพาะราชเลขาธิการ	1	1	X	
8. ห้องสมุดสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ	1	1	X	
9. ห้องสมุดกลางกรมตำรวจ	2	2	X	
10. ห้องสมุดกลางโรงพยาบาลตำรวจ	1	1	X	
11. ห้องสมุดกรมบังคับคดี	1	1	X	
12. ห้องสมุดทางกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	4	4	X	
13. ห้องสมุดกรมคุมประพฤติ	1	1	X	
14. ห้องสมุดศาลอุทธรณ์	1	1	X	
15. ศูนย์สารนิเทศทางกฎหมาย สำนักงาน ส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม	4	4	X	
16. ห้องสมุดศาลอาญา	1	1	X	
17. ห้องสมุดศาลแรงงาน	1	1	X	
18. ห้องสมุด สปก.	1	1	X	
19. ห้องสมุดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	1	1	X	
20. ศูนย์ข้อมูลและห้องสมุด กรมวิชาการเกษตร	1	1	X	
21. ห้องสมุดสำนักวิชาการป่าไม้	1	1	X	

ตารางที่ 3 ตารางแสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามและสถานภาพผู้ตอบ (ต่อ)

ห้องสมุดเฉพาะ	แบบสอบถาม		สังกัด	
	ส่ง	ได้รับ	ราชการ	รัฐวิสาหกิจ เอกชน
22. ห้องสมุดสถาบันวิจัยยาง	1	1	X	
23. ห้องสมุดสถาบันวิจัยข้าว	1	1	X	
24. ห้องสมุดสถาบันมะเร็งแห่งชาติ	1	1	X	
25. ห้องสมุดสถาบันโรคผิวหนัง	1	1	X	
26. ห้องสมุดบรรเทาทุกข์ สภากาชาดไทย	3	3	X	
27. ห้องสมุดโรงพยาบาลเลิดสิน	1	1	X	
28. งานห้องสมุดและไมโครฟิล์ม สำนักงาน ป.ป.ป.	1	1	X	
29. ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาธิการแห่งชาติ	1	1	X	
30. ศูนย์สนเทศมาตรฐาน	3	3	X	
31. ห้องสมุดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	1	1	X	
32. ห้องสมุดกองวิทยาการ กรมการขนส่งทหารเรือ	1	1	X	
33. ห้องสมุดกรมขนส่งทหารอากาศ	1	1	X	
34. ห้องสมุดกรมข่าวทหารอากาศ	1	1	X	
35. ห้องสมุดกองวิทยาการกรมช่างอากาศ	3	-	X	
36. ห้องสมุดกรมช่างโยธาทหารอากาศ	1	-	X	
37. ห้องสมุดกรมแผนที่ทหาร	1	1	X	
38. ห้องสมุดกรมพลังงานทหาร	1	1	X	
39. ห้องสมุดกลางกรมแพทย์ทหารเรือ	2	2	X	
40. ห้องสมุดสบายใจ กรมยุทธโยธาทหารบก	2	2	X	
41. ห้องสมุดกรมยุทธศึกษาทหารบก	1	1	X	
42. ห้องสมุดกรมยุทธศึกษาทหารเรือ	1	1	X	
43. ห้องสมุดกรมสรรพาวุธทหารบก	1	1	X	
44. ห้องสมุดกรมสรรพาวุธทางเรือ	2	1	X	

ตารางที่ 3 ตารางแสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามและสถานภาพผู้ตอบ (ต่อ)

ห้องสมุดเฉพาะ	แบบสอบถาม		สังกัด	
	ส่ง	ได้รับ	ราชการ	รัฐวิสาหกิจ เอกชน
45. ศูนย์เอกสารเทคนิคและห้องสมุด กรมสรรพาวุธทหารอากาศ	1	1	X	
46. ห้องสมุดสโมสรทหารบก (ส่วนกลาง)	1	-	X	
47. ห้องสมุดกรมสื่อสารทหารอากาศ	1	1	X	
48. ห้องสมุดกรมอากาศโยธิน	1	-	X	
49. ห้องสมุดสโมสรกรมการอุตสาหกรรมทหาร	2	2	X	
50. ห้องสมุดกรมอู่ทหารเรือ	2	2	X	
51. ห้องสมุดกองบัญชาการทหารสูงสุด	2	2	X	
52. ห้องสมุดกองพลทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน	1	-	X	
53. ห้องสมุดศูนย์รักษาความปลอดภัยรักษาพระองค์	2	-	X	
54. ห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือนทหาร	1	1	X	
55. ห้องสมุดสำนักงานตรวจบัญชีกองทัพบก	1	1	X	
56. ห้องสมุดสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม	1	1	X	
57. ห้องสมุดสถาบันวิจัยสังคม	1	1	X	
58. ห้องสมุดสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์	1	1	X	
59. ห้องสมุด สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง	1	1		X
60. แผนกห้องสมุด องค์การเภสัชกรรม	2	2		X
61. หอสมุดวิชาชีพรู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา	2	-		X
62. ห้องสมุดการเคหะแห่งชาติ	3	3		X
63. ห้องสมุดการทำเรือแห่งประเทศไทย	1	1		X
64. ห้องสมุดนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	2	2		X

ตารางที่ 3 ตารางแสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามและสถานภาพผู้ตอบ (ต่อ)

ห้องสมุดเฉพาะ	แบบสอบถาม		สังกัด	
	ส่ง	ได้รับ	ราชการ	รัฐวิสาหกิจ เอกชน
65. ห้องสมุดการประปานครหลวง	1	0		X
66. ห้องสมุด "บารมีช้างชล" การประปาสวนภูมิภาค	1	1		X
67. ห้องสมุดโรงงานยาสูบ	1	1		X
68. ห้องสมุดโรงเรียนวิศวกรรมรถไฟ	1	0		X
69. ห้องสมุดสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล	1	0		X
70. ห้องสมุดองค์การสวนสัตว์	1	0		X
71. ห้องสมุดองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	2	2		X
72. ห้องสมุดสถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3	3		X
73. ห้องสมุดมูลนิธิโรงพยาบาลรถไฟ	1	1		X
74. ศูนย์บริการเอกสารการวิจัยแห่งประเทศไทย	1	1		X
75. ห้องสมุดโรงพยาบาลธนบุรี	1	1		X
76. ห้องสมุดและศูนย์เอกสาร สถาบันวิจัย เพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย (TDR)	4	4		X
77. ห้องสมุดองค์การคुरुสภา	2	2		X
78. ศูนย์ข้อมูลบริษัทกันตนากรุ๊ป	2	0		X
79. ห้องสมุดสโมสรบริษัทเซลล์แห่งประเทศไทย	1	1		X
80. ห้องสมุดห้างเซ็นทรัล	1	0		X
81. ห้องสมุดบริษัทไทยวาโก้	1	1		X
82. ห้องสมุดบริษัท เอ็น เอส อีเล็กทรอนิกส์ กรุงเทพฯ (1993)	1	0		X
83. ห้องสมุดบริษัทบางกอกรับเบอร์	1	1		X
84. ห้องสมุดบริษัทประชาอาภรณ์	1	1		X
85. ห้องสมุดบริษัทศรีไทยซูเปอร์แวร์	1	1		X
86. ห้องสมุดบริษัทสหยูเนี่ยน	1	1		X

ตารางที่ 3 ตารางแสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามและสถานภาพผู้ตอบ (ต่อ)

ห้องสมุดเฉพาะ	แบบสอบถาม		สังกัด		
	ส่ง	ได้รับ	ราชการ	รัฐวิสาหกิจ	เอกชน
87. ห้องสมุด บมจ. ไอ.ซี.ซี อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล	1	1			X
88. ห้องสมุดบริษัทอินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล ลาบราทอรีส์ (ILC)	1	0			X
89. ห้องสมุดสโมสรเอสโซ่บริษัทเอสโซ่สแตน ดาร์ด	1	1			X
90. ห้องสมุดบริษัทไอสดสภา (เด็กเซงหยู)	1	1			X
91. ห้องสมุดธนาคารกรุงเทพ	3	3			X
92. ห้องสมุดธนาคารทหารไทย	1	1			X
93. ห้องสมุดธนาคารสหธนาคาร	1	0			X
94. ห้องสมุดวิชาการ บมจ. ธนาคารศรีนคร	2	2			X
95. ห้องสมุดสยามสมาคม	1	1			X
96. ห้องสมุดมูลนิธิโกมล คีมทอง	1	1			X
97. ห้องสมุดมูลนิธิผู้หญิง	1	0			X
98. ห้องสมุดมูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก	1	1			X
99. ห้องสมุดมูลนิธิหนังสือเอเชีย	1	0			X
100. ศูนย์ข้อมูลไทยรัฐ	3	3			X
101. ศูนย์ข้อมูลเนชั่น	3	3			X
102. ศูนย์ข้อมูลวัฏจักร	6	0			X
103. ศูนย์ข้อมูลห้องสมุดบริษัทผู้จัดการ	1	1			X
104. ห้องสมุดไทยไฟแนนเชียล	1	1			X
105. ห้องสมุดแนวหน้า	1	0			X
106. ศูนย์เอกสารและข้อมูลบริษัทเทเลคอมเอเชีย	1	1			X
รวม	171	131	58	16	32

บรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 131 คน เป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการ 80 คน (ร้อยละ 61.07) บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชน 34 คน (ร้อยละ 25.95) และบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ 17 คน (ร้อยละ 12.98) (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถาม

ห้องสมุดเฉพาะ	จำนวนแบบสอบถาม	ร้อยละ
ราชการ	80	61.07
รัฐวิสาหกิจ	17	12.98
เอกชน	34	25.95
รวม	131	100.00

ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ

ตอนที่ 2 ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ

เสนอข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ ซึ่งครอบคลุมในเรื่อง

2.1 ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ต

จากการศึกษาความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ พบว่า โดยรวม บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ 95 คน (ร้อยละ 72.52) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต ในขณะที่ บรรณารักษ์จำนวน 36 คน (ร้อยละ 27.48) ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการส่วนใหญ่ 65 คน (ร้อยละ 81.25) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต ในขณะที่บรรณารักษ์ 15 คน (ร้อยละ 18.75) ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต

บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ 12 คน (ร้อยละ 70.59) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต ในขณะที่บรรณารักษ์ 5 คน (ร้อยละ 29.41) ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต

บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวน 18 คน (ร้อยละ 52.94) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต ในขณะที่บรรณารักษ์ 16 คน (ร้อยละ 47.06) ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์

ความต้องการ	ห้องสมุดเฉพาะ		ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	(N=80)		(N=17)		(N=34)					
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต	65	81.25	12	70.59	18	52.94	95	72.52		
ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต	15	18.75	5	29.41	16	47.06	36	27.48		

2.2 เหตุผลที่ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต

จากจำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะที่ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต 36 คน พบว่า โดยรวมเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุด 27 คน (ร้อยละ 75.00) ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เห็นว่ายังไม่จำเป็นต้องใช้ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 13 คน (ร้อยละ 36.11) ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตดีพอ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 3 คน (ร้อยละ 8.33) ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และไม่มีบรรณารักษ์ระบุว่าการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นเรื่องยุ่งยาก

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

เหตุผลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 11 คน (ร้อยละ 73.33) ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เห็นว่ายังไม่จำเป็นต้องใช้ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 5 คน (ร้อยละ 33.33) ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ หน่วยงานไม่มีการใช้คอมพิวเตอร์ และเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 1 คนเท่านั้น ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และผู้บริหารหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญสนับสนุนเท่าที่ควร

เหตุผลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจทุกคน (ร้อยละ 100.00) ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เห็นว่ายังไม่จำเป็นต้องใช้ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 1 คนเท่านั้น (ร้อยละ 20.00) ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตดีพอ และหน่วยงานไม่มีการใช้คอมพิวเตอร์

เหตุผลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุด 11 คน (ร้อยละ 68.75) ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เห็นว่ายังไม่จำเป็นต้องใช้ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 8 คน (ร้อยละ 50.00) ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตดีพอ และเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 12.50) ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัดไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เห็นว่ายังไม่จำเป็นต้องใช้ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการและเอกชนไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยี ส่วนเหตุผลที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนน้อยที่สุดไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตดีพอ และหน่วยงานไม่มีการใช้คอมพิวเตอร์ นอกจากนี้บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการยังมีเหตุผลที่ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ตอีก คือ ผู้บริหารหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญสนับสนุนเท่าที่ควร (ตารางที่ 6)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 เหตุผลที่ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต

เหตุผล	ห้องสมุดเฉพาะ		ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	N=15		N=5		N=5		N=16		N=36	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
เห็นว่ายังไม่จำเป็นต้องใช้	11	73.33	5	100.00	11	68.75	27	75.00		
ไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	1	6.67	-	-	2	12.50	3	8.33		
ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตดีพอ	4	26.67	1	20.00	8	50.00	13	36.11		
เห็นว่าการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นเรื่องยุ่งยาก	-	-	-	-	-	-	-	-		
หน่วยงานไม่มีการใช้คอมพิวเตอร์	5	33.33	1	20.00	5	31.25	11	30.56		
ผู้บริหารหน่วยงานไม่ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร	1	6.67	-	-	3	18.75	4	11.11		

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.3 เหตุผลที่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต

จากจำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะที่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต 95 คน โดยรวม พบว่า เหตุผลที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ 66 คน (ร้อยละ 69.47) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ต้องการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนใกล้เคียงกัน 65 คน (ร้อยละ 68.42) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ต้องการพัฒนาตนเองทางด้านเทคโนโลยี และเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 20 คน (ร้อยละ 21.05) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เห็นว่าอินเทอร์เน็ตใช้งานง่าย

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

เหตุผลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 49 คนเท่ากัน (ร้อยละ 75.38) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ต้องการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ และต้องการพัฒนาตนเองทางด้านเทคโนโลยี เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 46 คน (ร้อยละ 70.77) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ อินเทอร์เน็ตสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้และศึกษาด้วยตนเอง และ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 14 คน (ร้อยละ 21.54) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เห็นว่าอินเทอร์เน็ตใช้ง่าย นอกจากนี้บรรณารักษ์จำนวน 2 คนมีเหตุผลอื่นๆ คือ อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ให้ข้อมูลที่ต้องการมาก (1 คน) และอินเทอร์เน็ตทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการรับส่งข้อมูล (1 คน)

เหตุผลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนมากที่สุด 10 คน (ร้อยละ 83.33) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ต้องการพัฒนาตนเองทางด้านเทคโนโลยี เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 9 คนเท่ากัน (ร้อยละ 75.00) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ต้องการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ และข้อมูลที่ได้รับมีหลายรูปแบบ และเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 5 คน (ร้อยละ 41.67) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เห็นว่าอินเทอร์เน็ตใช้ง่าย นอกจากนี้บรรณารักษ์จำนวน 2 คนมีเหตุผลอื่นๆ คือ อยากใช้และศึกษาอินเทอร์เน็ต (1 คน) และอินเทอร์เน็ตทำให้ได้รับข่าวสารทันสมัย รวดเร็ว (1 คน)

เหตุผลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุด 12 คน (ร้อยละ 66.67) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ อินเทอร์เน็ตช่วยให้การทำงานง่ายขึ้น เหตุผลที่บรรณารักษ์ จำนวนรองลงมา 8 คนเท่ากัน (ร้อยละ 44.44) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ต้องการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ และข้อมูลที่ได้รับมีหลายรูปแบบ และเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 1 คน (ร้อยละ 5.56) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เห็นว่าอินเทอร์เน็ตใช้ง่าย นอกจากนี้บรรณารักษ์จำนวน 3 คนมีเหตุผลอื่นๆ คือ เพื่อให้บริการผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (1 คน) ต้องการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อการใช้ประโยชน์ภายในหน่วยงาน (1 คน) และจัดการข้อมูลเพื่อประโยชน์ด้านการพาณิชย์ และการบริหารงานภายในหน่วยงาน (1 คน)

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ต้องการพัฒนาตนเองทางด้านเทคโนโลยี และบรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการยังมีเหตุผลที่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ตอีก คือ ต้องการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ด้วย ส่วนบรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานเอกชนต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ช่วยให้การ้งานง่ายขึ้น และเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัดต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เห็นว่า อินเทอร์เน็ตใช้ง่าย (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 เหตุผลที่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต

เหตุผล	ห้องสมุดเฉพาะ		ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	N=65		N=12		N=18		N=95			
	f	%	f	%	f	%	f	%		
เห็นว่าอินเทอร์เน็ตใช้ง่าย	14	21.54	5	41.67	1	5.56	20	21.05		
ต้องการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ	49	75.38	9	75.00	8	44.44	66	69.47		
ต้องการพัฒนาตนเองทางด้านเทคโนโลยี	49	75.38	10	83.33	6	33.33	65	68.42		
อินเทอร์เน็ตสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ ศึกษาด้วยตนเอง	46	70.77	7	58.33	7	38.89	60	63.16		
ข้อมูลที่ได้รับมีหลายรูปแบบ	39	60.00	9	75.00	8	44.44	56	58.95		
อินเทอร์เน็ตสามารถสื่อสารกับผู้รับสารได้ครั้งละหลายๆ	41	63.08	7	58.33	4	22.22	52	54.74		
ช่วยให้การทำงานง่ายขึ้น	36	55.38	7	58.33	12	66.67	55	57.89		
อื่นๆ	2	3.08	2	16.67	3	16.67	7	7.37		

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4 วัตถุประสงค์ที่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต

จากการศึกษาวัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะต้องการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า โดยรวม วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 79 คน (ร้อยละ 83.16) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นรายการทรัพยากรของห้องสมุดผ่านอินเทอร์เน็ต วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 68 คนเท่ากัน (ร้อยละ 71.58) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เพื่อค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูลของหน่วยงาน และเพื่อเผยแพร่ข่าวสารของห้องสมุดให้บุคลากรภายในหน่วยงานทราบ และวัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 12 คน (ร้อยละ 12.63) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เพื่อกรอกแบบฟอร์มต่างๆ ของหน่วยงานหรือแผนกต่างๆ เช่น จดหมายเวียน จดหมายสมัครงาน

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 55 คน (ร้อยละ 84.62) ต้องการใช้อินทราเน็ต คือ เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นรายการทรัพยากรของห้องสมุดผ่านอินทราเน็ต วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 49 คน (ร้อยละ 75.38) ต้องการใช้อินทราเน็ต คือ เพื่อค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูลของหน่วยงาน และวัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 6 คน (ร้อยละ 9.23) ต้องการใช้อินทราเน็ต คือ เพื่อกรอกแบบฟอร์มต่างๆ ของหน่วยงานหรือแผนกต่างๆ เช่น จดหมายเวียน จดหมายสมัครงาน

วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนมากที่สุด 10 เท่ากัน (ร้อยละ 83.33) ต้องการใช้อินทราเน็ต คือ เพื่อค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูลของหน่วยงาน และเพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นรายการทรัพยากรของห้องสมุดผ่านอินทราเน็ต วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 9 คน (ร้อยละ 75.00) ต้องการใช้อินทราเน็ต คือ เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูล หรือความคิดเห็น และเพื่อเผยแพร่ข่าวสารของห้องสมุดให้บุคลากรภายในหน่วยงานทราบ และวัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 16.67) ต้องการใช้อินทราเน็ต คือ เพื่อความบันเทิงและเพื่อใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่มีในระบบ

วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุด 14 คน (ร้อยละ 77.78) ต้องการใช้อินทราเน็ต คือ เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นรายการทรัพยากรของห้องสมุดผ่านอินทราเน็ต วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 13 คน (ร้อยละ 72.22) ต้องการใช้อินทราเน็ต คือ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของห้องสมุดให้บุคลากรภายในหน่วยงานทราบ และวัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 11.11) ต้องการใช้อินทราเน็ต คือ เพื่อความบันเทิง

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าวัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัดต้องการใช้อินทราเน็ต คือ เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นรายการทรัพยากรของห้องสมุดผ่านอินทราเน็ต นอกจากนี้วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต้องการใช้อินทราเน็ต คือ เพื่อค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูลของหน่วยงาน วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและเอกชนต้องการใช้อินทราเน็ต คือ เพื่อความบันเทิง วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานราชการจำนวนน้อยที่สุดต้องการใช้อินทราเน็ต คือ เพื่อกรอกแบบฟอร์มต่างๆ ของหน่วยงานหรือแผนกต่างๆ เช่น จดหมายเวียน จดหมายสมัครงาน นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนน้อยที่สุดต้องการใช้อินทราเน็ต คือ เพื่อใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่มีในระบบ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 วัตถุประสงค์ที่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต

วัตถุประสงค์	ห้องสมุดเฉพาะ		ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	N=65		N=12		N=18		N=95			
	f	%	f	%	f	%	f	%		
เพื่อค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูล ของหน่วยงาน	49	75.38	10	83.33	9	50.00	68	71.58		
เพื่อติดต่อสื่อสารกับบุคลากร ภายในหน่วยงาน	39	60.00	8	66.67	9	50.00	56	58.95		
เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูล หรือความคิดเห็น	46	70.77	9	75.00	7	38.89	62	65.26		
เพื่อติดตามข่าวสารและ เหตุการณ์ต่างๆ	47	72.31	8	66.67	11	61.11	66	69.47		
เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทั่วไป	36	55.38	6	50.00	6	33.33	48	50.53		
เพื่อความบันเทิง	11	16.92	2	16.67	2	11.11	15	15.79		
เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของ ห้องสมุดให้บุคลากรภายใน หน่วยงานทราบ	46	70.77	9	75.00	13	72.22	68	71.58		
เพื่อนำเสนอรายงานของห้องสมุด ให้แก่ผู้บริหารหน่วยงาน	24	36.92	8	66.67	3	16.16	35	36.84		
เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถ ค้นรายการทรัพยากรของ ห้องสมุดผ่านอินเทอร์เน็ต	55	84.62	10	83.33	14	77.78	79	83.16		
เพื่อใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่มี ในระบบ	29	44.62	2	16.67	4	22.22	35	36.84		
เพื่อกรอกแบบฟอร์มต่างๆ ของหน่วยงานหรือแผนก ต่างๆ เช่น จดหมายเวียน จดหมายสมัครงาน	6	9.23	3	25.00	3	16.67	12	12.63		

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.5 บริการของอินเทอร์เน็ตที่ต้องการใช้

จากการศึกษาบริการของอินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะต้องการใช้ พบว่า โดยรวมบริการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 84 คน (ร้อยละ 88.42) ต้องการใช้ คือ บริการฐานข้อมูลของหน่วยงาน บริการที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 56 คน (ร้อยละ 58.95) ต้องการใช้ คือ บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และบริการที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 3 คน (ร้อยละ 3.16) ต้องการใช้ คือ บริการการประชุมทางไกล

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

บริการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 60 คน (ร้อยละ 92.31) ต้องการใช้ คือ บริการฐานข้อมูลของหน่วยงาน บริการที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 39 คน (ร้อยละ 60.00) ต้องการใช้ คือ บริการโปรแกรมสำเร็จรูป และบริการที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 3.08) ต้องการใช้ คือ บริการการประชุมทางไกล

บริการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจทุกคน 12 คน (ร้อยละ 100.00) ต้องการใช้ คือ บริการฐานข้อมูลของหน่วยงาน บริการที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 8 คนเท่ากัน (ร้อยละ 66.67) ต้องการใช้ คือ บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และแฟกซ์อิเล็กทรอนิกส์ บริการที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 3 คน (ร้อยละ 25.00) ต้องการใช้ คือ บริการโปรแกรมสำเร็จรูป และบริการที่ไม่มีบรรณารักษ์ตอบ คือ บริการการประชุมทางไกล

บริการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุด 15 คน (ร้อยละ 83.33) ต้องการใช้ คือ บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ บริการที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 11 คน (ร้อยละ 61.11) ต้องการใช้ คือ บริการฐานข้อมูลของหน่วยงาน และบริการที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 1 คน (ร้อยละ 5.56) ต้องการใช้ คือ บริการการประชุมทางไกล

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า บริการที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต้องการใช้ คือ บริการฐานข้อมูลของหน่วยงาน แต่บริการที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานเอกชนต้องการใช้ คือ บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และบริการที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัดต้องการใช้ คือ บริการการประชุมทางไกล (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 บริการของอินเทอร์เน็ตที่ต้องการใช้

บริการ	ห้องสมุดเฉพาะ		ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	N=65		N=12		N=18		N=95			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	33	50.77	8	66.67	15	83.33	56	58.95		
แฟกซ์อิเล็กทรอนิกส์	26	40.00	8	66.67	10	55.56	44	46.32		
ฐานข้อมูลของหน่วยงาน	60	92.31	12	100.00	11	61.11	84	88.42		
แบบฟอร์มเอกสารอิเล็กทรอนิกส์	15	23.08	4	33.33	5	27.78	24	25.26		
โปรแกรมสำเร็จรูป	39	60.00	3	25.00	9	50.00	51	53.68		
การประชุมทางไกล	2	3.08	-	-	1	5.56	3	3.16		

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.6 รูปแบบข้อมูลของอินเทอร์เน็ตที่ต้องการใช้

จากการศึกษารูปแบบข้อมูลในอินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะต้องการใช้ พบว่า โดยรวมรูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 86 คน (ร้อยละ 90.53) ต้องการใช้คือ ข้อความ รูปแบบ ข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 58 คน (ร้อยละ 61.05) ต้องการใช้ คือ สื่อประสม และรูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนน้อยที่สุด 27 คน (ร้อยละ 28.42) ต้องการใช้ คือ ตัวเลข

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 57 คน (ร้อยละ 87.69) ต้องการใช้ คือ ข้อความ รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 39 คน (ร้อยละ 60.00) ต้องการใช้ คือ สื่อประสม และรูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์น้อยที่สุด 16 คน (ร้อยละ 24.62) ต้องการใช้ คือ ตัวเลข

รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจทุกคน (ร้อยละ 100.00) ต้องการใช้ คือ ข้อความ รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 6 คน (ร้อยละ 50.00) ต้องการใช้ คือ สื่อประสม และรูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 3 คน (ร้อยละ 25.00) ต้องการใช้ คือ ซอฟต์แวร์

รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุด 16 คน (ร้อยละ 88.89) ต้องการใช้ คือ ข้อความ รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 13 คน (ร้อยละ 72.22) ต้องการใช้ คือ สื่อประสม และรูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 4 คน (ร้อยละ 22.22) ต้องการใช้ คือ กราฟิก

เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่า รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัด ต้องการใช้ คือ ข้อความ รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมาจากทุกสังกัดต้องการใช้ คือ สื่อประสม รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดต้องการใช้แตกต่างกัน คือ รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการต้องการใช้ คือ ตัวเลข รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต้องการใช้ คือ ซอฟต์แวร์ รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานเอกชนต้องการใช้ คือ กราฟิก (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 รูปแบบข้อมูลของอินเทอร์เน็ตที่ต้องการใช้

รูปแบบข้อมูล	ห้องสมุดเฉพาะ		ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
ข้อความ	57	87.69	12	100.00	16	88.89	86	90.53		
ตัวเลข	16	24.62	5	41.67	6	33.33	27	28.42		
กราฟิก	22	33.85	4	33.33	4	22.22	30	31.58		
ซอฟต์แวร์	23	35.38	3	25.00	5	27.78	31	32.63		
สื่อประสม	39	60.00	6	50.00	13	72.22	58	61.05		

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ความต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ เพื่องานห้องสมุด

จากการสอบถามบรรณารักษ์ 131 คน ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มต้องการใช้อินทราเน็ตและกลุ่มไม่ต้องการใช้อินทราเน็ต

กลุ่มต้องการใช้อินทราเน็ต ประกอบด้วยบรรณารักษ์ที่ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด 88 คน ซึ่งมีจำนวนบรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานราชการ 62 คน สังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ 11 คน และสังกัดหน่วยงานเอกชน 15 คน และบรรณารักษ์ที่ไม่ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ มีจำนวนบรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานราชการ 3 คน สังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ 1 คน และสังกัดหน่วยงานเอกชน 3 คน

กลุ่มไม่ต้องการใช้อินทราเน็ต และไม่ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด ประกอบด้วยบรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานราชการ 15 คน สังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ 5 คน และสังกัดหน่วยงานเอกชน 16 คน (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ความต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด

ความต้องการ	N=95			N=36			รวม N=131
	ต้องการใช้อินทราเน็ต			ไม่ต้องการใช้			
	ราชการ	รัฐวิสาหกิจ	เอกชน	ราชการ	รัฐวิสาหกิจ	เอกชน	
ต้องการนำมาใช้กับ งานห้องสมุด	62	11	15	-	-	-	88
ไม่ต้องการนำมาใช้ กับงานห้องสมุด	3	1	3	15	5	16	43

ตอนที่ 3 ความต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ เพื่องานห้องสมุด

เสนอข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะเพื่องานห้องสมุด ซึ่งครอบคลุมในเรื่อง

3.1 ความต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด

จากการสอบถามบรรณารักษ์จำนวน 131 คน ว่าต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะหรือไม่ พบว่า โดยรวมบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ 88 คน (ร้อยละ 67.18) ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด ในขณะที่บรรณารักษ์ 43 คน (ร้อยละ 32.82) ไม่ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการส่วนใหญ่ 62 คน (ร้อยละ 77.50) ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด ในขณะที่บรรณารักษ์ 18 คน (ร้อยละ 22.50) ไม่ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด

บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ 11 คน (ร้อยละ 64.71) ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด ในขณะที่บรรณารักษ์ 6 คน (ร้อยละ 35.29) ไม่ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด

บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชน 15 คน (ร้อยละ 44.12) ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด ในขณะที่ บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ 19 คน (ร้อยละ 55.88) ไม่ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด

ห้องสมุด	ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	f	%	f	%	f	%	f	%
ต้องการนำมาใช้กับงานห้องสมุด	62	77.50	11	64.71	15	44.12	88	67.18
ไม่ต้องการนำมาใช้กับงานห้องสมุด	18	22.50	6	35.29	19	55.88	43	32.82

3.2 เหตุผลที่ไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด

จากจำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะที่ไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด 43 คน พบว่าโดยรวมเหตุผลที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ 38 คน (ร้อยละ 88.37) ไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ห้องสมุดมีขนาดเล็กจึงไม่จำเป็นต้องใช้ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 19 คน (ร้อยละ 44.19) ไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ งบประมาณไม่เพียงพอที่จะจัดซื้อหรือพัฒนาเทคโนโลยี และเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 10 คน (ร้อยละ 23.26) ไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ผู้ใช้ห้องสมุดไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

เหตุผลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 15 คน (ร้อยละ 83.33) ไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ห้องสมุดมีขนาดเล็กจึงไม่จำเป็นต้องใช้ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 8 คนเท่ากัน (ร้อยละ 44.44) ไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ งบประมาณไม่เพียงพอที่จะจัดซื้อหรือพัฒนาเทคโนโลยี และบุคลากรห้องสมุดไม่มีความชำนาญพอที่จะดำเนินการพัฒนาเทคโนโลยีเอง และเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 4 คน (ร้อยละ 22.22) ไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ผู้ใช้ห้องสมุดไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

เหตุผลที่บรรณาธิการห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจทุกคน (ร้อยละ 100.00) ไม่ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ห้องสมุดมีขนาดเล็กจึงไม่จำเป็นต้องใช้ เหตุผลที่บรรณาธิการจำนวนรองลงมา 3 คน (ร้อยละ 50.00) ไม่ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ บุคลากรห้องสมุดไม่มีความชำนาญพอที่จะดำเนินการพัฒนาเทคโนโลยีเอง และเหตุผลที่ไม่มีบรรณาธิการตอบ คือ บุคลากรห้องสมุดไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ผู้ใช้ห้องสมุดไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดไม่ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร

เหตุผลที่บรรณาธิการห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุด 17 คน (ร้อยละ 89.47) ไม่ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ห้องสมุดมีขนาดเล็กจึงไม่จำเป็นต้องใช้ เหตุผลที่บรรณาธิการจำนวนรองลงมา 9 คน (ร้อยละ 47.37) ไม่ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ งบประมาณไม่เพียงพอที่จะจัดซื้อหรือพัฒนาเทคโนโลยี และเหตุผลที่บรรณาธิการจำนวน 6 คนเท่ากัน (ร้อยละ 31.58) ไม่ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ บุคลากรห้องสมุดไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ผู้ใช้ห้องสมุดไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดไม่ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร และบุคลากรห้องสมุดไม่มีความชำนาญพอที่จะดำเนินการพัฒนาเทคโนโลยีเอง

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า เหตุผลที่บรรณาธิการจำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัดไม่ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ห้องสมุดมีขนาดเล็กจึงไม่จำเป็นต้องใช้ เหตุผลที่บรรณาธิการจำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการและเอกชนไม่ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ผู้ใช้ห้องสมุดไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเหตุผลที่บรรณาธิการสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนน้อยที่สุดไม่ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ งบประมาณไม่เพียงพอที่จะจัดซื้อหรือพัฒนาเทคโนโลยี (ตารางที่ 13)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 เหตุผลที่ไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด

เหตุผล	ห้องสมุดเฉพาะ		ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	N=18		N=6		N=6		N=19		N=43	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
ห้องสมุดมีขนาดเล็กจึงไม่จำเป็นต้องใช้	15	83.33	6	100.00	17	89.47	38	88.37		
บุคลากรห้องสมุดไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	6	33.33	-	-	6	31.58	12	27.91		
ผู้ใช้ห้องสมุดไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	4	22.22	-	-	6	31.58	10	23.26		
งบประมาณไม่เพียงพอที่จะจัดซื้อหรือพัฒนาเทคโนโลยี	8	44.44	2	33.33	9	47.37	19	44.19		
ผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดไม่ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร	5	27.78	-	-	6	31.58	11	25.58		
บุคลากรห้องสมุดไม่มีความชำนาญพอที่จะดำเนินการพัฒนาเทคโนโลยีเอง	8	44.44	3	50.00	6	31.58	17	39.53		

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3.3 เหตุผลที่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด

จากจำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะที่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด 88 คน พบว่า โดยรวมเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุด 80 คน (ร้อยละ 90.91) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ต้องการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 73 คน (ร้อยละ 82.95) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์โดยตรงต่อการใช้สารสนเทศร่วมกัน และ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 21 คน (ร้อยละ 23.86) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ต้องการลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในการจัดการสารสนเทศ

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

เหตุผลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 57 คน (ร้อยละ 91.94) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ต้องการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 53 คน (ร้อยละ 85.98) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์โดยตรงต่อการใช้สารสนเทศร่วมกัน และเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 17 คน (ร้อยละ 27.42) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ต้องการลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในการจัดการสารสนเทศ นอกจากนี้บรรณารักษ์จำนวน 2 คนมีเหตุผลอื่นๆ คือ ต้องการใช้อินเทอร์เน็ตกับงานพิมพ์ต่างๆ (1 คน) และต้องการลดขั้นตอนในการทำงาน (1 คน)

เหตุผลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนมากที่สุด 10 คน (ร้อยละ 90.91) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ทำให้ห้องสมุดมีความสำคัญมากขึ้นในฐานะหน่วยงานให้บริการสารสนเทศ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 9 คน (ร้อยละ 81.82) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ต้องการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ และเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 18.18) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ต้องการลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในการจัดการสารสนเทศ

เหตุผลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุด 14 คน (ร้อยละ 93.33) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ต้องการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 12 คน (ร้อยละ 80.00) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์โดยตรงต่อการใช้สารสนเทศร่วมกัน และเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 13.33) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ต้องการลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในการจัดการสารสนเทศ

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ต้องการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ แต่เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ทำให้ห้องสมุดมีความสำคัญมากขึ้นในฐานะหน่วยงานบริการสารสนเทศ และเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัดต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ต้องการลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในการจัดการสารสนเทศ (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 เหตุผลที่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด

เหตุผล	ห้องสมุดเฉพาะ		ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	N=62		N=11		N=15		N=88			
	f	%	f	%	f	%	f	%		
อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์โดย ตรงต่อการใช้สารสนเทศร่วมกัน	53	85.48	8	72.73	12	80.00	73	82.95		
จำนวนสารสนเทศเพิ่มขึ้นอย่าง รวดเร็วจนต้องใช้เทคโนโลยีช่วย แบ่งเบาภาระ	35	56.45	5	45.45	7	46.67	47	53.41		
ต้องการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ และรวดเร็วตรงตามความต้องการ ของผู้ใช้	57	91.94	9	81.82	14	93.33	80	90.91		
ทำให้ห้องสมุดมีความสำคัญมากขึ้น ในฐานะหน่วยงานให้บริการ สารสนเทศ	52	83.87	10	90.91	7	46.67	69	78.41		
หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบาย เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี	34	54.84	7	63.64	7	46.67	48	54.55		
ต้องการประหยัดแรงงานบุคลากร โดยการนำเทคโนโลยีเข้าช่วยใน การทำงาน	22	35.48	4	36.36	5	33.33	31	35.23		
ต้องการลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน ในการจัดการสารสนเทศ	17	27.42	2	18.18	2	13.33	21	23.86		
อื่นๆ	2	3.23	-	-	-	-	2	2.27		

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3.4 วัตถุประสงค์ที่ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด

จากการศึกษาวัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุดพบว่า โดยรวมวัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ 68 คน (ร้อยละ 77.27) ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลของห้องสมุด วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 65 คน (ร้อยละ 73.86) ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงสารสนเทศภายในห้องสมุดโดยการนำรายการทรัพยากรของห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของระบบอินทราเน็ตของหน่วยงาน และวัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนน้อยที่สุด 29 คน (ร้อยละ 32.95) ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อทำรายงานต่างๆ ของห้องสมุด

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 49 คน (ร้อยละ 79.03) ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงสารสนเทศภายในห้องสมุดโดยการนำรายการทรัพยากรของห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของระบบอินทราเน็ตของหน่วยงาน วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 44 คน (ร้อยละ 70.97) ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลของห้องสมุด และวัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 19 คน (ร้อยละ 30.65) ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อทำรายงานต่างๆ ของห้องสมุด นอกจากนี้บรรณารักษ์ 1 คนมีวัตถุประสงค์อื่นๆ คือ เพื่อการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดเชิงรุก

วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนมากที่สุด 10 คนเท่ากัน (ร้อยละ 90.91) ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลของห้องสมุด และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงสารสนเทศภายในห้องสมุดโดยการนำรายการทรัพยากรของห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของระบบอินทราเน็ตของหน่วยงาน วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดจำนวนรองลงมา 8 คนเท่ากัน (ร้อยละ 72.73) ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อจัดระบบของห้องสมุดโดยการประยุกต์ใช้กับงานต่างๆ ของห้องสมุด เช่น งานลงทะเบียนทรัพยากรห้องสมุด และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการสารสนเทศภายในห้องสมุด และวัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 5 คน (ร้อยละ 45.45) ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อทำรายงานต่างๆ ของห้องสมุด

วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุด 14 คน (ร้อยละ 93.33) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลของห้องสมุด บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 11 คน (ร้อยละ 73.33) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้ห้องสมุด และวัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 5 คน (ร้อยละ 33.33) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อทำรายงานต่างๆ ของห้องสมุด

เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่า วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานราชการต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงสารสนเทศภายในห้องสมุดโดยการนำรายการทรัพยากรของห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของระบบอินเทอร์เน็ตของหน่วยงาน และบรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนมากที่สุดยังมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดอีก คือ เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลของห้องสมุด ส่วนเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดหน่วยงานเอกชนต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของห้องสมุด และวัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัดต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อทำรายงานต่างๆ ของห้องสมุด (ตารางที่ 15)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 วัดอุปสงค์ที่ต้องการนำอินทราเน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด

วัดอุปสงค์	ห้องสมุดเฉพาะ		ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	N=62		N=11		N=15		N=88			
	f	%	f	%	f	%	f	%		
เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลของห้องสมุด	44	70.97	10	90.91	14	93.33	68	77.27		
เพื่อจัดระบบของห้องสมุด	36	58.06	8	72.73	5	33.33	49	55.68		
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงสารนิเทศภายในห้องสมุด	49	79.03	10	90.91	6	40.00	65	73.86		
เพื่อติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้ห้องสมุด	27	43.55	7	63.64	11	73.33	45	51.14		
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการสารนิเทศภายในห้องสมุด	42	67.74	8	72.73	8	53.33	58	65.91		
เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารความคิดเห็นเกี่ยวกับห้องสมุด	33	53.23	7	63.64	7	46.67	47	53.41		
เพื่อรวบรวมข้อมูลสำเร็จรูปเฉพาะด้านในระบบอินทราเน็ต	43	69.35	7	63.64	8	53.33	58	65.91		
เพื่อทำรายงานต่างๆ ของห้องสมุด	19	30.65	5	45.45	5	33.33	29	32.95		
อื่นๆ	1	1.61	-	-	-	-	1	1.14		

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3.5 บริการของอินทราเน็ตที่ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด

จากการศึกษาบริการของอินทราเน็ตที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด พบว่า โดยรวมบริการของอินทราเน็ตที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 81 คน (ร้อยละ 92.05) ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการฐานข้อมูลของหน่วยงาน เช่น การจัดทำฐานข้อมูลสารนิเทศภายในห้องสมุด บริการของอินทราเน็ตที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 48 คน (ร้อยละ 54.55) ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการแผงข่าวอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ข่าวประชาสัมพันธ์ห้องสมุด

และบริการของอินทราเน็ตที่บรรณาธิการจำนวนน้อยที่สุด 4 คน (ร้อยละ 4.55) ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการการประชุมทางไกล

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

บริการของอินทราเน็ตที่บรรณาธิการห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 58 คน (ร้อยละ 93.55) ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการฐานข้อมูลของหน่วยงานบริการของอินทราเน็ตที่บรรณาธิการจำนวนรองลงมา 33 คนเท่ากัน (ร้อยละ 53.23) ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการแผงข่าวอิเล็กทรอนิกส์ และบริการโปรแกรมสำเร็จรูป และบริการของอินทราเน็ตที่บรรณาธิการจำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 3.23) ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการการประชุมทางไกล

บริการของอินทราเน็ตที่บรรณาธิการห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจทุกคน (ร้อยละ 100.00) ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการฐานข้อมูลของหน่วยงาน บริการของอินทราเน็ตที่บรรณาธิการจำนวนรองลงมา 7 คน (ร้อยละ 63.64) ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการแผงข่าวอิเล็กทรอนิกส์ บริการของอินทราเน็ตที่บรรณาธิการจำนวนน้อยที่สุด 4 คน (ร้อยละ 36.66) ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และบริการของอินทราเน็ตที่บรรณาธิการไม่ตอบ คือ บริการการประชุมทางไกล

บริการของอินทราเน็ตที่บรรณาธิการห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุด 13 คน (ร้อยละ 86.67) ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ บริการของอินทราเน็ตที่บรรณาธิการจำนวนใกล้เคียงกัน 12 คน (ร้อยละ 80.00) ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการฐานข้อมูลของหน่วยงาน และบริการของอินทราเน็ตที่บรรณาธิการจำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 13.33) ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการการประชุมทางไกล

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าบริการของอินทราเน็ตที่บรรณาธิการจำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจต้องการนำอินทราเน็ตมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการฐานข้อมูลของหน่วยงาน แต่บริการของอินทราเน็ตที่บรรณาธิการจำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานเอกชนต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และบริการของอินทราเน็ตที่บรรณาธิการจำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัดต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการการประชุมทางไกล (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 บริการในอินเทอร์เน็ตที่ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด

บริการ	ห้องสมุดเฉพาะ		ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	N=62		N=11		N=15		N=88			
	f	%	f	%	f	%	f	%		
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	27	43.55	4	36.66	13	86.67	44	50.00		
แผงข่าวอิเล็กทรอนิกส์	33	53.23	7	63.64	8	53.33	48	54.55		
ฐานข้อมูลของหน่วยงาน	58	93.55	11	100.00	12	80.00	81	92.05		
แบบฟอร์มเอกสารอิเล็กทรอนิกส์	24	38.71	6	54.55	6	40.00	36	40.91		
โปรแกรมสำเร็จรูป	33	53.23	5	45.45	9	60.00	47	53.41		
การประชุมทางไกล	2	3.23	-	-	2	13.33	4	4.55		

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3.6 งานห้องสมุดที่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้

จากการศึกษาของห้องสมุดที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ พบว่า โดยรวมงานห้องสมุดที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 79 คน (ร้อยละ 89.77) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานบริการสารสนเทศ งานห้องสมุดที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 64 คน (ร้อยละ 72.73) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานจัดทำฐานข้อมูล และงานห้องสมุดที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 9 คน (ร้อยละ 10.23) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานบุคลากร

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

งานห้องสมุดที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 57 คน (ร้อยละ 91.94) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานบริการสารสนเทศ งานห้องสมุดที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 46 คน (ร้อยละ 74.19) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานจัดทำฐานข้อมูล และงานห้องสมุดที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 5 คน (ร้อยละ 8.06) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานบุคลากร นอกจากนี้มีงานอื่นๆ ที่บรรณารักษ์ 1 คนต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานโครงการจัดหมายเหตุ

งานห้องสมุดที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนมากที่สุด 10 คน (ร้อยละ 90.91) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานบริการสารนิเทศ งานห้องสมุดที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 9 คน (ร้อยละ 81.82) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานจัดทำฐานข้อมูล และงานห้องสมุดที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 18.18) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานบุคลากร

งานห้องสมุดที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุด 12 คน (ร้อยละ 80.00) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานบริการสารนิเทศ งานห้องสมุดที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 9 คน (ร้อยละ 60.00) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานจัดทำฐานข้อมูล และงานห้องสมุดที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 13.33) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานบุคลากร

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า งานห้องสมุดที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัด ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานบริการสารนิเทศ และงานห้องสมุดที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา จากทุกสังกัด ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานจัดทำฐานข้อมูล และงานที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัดต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานบุคลากร (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 งานห้องสมุดที่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้

งานห้องสมุด	ห้องสมุดเฉพาะ		ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	N=62		N=11		N=15		N=88			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
งานจัดหา	36	58.01	8	72.73	7	46.67	51	57.95		
งานจัดหมู่และทำบัตรรายการ	42	67.74	7	63.64	5	33.33	54	61.36		
งานวารสารและสิ่งพิมพ์	42	67.74	8	72.73	6	40.00	56	63.64		
งานจ่ายรับ	28	45.16	6	54.55	2	13.33	36	40.91		
งานบริการสารนิเทศ	57	91.94	10	90.91	12	80.00	79	89.77		
งานจัดทำฐานข้อมูล	46	74.19	9	81.82	9	60.00	64	72.73		
งานสารบรรณ	14	22.58	3	27.27	3	20.00	20	22.73		
งานบุคลากร	5	8.06	2	18.18	2	13.33	9	10.23		
อื่นๆ	1	1.61	-	-	-	-	1	1.14		

3.7 เทคโนโลยีที่ต้องการใช้เพื่อเตรียมความพร้อมในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้

3.7.1 เทคโนโลยีที่ต้องการใช้เพื่อเตรียมความพร้อม

จากการศึกษาเทคโนโลยีที่บรรณารักษ์ต้องการใช้ พบว่า โดยรวมเทคโนโลยีที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 84 คน (ร้อยละ 95.45) ต้องการใช้ คือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 68 คน (ร้อยละ 77.27) ต้องการใช้ คือ ซ้ายงานคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 21 คน (ร้อยละ 23.86) ต้องการใช้ คือ วัสดุย่อส่วน

เมื่อจำแนกตามประเภทขอหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

เทคโนโลยีที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 61 คน (ร้อยละ 98.39) ต้องการใช้ คือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 46 คน (ร้อยละ 74.19) ต้องการใช้ คือ ซ้ายงานคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 17 คน (ร้อยละ 27.42) ต้องการใช้ คือ วัสดุย่อส่วน

เทคโนโลยีที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนมากที่สุด 10 คน (ร้อยละ 90.91) ต้องการใช้ คือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 9 คน (ร้อยละ 81.82) ต้องการใช้ คือ ซ้ายงานคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 18.18) ต้องการใช้ คือ วัสดุย่อส่วน

เทคโนโลยีที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุด 13 คนเท่ากัน (ร้อยละ 86.67) ต้องการใช้ คือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และซ้ายงานคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 5 คน (ร้อยละ 33.33) ต้องการใช้ คือ ซีดีรอมและเทคโนโลยีที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 13.33) ต้องการใช้ คือ วัสดุย่อส่วน

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า เทคโนโลยีที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัดต้องการใช้ คือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ นอกจากนั้นบรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานเอกชนยังต้องการใช้ คือ ซ้ายงานคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัดต้องการใช้ คือ วัสดุย่อส่วน (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 เทคโนโลยีที่ต้องการใช้เพื่อเตรียมความพร้อม

เทคโนโลยี	ห้องสมุดเฉพาะ		ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	N=62		N=11		N=15		N=88			
	f	%	f	%	f	%	f	%		
คอมพิวเตอร์	61	98.39	10	90.91	13	86.67	84	95.45		
ซีดีรอม	43	69.35	8	72.73	5	33.33	56	63.64		
ข่ายงานคอมพิวเตอร์	46	74.19	9	81.82	13	86.67	68	77.27		
ข่ายงานซีดีรอม	21	33.87	4	36.36	4	26.67	29	32.95		
วัสดุย่อส่วน	17	27.42	2	18.18	2	13.33	21	23.86		

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3.7.2 ประเภทคอมพิวเตอร์ที่ต้องการใช้กับงานห้องสมุด

จากศึกษาประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะต้องการใช้ พบว่า โดยรวมประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุด 68 คน (ร้อยละ 77.27) ต้องการใช้ คือ ไมโครคอมพิวเตอร์ ประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 32 คน (ร้อยละ 36.36) ต้องการใช้ คือ คอมพิวเตอร์ประเภทสถานีงาน (Workstation) และประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 10 คน (ร้อยละ 11.36) ต้องการใช้ คือ มินิคอมพิวเตอร์

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

ประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 54 คน (ร้อยละ 87.10) ต้องการใช้ คือ ไมโครคอมพิวเตอร์ ประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 18 คน (ร้อยละ 29.13) ต้องการใช้ คือ คอมพิวเตอร์ประเภทสถานีงาน และประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 7 คน (ร้อยละ 11.29) ต้องการใช้ คือ มินิคอมพิวเตอร์

ประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนมากที่สุด 5 คน (ร้อยละ 45.45) ต้องการใช้ คือ ไมโครคอมพิวเตอร์ ประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 3 คน (ร้อยละ 27.27) ต้องการใช้ คือ คอมพิวเตอร์ประเภทสถานีงาน และประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวน 2 คนเท่ากัน (ร้อยละ 18.18) ต้องการใช้ คือ เมนเฟรมคอมพิวเตอร์ และมินิคอมพิวเตอร์

ประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุด 11 คน (ร้อยละ 73.33) ต้องการใช้ คือ คอมพิวเตอร์ประเภทสถานีงาน ประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 9 แห่ง (ร้อยละ 60.00) ต้องการใช้ คือ ไมโครคอมพิวเตอร์ และประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวน 1 คนเท่ากัน (ร้อยละ 6.67) ต้องการใช้ คือ เมนเฟรมคอมพิวเตอร์ และมินิคอมพิวเตอร์

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต้องการใช้ คือ ไมโครคอมพิวเตอร์ แต่ประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานเอกชนต้องการใช้ คือ คอมพิวเตอร์ประเภทสถานีงาน ประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัดต้องการใช้ คือ มินิคอมพิวเตอร์ และนอกจากนี้ประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชนต้องการใช้ คือ เมนเฟรมคอมพิวเตอร์ (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ประเภทคอมพิวเตอร์ที่ต้องการใช้กับงานห้องสมุด

ประเภท	ห้องสมุดเฉพาะ		ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	N=62		N=11		N=15		N=88			
	f	%	f	%	f	%	f	%		
เมนเฟรมคอมพิวเตอร์	10	16.13	2	18.18	1	6.67	13	14.77		
มินิคอมพิวเตอร์	7	11.29	2	18.18	1	6.67	10	11.36		
ไมโครคอมพิวเตอร์	54	87.10	5	45.45	9	60.00	68	77.27		
สถานีงาน (Workstation)	18	29.13	3	27.27	11	73.33	32	36.36		

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3.7.3 ระบบคอมพิวเตอร์ที่ต้องการใช้กับงานห้องสมุด

จากการศึกษาระบบคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะต้องการใช้ พบว่า โดยรวมระบบคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ 79 คน (ร้อยละ 89.77) ต้องการใช้ คือ ระบบหลายผู้ใช้ (Multiuser system) ในขณะที่ ระบบคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์ 19 คน (ร้อยละ 21.59) ต้องการใช้ คือ ระบบผู้ใช้เดี่ยว (Single user system)

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

ระบบคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการส่วนใหญ่ 57 คน (ร้อยละ 91.94) ต้องการใช้ คือ ระบบหลายผู้ใช้ ในขณะที่ ระบบคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์ 14 คน (ร้อยละ 22.58) ต้องการใช้ คือ ระบบผู้ใช้เดี่ยว

ระบบคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ 9 คน (ร้อยละ 81.82) ต้องการใช้ คือ ระบบหลายผู้ใช้ ในขณะที่ ระบบคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์ 4 คน (ร้อยละ 36.36) ต้องการใช้ คือ ระบบผู้ใช้เดี่ยว

ระบบคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนส่วนใหญ่ 13 คน (ร้อยละ 86.67) ต้องการใช้ คือ ระบบหลายผู้ใช้ ในขณะที่ ระบบคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์ 1 คน (ร้อยละ 6.67) ต้องการใช้ คือ ระบบผู้ใช้เดี่ยว

เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่า ระบบคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัดต้องการใช้ คือ ระบบหลายผู้ใช้ (ตารางที่ 20)

คลังวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 ระบบคอมพิวเตอร์ที่ต้องการใช้กับงานห้องสมุด

ระบบ	ห้องสมุดเฉพาะ		ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	N=62		N=11		N=15		N=88			
	f	%	f	%	f	%	f	%		
ระบบผู้ใช้เดียว (Single user system)	14	22.58	4	36.36	1	6.67	19	21.59		
ระบบหลายผู้ใช้ (Multiuser system)	57	91.94	9	81.82	13	86.67	79	89.77		

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3.7.4 ความต้องการใช้โปรแกรมประยุกต์ของห้องสมุดเฉพาะ

จากการศึกษาความต้องการใช้โปรแกรมประยุกต์ พบว่า โดยรวมโปรแกรมที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 68 คน (ร้อยละ 77.27) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล ซึ่งเป็นโปรแกรมประยุกต์ทางธุรกิจ โปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 65 คน (ร้อยละ 73.86) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมการจัดเก็บและสืบค้นสารนิเทศ ซึ่งเป็นโปรแกรมประยุกต์เฉพาะงานห้องสมุด

3.7.4.1 โปรแกรมประยุกต์ทางธุรกิจที่ต้องการใช้กับงานห้องสมุด

จากการศึกษาความต้องการใช้โปรแกรมประยุกต์ทางธุรกิจ พบว่า โดยรวมโปรแกรมที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 68 คน (ร้อยละ 77.27) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล โปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 42 คน (ร้อยละ 47.73) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมประมวลผลค่า และโปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 19 คน (ร้อยละ 21.59) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมตารางคำนวณ

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

โปรแกรมที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 50 คน (ร้อยละ 80.65) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล โปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 26 คน (ร้อยละ 41.94) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร และโปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 10 คน (ร้อยละ 16.13) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมตารางคำนวณ

โปรแกรมที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนมากที่สุด 10 คน (ร้อยละ 90.91) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล โปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 6 คน (ร้อยละ 54.55) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร และโปรแกรมที่บรรณารักษ์ไม่ต้องการใช้ คือ โปรแกรมตารางคำนวณ

โปรแกรมที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุด 13 คน (ร้อยละ 86.67) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมประมวลผลคำ โปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 10 คน (ร้อยละ 66.67) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Mail Program) และโปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 6 คน (ร้อยละ 40.00) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร นอกจากนี้บรรณารักษ์ 1 คนต้องการใช้โปรแกรมอื่นๆ คือ โปรแกรมแปลงข้อมูลเป็นภาษาเอชทีเอ็มแอล

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า โปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจต้องการใช้ คือ โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล แต่โปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานเอกชนต้องการใช้ คือ โปรแกรมประมวลผลคำ โปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดต้องการใช้แตกต่างกันไป คือ โปรแกรมที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานราชการจำนวนน้อยที่สุดต้องการใช้ คือ โปรแกรมตารางคำนวณ โปรแกรมที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนน้อยที่สุดต้องการใช้ คือ โปรแกรมไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรมที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนน้อยที่สุดต้องการใช้ คือ โปรแกรมระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

3.7.4.2 โปรแกรมประยุกต์เฉพาะงานห้องสมุดที่ต้องการใช้

จากการศึกษาความต้องการใช้โปรแกรมประยุกต์เฉพาะงานห้องสมุด พบว่า โดยรวมโปรแกรมที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ 65 คน (ร้อยละ 73.86) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมการจัดเก็บและสืบค้นสารสนเทศ ในขณะที่โปรแกรมที่บรรณารักษ์ 59 คน (ร้อยละ 67.05) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

โปรแกรมที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการ 47 คน (ร้อยละ 75.81) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ในขณะที่โปรแกรมที่บรรณารักษ์ 43 คน (ร้อยละ 69.35) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมการจัดเก็บและสืบค้นสารนิเทศ นอกจากนี้ บรรณารักษ์ 1 คนต้องการใช้โปรแกรมอื่นๆ คือ โปรแกรม ELIB (Electronic Library on Web)

โปรแกรมที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ 10 คน (ร้อยละ 90.91) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมการจัดเก็บและสืบค้นสารนิเทศ ในขณะที่โปรแกรมที่บรรณารักษ์ 7 คน (ร้อยละ 63.64) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ

โปรแกรมที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนส่วนใหญ่ 12 คน (ร้อยละ 80.00) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมการจัดเก็บและสืบค้นสารนิเทศ ในขณะที่โปรแกรมที่บรรณารักษ์ 5 คน (ร้อยละ 33.33) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า โปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและเอกชนต้องการใช้ คือ โปรแกรมการจัดเก็บและสืบค้นสารนิเทศ แต่โปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการต้องการใช้ คือ โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ (ตารางที่ 21)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 โปรแกรมประยุกต์ที่ต้องการใช้กับงานห้องสมุด

ห้องสมุดเฉพาะ โปรแกรมประยุกต์	ราชการ N=62		รัฐวิสาหกิจ N=11		เอกชน N=15		รวม N=88	
	f	%	f	%	f	%	f	%
โปรแกรมประยุกต์ทางธุรกิจ								
โปรแกรมประมวลผลคำ	25	40.32	4	36.36	13	86.67	42	47.73
โปรแกรมตารางคำนวณ	10	16.13	-	-	9	60.00	19	21.59
โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล	50	80.65	10	90.91	8	53.33	68	77.27
โปรแกรมไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์	21	33.87	3	27.27	10	66.67	34	38.24
โปรแกรมระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหาร	26	41.94	6	54.55	6	40.00	38	43.18
อื่นๆ	-	-	-	-	1	6.67	1	1.14
โปรแกรมประยุกต์เฉพาะงาน								
ห้องสมุด								
โปรแกรมระบบห้องสมุด อัตโนมัติ	47	75.81	7	63.64	5	33.33	59	67.05
โปรแกรมการจัดเก็บและ สืบค้นสารสนเทศ	43	69.35	10	90.91	12	80.00	65	73.86
อื่นๆ	1	1.61	-	-	-	-	1	1.14

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.8 การเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากร

3.8.1 สภาพปัจจุบันของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีของห้องสมุด

จากการศึกษาบุคลากรที่มีในปัจจุบันของห้องสมุดเฉพาะ พบว่า โดยรวมบรรณารักษ์จำนวนมากที่สุด 43 คน (ร้อยละ 48.86) ระบุว่าห้องสมุดมีบุคลากรจากแผนกอื่นในหน่วยงานมาช่วยงานทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 26 คน (ร้อยละ 29.55) ระบุว่าห้องสมุดมีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และบรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 13 คน (ร้อยละ 14.77) ระบุว่าห้องสมุดไม่มีบุคลากรแต่มีการเตรียมการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีในอนาคต

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 27 คน (ร้อยละ 43.55) ระบุว่าห้องสมุดมีบุคลากรจากแผนกอื่นในหน่วยงานมาช่วยงานทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 18 คน (ร้อยละ 29.03) ระบุว่าห้องสมุดมีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และบรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 11 คน (ร้อยละ 17.74) ระบุว่า ห้องสมุดไม่มีบุคลากรแต่มีการเตรียมการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีในอนาคต

บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนมากที่สุด 7 คน (ร้อยละ 63.64) ระบุว่าห้องสมุดมีบุคลากรจากแผนกอื่นในหน่วยงานมาช่วยงานทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 4 คน (ร้อยละ 33.36) ระบุว่าห้องสมุดมีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และบรรณารักษ์ 1 คนเท่ากัน (ร้อยละ 9.09) ระบุว่า ห้องสมุดไม่มีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และไม่มีบุคลากรแต่มีการเตรียมการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีในอนาคต

บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุด 9 คน (ร้อยละ 60.00) ระบุว่าห้องสมุดมีบุคลากรจากแผนกอื่นในหน่วยงานมาช่วยงานทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 5 คน (ร้อยละ 33.33) ระบุว่าห้องสมุดไม่มีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และบรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 1 คน (ร้อยละ 6.67) ระบุว่าห้องสมุดไม่มีบุคลากรแต่มีการเตรียมการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีในอนาคต

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัด ระบุว่าห้องสมุดมีบุคลากรจากแผนกอื่นในหน่วยงานมาช่วยงานทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัด ระบุว่า ห้องสมุดยังไม่มีแต่มีการเตรียมการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในอนาคต และบรรณารักษ์หน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนน้อยที่สุดสังกัดยังระบุว่า ห้องสมุดไม่มีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 สภาพปัจจุบันของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีของห้องสมุด

ห้องสมุดเฉพาะ บุคลากร	ราชการ N=62		รัฐวิสาหกิจ N=11		เอกชน N=15		รวม N=88	
	f	%	f	%	f	%	f	%
มีบุคลากรทางด้าน เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	18	29.03	4	33.36	4	26.67	26	29.55
มีบุคลากรจากแผนกอื่นใน หน่วยงานมาช่วยงานทาง ด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	27	43.55	7	63.64	9	60.00	43	48.86
ไม่มีบุคลากรทางด้าน เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	16	25.81	1	9.09	5	33.33	22	25.00
ยังไม่มี แต่มีการเตรียมการ วางแผนบุคลากรทางด้าน เทคโนโลยีในอนาคต	11	17.74	1	9.09	1	6.67	13	14.77

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3.8.2 การเตรียมการวางแผนบุคลากรห้องสมุด

จากการศึกษาแนวทางในการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ พบว่า โดยรวมแนวทางในการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรของบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ 85 คน (ร้อยละ 96.59) คือ การพัฒนาบุคลากรภายในหน่วยงาน และแนวทางในการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรของบรรณารักษ์ 12 คน (ร้อยละ 13.64) คือ การสรรหาใหม่จากภายนอก

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

แนวทางในการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการส่วนใหญ่ 59 คน (ร้อยละ 95.16) คือ การพัฒนาบุคลากรภายในหน่วยงาน และแนวทางในการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรของบรรณารักษ์ 11 คน (ร้อยละ 17.74) คือ การสรรหาใหม่จากภายนอก

แนวทางในการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจทุกคน (ร้อยละ 100.00) คือ การพัฒนาบุคลากรภายในหน่วยงาน และแนวทางในการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรของบรรณารักษ์เพียง 1 คน (ร้อยละ 9.09) คือ การสรรหาใหม่จากภายนอก

แนวทางในการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนทุกคน (ร้อยละ 100.00) มีแนวทางเดียว คือ การพัฒนาบุคลากรภายในหน่วยงาน

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า แนวทางในการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรของบรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัด คือ การพัฒนาบุคลากรภายในหน่วยงาน (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 วิธีการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรห้องสมุด

ห้องสมุดเฉพาะ	ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	N=62		N=11		N=15		N=88	
การเตรียมความพร้อม	f	%	f	%	f	%	f	%
การสรรหาใหม่จากภายนอก	11	17.74	1	9.09	-	-	12	13.64
หน่วยงาน การพัฒนาบุคลากรภายใน หน่วยงาน	59	95.16	11	100.00	15	100.00	85	96.59

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3.8.3 วิธีการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ต้องการ

จากการศึกษาวิธีการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ พบว่า โดยรวมวิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุด 75 คน (ร้อยละ 85.23) ต้องการ คือ การฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน วิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 66 คน (ร้อยละ 75.00) ต้องการ คือ การฝึกอบรมภายนอกห้องสมุด และวิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 18 คน (ร้อยละ 20.45) ต้องการ คือ การให้บุคลากรลาศึกษาต่อ

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

วิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 56 คน (ร้อยละ 90.32) ต้องการ คือ การฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน วิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 51 คน (ร้อยละ 82.26) ต้องการ คือ การฝึกอบรมภายนอกห้องสมุด และวิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 10 คน (ร้อยละ 16.13) ต้องการใช้ คือ การให้บุคลากรลาศึกษาต่อ

วิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนมากที่สุด 10 คน (ร้อยละ 90.91) ต้องการ คือ การศึกษาและดูงานนอกสถานที่ วิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 8 คนเท่ากัน (ร้อยละ 72.73) ต้องการ คือ การฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน และการฝึกอบรมภายนอกห้องสมุด และวิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 27.27) ต้องการใช้ คือ การประชุมนิเทศงาน

วิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุด 11 คนเท่ากัน (ร้อยละ 73.33) ต้องการ คือ การศึกษาและดูงานนอกสถานที่ และการฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน วิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 9 คน (ร้อยละ 60.00) ต้องการ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และวิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 13.13) ต้องการ คือ การประชุมนิเทศงาน

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า วิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานเอกชนและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต้องการ คือ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ และบรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุดจำนวนมากที่สุดยังต้องการการฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงานด้วยและบรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานราชการยังต้องการการฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน นอกจากนี้วิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดต้องการแตกต่างกัน คือ วิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและเอกชนต้องการ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ วิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการต้องการ คือ การให้บุคลากรลาศึกษาต่อ และยังมีวิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต้องการ คือ การสัมมนาทางวิชาการ (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 วิธีการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

วิธีการ	ห้องสมุดเฉพาะ		ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	N=62		N=11		N=15		N=88			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
การศึกษาดูงานนอกสถานที่	43	69.35	10	90.91	11	73.33	64	72.73		
การฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน	56	90.32	8	72.73	11	73.33	75	85.23		
การฝึกอบรมภายนอกห้องสมุด	51	82.26	8	72.73	7	46.67	66	75.00		
การให้บุคลากรลาศึกษาต่อ	10	16.13	4	36.36	4	26.67	18	20.45		
การประชุมเชิงปฏิบัติการ	22	35.48	5	45.45	9	60.00	36	40.91		
การสัมมนาทางวิชาการ	18	29.03	3	27.27	5	33.33	26	29.55		
การประชุมนิเทศงาน	16	25.18	3	27.27	2	13.13	21	23.86		

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3.9 ข้อมูลที่ต้องการนำเข้าอินเทอร์เน็ตของห้องสมุด

จากการศึกษาข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะต้องการนำเข้าอินเทอร์เน็ต พบว่า โดยรวมข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุด 77 คน (ร้อยละ 87.50) ต้องการนำเข้า คือ รายการทรัพยากรห้องสมุด ข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 63 คน (ร้อยละ 71.59) ต้องการนำเข้า คือ ข่าวห้องสมุด และข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 11 คน (ร้อยละ 12.50) ต้องการนำเข้า คือ ข้อมูลในการประชุม

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

ข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 56 คน (ร้อยละ 90.32) ต้องการนำเข้า คือ รายการทรัพยากรห้องสมุด ข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 43 คน (ร้อยละ 69.35) ต้องการนำเข้า คือ ข่าวห้องสมุด และข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 9 คน (ร้อยละ 14.52) ต้องการนำเข้า คือ ข้อมูลในการประชุม นอกจากนี้บรรณารักษ์ 1 คนต้องการนำข้อมูลอื่นๆ เข้าอินเทอร์เน็ต คือ เอกสารที่มีให้บริการในห้องสมุด

ข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนมากที่สุด 9 คนเท่ากัน (ร้อยละ 81.82) ต้องการนำเข้า คือ รายการทรัพยากรห้องสมุด และวารสารห้องสมุด ข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 8 คนเท่ากัน (ร้อยละ 72.73) ต้องการนำเข้า คือ ข่าวห้องสมุด และแหล่งข้อมูลภายนอกที่น่าสนใจ และข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 1 คน (ร้อยละ 9.09) ต้องการนำเข้า คือ ข้อมูลในการประชุม

ข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุด 12 คนเท่ากัน (ร้อยละ 80.00) ต้องการนำเข้า คือ รายการทรัพยากรห้องสมุด และข่าวห้องสมุด ข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 11 คน (ร้อยละ 73.33) ต้องการนำเข้า คือ คู่มือ ระเบียบการใช้ห้องสมุด และข้อมูลที่บรรณารักษ์ไม่ตอบ คือ งบประมาณห้องสมุดและข้อมูลตัวแทนจำหน่าย นอกจากนี้ บรรณารักษ์ 2 คน ยังต้องการนำข้อมูลอื่นๆ เข้าอินเทอร์เน็ต คือ ข้อมูลฉบับเต็มเนื้อหา (1 คน) และดรรชนีข่าวสารหนังสือพิมพ์ (1 คน)

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัดต้องการนำเข้า คือ รายการทรัพยากรห้องสมุด และข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชน ยังต้องการนำเข้าอีก คือ วารสารห้องสมุดและข่าวห้องสมุด ข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัด ต้องการนำเข้า คือ ข้อมูลในการประชุม (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ข้อมูลที่ต้องการนำเข้าอินเทอร์เน็ตของห้องสมุด

ข้อมูล	ห้องสมุดเฉพาะ		ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	N=62		N=11		N=15		N=88			
	f	%	f	%	f	%	f	%		
รายการทรัพยากรห้องสมุด	56	90.32	9	81.82	12	80.00	77	87.50		
ข่าวห้องสมุด	43	69.35	8	72.73	12	80.00	63	71.59		
งบประมาณห้องสมุด	15	24.19	5	45.45	-	-	20	22.73		
สถิติห้องสมุด รายงานประจำปี	42	67.74	7	63.64	6	40.00	55	62.50		
ข้อมูลสมาชิกห้องสมุด	31	50.00	6	54.55	4	26.67	41	46.59		
แบบฟอร์มต่างๆ ของห้องสมุด	27	43.55	5	44.45	5	33.33	37	42.05		
ข้อมูลในการกำหนดนโยบาย และแผน	14	22.58	2	18.18	4	26.67	20	22.73		
ข้อมูลในการประชุม	9	14.52	1	9.09	1	6.67	11	12.50		
ข้อมูลตัวแทนจำหน่าย	14	22.58	3	27.27	-	-	17	19.32		
วารสารห้องสมุด	40	64.52	9	81.82	6	40.00	55	62.50		
คู่มือ ระเบียบการใช้ห้องสมุด	38	61.29	6	54.55	11	73.33	55	62.50		
ข้อมูลบุคลากร แผนกต่างๆ ของห้องสมุด	19	30.65	3	27.27	2	13.33	24	27.27		
แหล่งข้อมูลภายนอกที่น่าสนใจ	36	58.06	8	72.73	8	53.33	52	59.09		
อื่นๆ	1	1.61	-	-	2	13.33	3	3.41		

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.10 รูปแบบข้อมูลที่ต้องการให้อยู่ในอินเทอร์เน็ต

จากการศึกษาความต้องการด้านรูปแบบของข้อมูลที่ต้องการให้อยู่ในอินเทอร์เน็ต พบว่า โดยรวม รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 75 คน (ร้อยละ 85.28) ต้องการ คือ ข้อความ รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 57 คน (ร้อยละ 64.77) ต้องการ คือ สื่อประสม และรูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 23 คน (ร้อยละ 26.14) ต้องการ คือ ตัวเลข

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 52 คน (ร้อยละ 83.87) ต้องการให้อยู่ในอินเทอร์เน็ต คือ ข้อความ รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 40 คน (ร้อยละ 64.52) ต้องการ คือ สื่อประสม และรูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 15 คน (ร้อยละ 24.19) ต้องการ คือ ตัวเลข

รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนมากที่สุด 10 คน (ร้อยละ 90.91) ต้องการให้อยู่ในอินเทอร์เน็ต คือ ข้อความ รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 7 คน (ร้อยละ 63.63) ต้องการ คือ สื่อประสม และรูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 3 คนเท่ากัน (ร้อยละ 27.27) ต้องการ คือ ตัวเลขและกราฟิก

รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุด 13 คน (ร้อยละ 86.67) ต้องการให้อยู่ในอินเทอร์เน็ต คือ ข้อความ รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 10 คน (ร้อยละ 66.67) ต้องการ คือ สื่อประสม และรูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 3 คน (ร้อยละ 20.00) ต้องการ คือ ซอฟต์แวร์

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัด ต้องการให้อยู่ในอินเทอร์เน็ต คือ ข้อความ และรูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมาจากทุกสังกัด ต้องการ คือ สื่อประสม รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดต้องการให้อยู่ในอินเทอร์เน็ตแตกต่างกันไป คือ รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต้องการให้อยู่ในอินเทอร์เน็ต คือ ตัวเลข รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนน้อยที่สุดต้องการให้อยู่ในอินเทอร์เน็ต คือ ซอฟต์แวร์ นอกจากนี้รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนน้อยที่สุดต้องการให้อยู่ในอินเทอร์เน็ต คือ กราฟิก (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 รูปแบบข้อมูลที่ต้องการให้อยู่ในอินเทอร์เน็ต

รูปแบบข้อมูล	ห้องสมุดเฉพาะ		ราชการ		รัฐวิสาหกิจ		เอกชน		รวม	
	N=62		N=11		N=15		N=88			
	f	%	f	%	f	%	f	%		
ข้อความ	52	83.87	10	90.91	13	86.67	75	85.23		
ตัวเลข	15	24.19	3	27.27	5	33.33	23	26.14		
กราฟิก	28	45.16	3	27.27	4	26.67	35	39.77		
ซอฟต์แวร์	20	32.26	5	45.45	3	20.00	28	31.82		
สื่อประสม	40	64.52	7	63.63	10	66.67	57	64.77		

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3.11 การเตรียมความพร้อมด้านที่ต้องการมากที่สุด

จากการศึกษาการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ พบว่า โดยรวมการเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 59 คน (ร้อยละ 67.05) ต้องการ คือ ด้านการเตรียมบุคลากร การเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 51 คน (ร้อยละ 57.95) ต้องการ คือ ด้านการเตรียมข้อมูลเข้าในระบบ การเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 46 คน (ร้อยละ 52.27) ต้องการมากที่สุด คือ ด้านการเตรียมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

เมื่อจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

การเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการจำนวนมากที่สุด 46 คน (ร้อยละ 74.19) ต้องการ คือ ด้านการเตรียมบุคลากร การเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 38 คน (ร้อยละ 61.29) ต้องการ คือ ด้านการเตรียมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ การเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 35 คน (ร้อยละ 56.45) ต้องการมากที่สุด คือ ด้านการเตรียมข้อมูลเข้าในระบบ

การเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนมากที่สุด 9 คน (ร้อยละ 81.82) ต้องการคือ ด้านการเตรียมบุคลากร การเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 6 คน (ร้อยละ 54.55) ต้องการ คือ ด้านการเตรียมข้อมูลเข้าในระบบ การเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 5 คน (ร้อยละ 45.55) ต้องการ คือ ด้านการเตรียมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

การเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวน 10 คน (ร้อยละ 66.67) ต้องการมากที่สุด คือ ด้านการเตรียมข้อมูลเข้าระบบ การเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 4 คน (ร้อยละ 26.67) ต้องการ คือ ด้านการเตรียมบุคลากร การเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 3 คน (ร้อยละ 20.00) ต้องการ คือ ด้านการเตรียมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า การเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต้องการมากที่สุด คือ ด้านการเตรียมบุคลากร แต่การเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานเอกชนต้องการมากที่สุด คือ ด้านการเตรียมข้อมูลเข้าระบบ การเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชนต้องการ คือ ด้านการเตรียมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และการเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานราชการจำนวนน้อยที่สุดต้องการ คือ ด้านการเตรียมข้อมูลเข้าระบบ (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 การเตรียมความพร้อมในด้านที่ต้องการมากที่สุด

ห้องสมุดเฉพาะ การเตรียมความพร้อม	ราชการ N=62		รัฐวิสาหกิจ N=11		เอกชน N=15		รวม N=88	
	f	%	f	%	f	%	f	%
การฝึกอบรมบุคลากร	46	74.19	9	81.82	4	26.67	59	67.05
การเตรียมความพร้อมทาง ด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์	38	61.29	5	45.45	3	20.00	46	52.27
การเตรียมข้อมูลเข้าในระบบ	35	56.45	6	54.55	10	66.67	51	57.95

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3.13 ข้อคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับการนำระบบอินทราเน็ตมาใช้ในหน่วยงาน

บรรดามาร์กซ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวน 12 คนได้เสนอความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการนำระบบอินทราเน็ตมาใช้ในหน่วยงาน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

3.13.1 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม และการวางแผน

- การนำระบบใดๆ เข้ามาใช้ในห้องสมุดต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร และต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์มาช่วยงาน (1 คน)
- ต้องให้การศึกษาบุคลากรให้เข้าใจถึงระบบ การใช้งาน และประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้ระบบอินทราเน็ต (1 คน)
- การนำระบบอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุด จะต้องเตรียมเรื่องอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และต้องคำนึงถึงบุคลากรที่มีอยู่ด้วย (1 คน)
- ควรมีการวางแผน และศึกษารายละเอียดของข้อมูลที่เป็นต่อการให้บริการของห้องสมุด และควรวางรูปแบบการลงรายละเอียดข้อมูลอย่างได้มาตรฐานสากล เพื่อการเข้าสู่ระบบเครือข่ายในอนาคต (1 คน)
- ในงานความร่วมมือ และในงานบริการห้องสมุด (การสืบค้น, การยืมระหว่างห้องสมุด) โดยรวมของหน่วยงานควรอยู่ในระบบอินทราเน็ตภายในระดับกระทรวง กรม (1 คน)
- ต้องมีการนำผู้เชี่ยวชาญทางคอมพิวเตอร์มาแนะนำความรู้บ้างเป็นครั้งคราว หรือเมื่อมีปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า (1 คน)
- ก่อนที่หน่วยงานจะนำระบบอินทราเน็ตมาใช้จะต้องมีการศึกษาระบบที่นำมาใช้ก่อน ในเรื่องความสามารถของระบบ ประสิทธิภาพของระบบ เนื่องจากห้องสมุดมีฐานข้อมูลอยู่แล้ว เพื่อเปรียบเทียบกัน และเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (1 คน)
- เพื่อการพัฒนาระบบและการใช้ข้อมูลร่วมกัน ห้องสมุดน่าจะมีมาตรฐานเดียวกัน ในกรณีที่มีทรัพยากรสารสนเทศมากขึ้น เพื่อการใช้ข้อมูลร่วมกัน (1 คน)

3.13.2 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของอินทราเน็ต

- การนำระบบอินทราเน็ตมาใช้ในห้องสมุดเป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันได้มากยิ่งขึ้น และยังสะดวกสบาย ประหยัดเวลาในการค้นหา (1 คน)
- อินทราเน็ตจะพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของความเร็วและการเข้าสู่เว็บไซต์ตลอดจนการนำไปสู่การติดต่อสื่อสารและการใช้สารนิเทศที่ดี (1 คน)

3.13.3 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับงบประมาณ

- ยังขาดงบประมาณสนับสนุนทางด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และกำลังหาข้อมูลเกี่ยวกับซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ การเตรียมบุคลากรและข้อมูลที่จะนำเข้าเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำเพื่อให้เกิดความพร้อมเมื่อได้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์มาแล้ว (1 คน)
- ระบบอินทราเน็ตจำเป็นต้องส่วนงานราชการมาก สามารถให้รายละเอียดได้มาก แต่ติดขัดที่งบประมาณมีจำกัด บุคลากรขาดแคลน (1 คน)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ ในด้านวัตถุประสงค์ ประเภทบริการ รูปแบบของข้อมูล และการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ โดยมีสมมติฐาน ดังนี้

1. บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้เพื่อจัดระบบข้อมูลในห้องสมุด และเผยแพร่ข่าวสารแก่บุคลากรภายในหน่วยงาน
2. บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ต้องการการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบรรณารักษ์ทุกคนในห้องสมุดเฉพาะ ซึ่งสำรวจเบื้องต้นแล้วพบว่า ไม่มีการพัฒนาและใช้อินเทอร์เน็ตภายในหน่วยงานต้นสังกัด โดยจัดแบ่งตามประเภทของหน่วยงานที่สังกัด 3 ประเภท คือ บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานราชการ 97 คน บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ 25 คน และบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชน 49 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 171 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามด้านต่างๆ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุด ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์ ห้องสมุดเฉพาะ เกี่ยวกับเหตุผลที่ต้องการใช้ เหตุผลที่ไม่ต้องการใช้ วัตถุประสงค์ บริการ รูปแบบข้อมูล รวมถึงความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ เพื่องานห้องสมุด เกี่ยวกับเหตุผลที่ต้องการนำมาใช้ เหตุผลที่ไม่ต้องการนำมาใช้ วัตถุประสงค์ บริการ

รูปแบบข้อมูล และการเตรียมความพร้อมทางด้านฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และบุคลากรทางด้านเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามแก่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะในหน่วยงานที่ไม่มีการพัฒนาและการใช้อินเทอร์เน็ตภายในหน่วยงานทางไปรษณีย์ รวมจำนวนทั้งสิ้น 171 ฉบับ และเก็บ รวบรวมข้อมูลโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์ ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับมา 131 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76.61 และนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ การหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. จำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 131 คน จำแนกเป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ 80 คน (ร้อยละ 61.07) สังกัดหน่วยงานราชการ 58 แห่ง บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ 17 คน (ร้อยละ 12.98) สังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ 16 แห่ง และบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ 34 คน (ร้อยละ 25.95) สังกัดหน่วยงานเอกชน 32 แห่ง

2. ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ

2.1 ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ต

บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ 95 คน (ร้อยละ 72.52) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต ในขณะที่ บรรณารักษ์จำนวน 36 คน (ร้อยละ 27.48) ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต

2.2 เหตุผลที่ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต

เหตุผลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 27 คน (ร้อยละ 75.00) ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เห็นว่ายังไม่จำเป็นต้องใช้ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 13 คน (ร้อยละ 36.11) ไม่

ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตดีพอ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 3 คน (ร้อยละ 8.33) ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัดไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เห็นว่ายังไม่จำเป็นต้องใช้ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมาไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ตดีพอ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการและเอกชนไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยี ส่วนเหตุผลที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนน้อยที่สุดไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตดีพอ และหน่วยงานไม่มีการใช้คอมพิวเตอร์ นอกจากนี้บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานราชการจำนวนน้อยที่สุดยังมีเหตุผลที่ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ตอีก คือ ผู้บริหารหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญสนับสนุนเท่าที่ควร

จากผลการวิจัย อาจจะเป็นเพราะบรรณารักษ์ติดภาระงานประจำ ไม่มีเวลาและโอกาสในการพัฒนาความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับระบบ (เฉลิมศักดิ์ ชูปวา, 2541)

2.3 เหตุผลที่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต

เหตุผลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ 66 คน (ร้อยละ 69.47) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ต้องการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 65 คน (ร้อยละ 68.42) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ต้องการพัฒนาตนเองทางด้านเทคโนโลยี และ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 20 คน (ร้อยละ 21.05) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เห็นว่าอินเทอร์เน็ตใช้งานง่าย

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ต้องการพัฒนาตนเองทางด้านเทคโนโลยี ส่วนบรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุดต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อช่วยให้การทำงานง่ายขึ้น และเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัดต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เห็นว่าอินเทอร์เน็ตใช้ง่าย

ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะของอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดทักษะการใช้ระบบของผู้ใช้ปลายทาง ซึ่งต้องเรียนรู้และปรับตัวกับการใช้บริการ และระบบของอินเทอร์เน็ต เป็นไปตามแนวคิดของประดิษฐ์ ภิญญาภาสกุล (2539) ที่ว่า อินเทอร์เน็ตทำให้ลดระยะเวลาในการฝึกอบรมผู้ใช้ และอินเทอร์เน็ตยังช่วยให้การทำงานง่ายขึ้น เช่น งานประชาสัมพันธ์ห้องสมุด บรรณารักษ์สามารถใช้บริการแผงข่าวอิเล็กทรอนิกส์เผยแพร่ข่าวสารนั้นได้ หรือเมื่อบรรณารักษ์ต้องการติดต่อกับผู้ใช้ห้องสมุดจำนวนมาก บรรณารักษ์ก็ใช้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ ซึ่งสาเหตุการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการให้บริการสารสนเทศ คือ เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นรายการทรัพยากรของห้องสมุดผ่านอินเทอร์เน็ตได้โดยการบรรจุรายการทรัพยากรของห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของระบบอินเทอร์เน็ต (Starnes,1997)

2.4 วัตถุประสงค์ที่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต

วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ 79 คน (ร้อยละ 83.16) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นรายการทรัพยากรของห้องสมุดผ่านอินเทอร์เน็ต วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 68 คน (ร้อยละ 71.58) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เพื่อค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูลของหน่วยงาน และเพื่อเผยแพร่ข่าวสารของห้องสมุดให้บุคลากรภายในหน่วยงานทราบ และ วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 12 คน (ร้อยละ 12.63) ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เพื่อกออกแบบฟอร์มต่างๆ ของหน่วยงานหรือแผนกต่างๆ เช่น จดหมายเวียน จดหมายสมัครงาน

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัดต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นรายการทรัพยากรของห้องสมุดผ่านอินเทอร์เน็ต วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและเอกชนต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เพื่อความบันเทิง วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานราชการจำนวนน้อยที่สุดต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เพื่อกออกแบบฟอร์มต่างๆ ของหน่วยงานหรือแผนกต่างๆ เช่น จดหมายเวียน จดหมายสมัครงาน นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนน้อยที่สุดต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เพื่อใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่มีในระบบ

ในส่วนวัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัดต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นรายการทรัพยากรของห้องสมุดผ่านอินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Watson (1991) ที่พบว่า อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการให้บริการสารสนเทศแก่ผู้ใช้

2.5 บริการของอินเทอร์เน็ตที่ต้องการใช้

บริการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ 84 คน (ร้อยละ 88.42) ต้องการใช้ คือ บริการฐานข้อมูลของหน่วยงาน บริการที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 56 คน (ร้อยละ 58.95) ต้องการใช้ คือ บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และบริการที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 3 คน (ร้อยละ 3.16) ต้องการใช้ คือ บริการการประชุมทางไกล

บริการที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ต้องการใช้ คือ บริการฐานข้อมูลของหน่วยงาน แต่บริการที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานเอกชน ต้องการใช้ คือ บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และบริการที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัดต้องการใช้ คือ บริการการประชุมทางไกล

บริการที่บรรณารักษ์ต้องการใช้นั้นแตกต่างกันไปตามหน่วยงานต้นสังกัด ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะ หน่วยงานราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจมีข้อมูลของหน่วยงานที่ต้องการจัดเก็บมากและเฉพาะเจาะจงมากกว่าหน่วยงานเอกชน ส่วนการที่มีความต้องการใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์นั้นก็เพื่อการสื่อสารในหน่วยงาน ดังจะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาอินเทอร์เน็ตภายในหน่วยงาน คือ เพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสารภายในหน่วยงาน ซึ่งคือ การติดต่อสื่อสารกับบุคลากรภายในหน่วยงานโดยการใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์นั่นเอง (Notess,1999)

2.6 รูปแบบข้อมูลของอินเทอร์เน็ตที่ต้องการใช้

รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ 86 คน (ร้อยละ 90.53) ต้องการใช้รูปแบบข้อความ บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 58 คน (ร้อยละ 61.05) ต้องการใช้รูปแบบสื่อประสม บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนน้อยที่สุด 27 คน (ร้อยละ 28.42) ต้องการใช้รูปแบบตัวเลข

รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัดต้องการใช้ คือ ข้อความ รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมาจากทุกสังกัดต้องการใช้ คือ สื่อประสม รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดต้องการใช้แตกต่างกัน คือ รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการต้องการใช้ คือ ตัวเลข รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต้องการใช้ คือ ซอฟต์แวร์ รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานเอกชน ต้องการใช้ คือ กราฟิก

ที่เป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะรูปแบบข้อความเป็นรูปแบบพื้นฐาน และข้อมูลของหน่วยงานส่วนใหญ่มีรูปแบบเป็นข้อความ เช่น เอกสารต่างๆ รายงาน ข่าวสารเผยแพร่ คู่มือต่างๆ สำหรับรูปแบบสื่อประสมนั้นก็ช่วยดึงดูดให้ผู้ผู้ใช้ระบบ เนื่องจากได้รับข้อมูลในหลายรูปแบบในคราวเดียวกัน เช่น ภาพ เสียง เป็นต้น

2.7 ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ต และความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้งาน ห้องสมุด

จากบรรณารักษ์ 95 คนที่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต บรรณารักษ์ที่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้งานห้องสมุดจำนวน 88 คน (ร้อยละ 92.63) ประกอบด้วยบรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานราชการ 62 คน (ร้อยละ 95.38) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ 11 คน (ร้อยละ 91.67) และหน่วยงานเอกชน 15 คน (ร้อยละ 83.33) และบรรณารักษ์ที่ไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ใน ห้องสมุดมี 7 คน (ร้อยละ 7.37) ประกอบด้วยบรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานราชการ 3 คน (ร้อยละ 4.62) บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ 1 คน (ร้อยละ 8.33) และบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะสังกัดหน่วยงานเอกชน 3 คน (ร้อยละ 16.67)

3. ความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ เพื่องานห้องสมุด

3.1 ความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้งานห้องสมุด

จากบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ 131 คน บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ 88 คน (ร้อยละ 67.18) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด ในขณะที่ บรรณารักษ์ 43 คน (ร้อยละ 32.82) ไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด

3.2 เหตุผลที่ไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้งานห้องสมุด

เหตุผลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 38 คน (ร้อยละ 88.37) ไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ห้องสมุดมีขนาดเล็กจึงไม่จำเป็นต้องใช้ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 19 คน (ร้อยละ 44.19) ไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ งบประมาณไม่เพียงพอที่จะจัดซื้อหรือพัฒนาเทคโนโลยี และเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 10 คน (ร้อยละ 23.26) ไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ ผู้ใช้ห้องสมุดไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัดไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาไว้ในห้องสมุด คือ ห้องสมุดมีขนาดเล็กจึงไม่จำเป็นต้องใช้ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการและเอกชนไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาไว้ในห้องสมุด คือ ผู้ใช้ห้องสมุดไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเหตุผลที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนน้อยที่สุดไม่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาไว้ในห้องสมุด คือ งบประมาณไม่เพียงพอที่จะจัดซื้อหรือพัฒนาเทคโนโลยี

ที่เป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะ ห้องสมุดมีขนาดเล็ก โดยที่มีผู้ใช้จำนวนจำกัด บรรณารักษ์สามารถบริการได้ทั่วถึง สามารถส่งข้อมูลได้รวดเร็ว ทรัพยากรห้องสมุดมีน้อย การติดต่อกันทำได้ง่าย และจากสภาพการดำเนินงานของห้องสมุดเฉพาะบางแห่งเป็นเพียงที่อ่านหนังสือ วารสาร และหนังสือพิมพ์ หรือเป็นที่พักผ่อนของบุคลากรภายในหน่วยงานเท่านั้น ไม่ได้มีรูปแบบเป็นห้องสมุดที่มีการจัดเก็บสิ่งพิมพ์หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน อย่างเป็นระบบ ระเบียบ เพื่อการศึกษาค้นคว้า หรือค้นหาสารสนเทศเพื่อการทำงาน จึงทำให้ไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำงานและการให้บริการของบรรณารักษ์

3.3 เหตุผลที่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด

เหตุผลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 80 คน (ร้อยละ 90.91) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาไว้ในห้องสมุด คือ ต้องการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 73 คน (ร้อยละ 82.95) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาไว้ในห้องสมุด คือ อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์โดยตรงต่อการใช้สารสนเทศร่วมกัน และเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 21 คน (ร้อยละ 23.86) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาไว้ในห้องสมุด คือ ต้องการลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในการจัดการสารสนเทศ

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาไว้ในห้องสมุด คือ ต้องการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ แต่เหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาไว้ในห้องสมุด คือ ทำให้ห้องสมุดมีความสำคัญมากขึ้นในฐานะหน่วยงานบริการสารสนเทศ และเหตุผลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัดต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาไว้ในห้องสมุด คือ ต้องการลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในการจัดการสารสนเทศ

ผลการวิจัยในส่วนความต้องการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jones (1998) ซึ่งพบว่า บรรณารักษ์ใช้อินเทอร์เน็ตของหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้บริการผู้ใช้ อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์โดยตรงต่อการจัดการทรัพยากรสารสนเทศทั้งในด้านการแจกจ่าย การจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ ส่งผลให้เกิดการบริการที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ นอกจากนี้อินเทอร์เน็ตยังช่วยลดค่าใช้จ่ายของห้องสมุดในการให้บริการ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอุมาภรณ์ พรหมสิงห์ (2537) ที่พบว่าปัจจัยภายในที่ทำให้ห้องสมุดเฉพาะต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก คือ ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการของห้องสมุด

3.4 วัตถุประสงค์ที่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด

วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 68 คน (ร้อยละ 77.27) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลของห้องสมุด วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 65 คน (ร้อยละ 73.86) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงสารสนเทศภายในห้องสมุดโดยการนำรายการทรัพยากรของห้องสมุด เป็นส่วนหนึ่งของระบบอินเทอร์เน็ตของหน่วยงาน และวัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนน้อยที่สุด 29 คน (ร้อยละ 32.95) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อทำรายงานต่างๆ ของห้องสมุด

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัดต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ คือ เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นรายการทรัพยากรของห้องสมุดผ่านอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต้องการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เพื่อค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูลของหน่วยงาน วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัดต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด คือ เพื่อทำรายงานต่างๆ ของห้องสมุด

จากสมมติฐานข้อที่ 1 ของการวิจัยครั้งนี้ที่กำหนดว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้เพื่อจัดระบบข้อมูลในห้องสมุดและเผยแพร่ข่าวสารแก่บุคลากรภายในหน่วยงาน ผลการวิจัยในส่วนของการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะเพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลของห้องสมุดจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ถึงแม้บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ 49 คน (ร้อยละ 55.68) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้เพื่อจัดระบบข้อมูลในห้องสมุด และผลการวิจัยในส่วนนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ดังกล่าวมิได้เป็นวัตถุประสงค์อันดับต้นๆ ที่บรรณารักษ์ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด

ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะอินเทอร์เน็ตมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการสารสนเทศ หรือเพื่อบริการสารสนเทศ ได้แก่ การกระจายสารสนเทศ และการใช้สารสนเทศร่วมกัน (Watson, 1999) เท่านั้นมิได้พัฒนาขึ้นเพื่อการจัดระบบของห้องสมุด

วัตถุประสงค์ที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัดต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ คือ เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นรายการทรัพยากรของห้องสมุดผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นไปตามแนวคิดของ Commings (1997) ที่ระบุว่า การบรรจรรายการทรัพยากรของห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของระบบอินเทอร์เน็ตทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงสารสนเทศภายในห้องสมุด และทำให้ห้องสมุดเข้าถึงผู้ใช้โดยทำให้ผู้ใช้ทราบเกี่ยวกับห้องสมุดและบริการของห้องสมุด

3.5 บริการของอินเทอร์เน็ตที่ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด

บริการของอินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 81 คน (ร้อยละ 92.05) ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการฐานข้อมูลของหน่วยงาน บริการของอินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 48 คน (ร้อยละ 54.55) ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการแผงข่าวอิเล็กทรอนิกส์ บริการของอินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 4 คน (ร้อยละ 4.55) ต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการการประชุมทางไกล

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

บริการของอินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการฐานข้อมูลของหน่วยงาน แต่บริการของอินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานเอกชนต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และบริการของอินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัดต้องการนำมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด คือ บริการการประชุมทางไกล

ผลการวิจัยเป็นไปตามแนวคิดของนักทฤษฎี วิภาวิน (2541) ที่ระบุว่า บริการสำคัญที่ห้องสมุดนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการดำเนินงาน คือ งานประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร รวมถึงข้อมูลอื่นๆ ของห้องสมุด เช่น ระเบียบการห้องสมุดและแนวปฏิบัติต่างๆ คู่มือการใช้ห้องสมุด รายงานของห้องสมุด เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า นอกจากจัดทำฐานข้อมูลของห้องสมุดเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของอินเทอร์เน็ตแล้ว บรรณารักษ์ยังต้องการที่จะนำบริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับงานห้องสมุด ซึ่งเป็นการช่วยในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคลากรห้องสมุดเองและติดต่อ สื่อสารกับผู้ใช้ห้องสมุดอีกด้วย

3.6 งานห้องสมุดที่ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้

งานห้องสมุดที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 79 คน (ร้อยละ 89.77) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานบริการสารนิเทศ งานห้องสมุดที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 64 คน (ร้อยละ 72.73) ต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานจัดทำฐานข้อมูล และงานห้องสมุดที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 9 คน (ร้อยละ 10.23) ต้องการนำ อินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานบุคลากร

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

งานห้องสมุดที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัดต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานบริการสารนิเทศ และงานห้องสมุดที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมาจากทุกสังกัดต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานจัดทำฐานข้อมูล และงานที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัดต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ คือ งานบุคลากร

ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะ งานหลักของห้องสมุด คือ งานบริการสารนิเทศ ไม่ว่าสารนิเทศนั้นจะอยู่ในรูปแบบใด อยู่แห่งไหน บรรณารักษ์ต้องจัดการหรือเป็นผู้ชี้แนะให้ผู้ใช้สามารถค้นและได้รับสารนิเทศที่ต้องการได้โดยการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือสารนิเทศที่ช่วยให้บรรณารักษ์สามารถจัดการและให้บริการสารนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพได้ ซึ่งทำได้โดยการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการแจกจ่ายสารนิเทศที่ผู้ใช้ต้องการ (Edds, 1997) ติดต่อกับผู้ใช้ห้องสมุด และจัดทำฐานข้อมูลของห้องสมุดเพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถเข้าถึงทรัพยากรสารนิเทศของห้องสมุดได้อย่างรวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่ายของห้องสมุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.7 เทคโนโลยีที่ต้องการใช้เพื่อเตรียมความพร้อมในการนำอินทราเน็ตมาใช้

3.7.1 เทคโนโลยีที่ต้องการใช้เพื่อเตรียมความพร้อม

เทคโนโลยีที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 84 คน (ร้อยละ 95.45) ต้องการใช้ คือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 68 คน (ร้อยละ 77.27) ต้องการใช้ คือ ซ้ายงานคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 21 คน (ร้อยละ 23.86) ต้องการใช้ คือ วัสดุย่อส่วน

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

เทคโนโลยีที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัดต้องการใช้ คือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมาจากทุกสังกัดต้องการใช้ คือ ซ้ายงานคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัดต้องการใช้ คือ วัสดุย่อส่วน

3.7.2 ประเภทคอมพิวเตอร์ที่ต้องการใช้กับงานห้องสมุด

ประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุด 68 คน (ร้อยละ 77.27) ต้องการใช้ คือ ไมโครคอมพิวเตอร์ ประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 32 คน (ร้อยละ 36.36) ต้องการใช้ คือ คอมพิวเตอร์ประเภทสถานีงาน (Workstation) และประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 10 คน (ร้อยละ 11.36) ต้องการใช้ คือ มินิคอมพิวเตอร์

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

ประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต้องการใช้ คือ ไมโครคอมพิวเตอร์ แต่ประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานเอกชนต้องการใช้ คือ คอมพิวเตอร์ประเภทสถานีงาน ประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัดต้องการใช้ คือ มินิคอมพิวเตอร์ และนอกจากนี้ประเภทคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชนต้องการใช้ คือ เมนเฟรมคอมพิวเตอร์

3.7.3 ระบบคอมพิวเตอร์ที่ต้องการใช้กับงานห้องสมุด

ระบบคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ 79 คน (ร้อยละ 89.77) ต้องการใช้ คือ ระบบหลายผู้ใช้ (Multiuser system) ในขณะที่ ระบบคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์ 19 คน (ร้อยละ 21.59) ต้องการใช้ คือ ระบบผู้ใช้เดี่ยว (Single user system)

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

ระบบคอมพิวเตอร์ที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัดต้องการใช้ คือ ระบบหลายผู้ใช้

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ต้องการใช้เพื่อการเตรียมความพร้อมประเภทคอมพิวเตอร์และระบบคอมพิวเตอร์ที่ต้องการใช้กับงานห้องสมุด บรรณารักษ์ต้องการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ รวมถึงเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ หรือนำมาเชื่อมกันเป็นข่ายงานคอมพิวเตอร์ของห้องสมุด และมีระบบคอมพิวเตอร์เป็นระบบหลายผู้ใช้ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะ แนวโน้มในการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้กับงานห้องสมุดเฉพาะมีมากขึ้น เช่น ระบบฐานข้อมูล ระบบเครือข่าย เป็นต้น ดังนั้นบรรณารักษ์จึงต้องการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ในแนวทางนี้

3.7.4 ความต้องการใช้โปรแกรมประยุกต์ของห้องสมุดเฉพาะ

จากการศึกษาความต้องการใช้โปรแกรมประยุกต์ พบว่า โดยรวมโปรแกรมที่บรรณารักษ์ ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 68 คน (ร้อยละ 77.27) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล ซึ่งเป็นโปรแกรมประยุกต์ทางธุรกิจ โปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 65 คน (ร้อยละ 73.86) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมการจัดเก็บและสืบค้นสารนิเทศ ซึ่งเป็นโปรแกรมประยุกต์เฉพาะงานห้องสมุด

3.7.4.1 โปรแกรมประยุกต์ทางธุรกิจที่ต้องการใช้กับงานห้องสมุด

โปรแกรมที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 68 คน (ร้อยละ 77.27) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล โปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 42 คน (ร้อยละ 47.73) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมประมวลผลค่า และโปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 19 คน (ร้อยละ 21.59) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมตารางคำนวณ

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

โปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจต้องการใช้ คือ โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล แต่โปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานเอกชนต้องการใช้ คือ โปรแกรมประมวลผลคำ โปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดต้องการใช้แตกต่างกันไป คือ โปรแกรมที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานราชการจำนวนน้อยที่สุดต้องการใช้ คือ โปรแกรมตารางคำนวณ โปรแกรมที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนน้อยที่สุดต้องการใช้ คือ โปรแกรมไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรมที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนน้อยที่สุดต้องการใช้ คือ โปรแกรมระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

จะเห็นได้ว่า โปรแกรมที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ต้องการใช้ คือ โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล เพราะบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ต้องการจัดทำฐานข้อมูลของห้องสมุดเพื่อบรรจุเป็นส่วนหนึ่งของอินทราเน็ต และสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าบรรณารักษ์ต้องการนำบริการฐานข้อมูลของอินทราเน็ตมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด

3.7.4.2 โปรแกรมประยุกต์เฉพาะงานห้องสมุดที่ต้องการใช้

โปรแกรมที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ 65 คน (ร้อยละ 73.86) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมการจัดเก็บและสืบค้นสารสนเทศ ในขณะที่โปรแกรมที่บรรณารักษ์ 59 คน (ร้อยละ 67.05) ต้องการใช้ คือ โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

โปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และเอกชนต้องการใช้ คือ โปรแกรมการจัดเก็บและสืบค้นสารสนเทศ แต่โปรแกรมที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการต้องการใช้ คือ โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะบรรณารักษ์ต้องการที่จะให้บริการสารสนเทศ หรือช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดเข้าถึงข้อมูล/สารสนเทศ หรือทรัพยากรที่มีอยู่ในห้องสมุด และขณะนี้การใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติก็เป็นที่แพร่หลาย

3.8 การเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากร

3.8.1 สภาพปัจจุบันของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีของห้องสมุด

บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 43 คน (ร้อยละ 48.86) ระบุว่าห้องสมุดมีบุคลากรจากแผนกอื่นในหน่วยงานมาช่วยงานทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 26 คน (ร้อยละ 29.55) ระบุว่าห้องสมุดมีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และบรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 13 คน (ร้อยละ 14.77) ระบุว่า ห้องสมุดไม่มีบุคลากรแต่มีการเตรียมการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีในอนาคต

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัด ระบุว่าห้องสมุดมีบุคลากรจากแผนกอื่นในหน่วยงานมาช่วยงานทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัด ระบุว่าห้องสมุดยังไม่มีแต่มีการเตรียมการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในอนาคต และบรรณารักษ์หน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนน้อยที่สุดสังกัดยังระบุว่า ห้องสมุดไม่มีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของลักขณา สังขกร (2541) ที่พบว่า ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ ไม่มีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยตรง จึงทำให้ต้องใช้บุคลากรจากแผนกอื่นเข้ามาช่วยทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

3.8.2 การเตรียมการวางแผนบุคลากรห้องสมุด

แนวทางในการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ 85 คน (ร้อยละ 96.59) คือ การพัฒนาบุคลากรภายในหน่วยงาน และแนวทางในการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรของบรรณารักษ์ 12 คน (ร้อยละ 13.64) คือ การสรรหาใหม่จากภายนอก

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

แนวทางในการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรของบรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัด คือ การพัฒนาบุคลากรภายในหน่วยงาน การพัฒนาบุคลากรเป็นวิธีที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการสรรหาบุคลากร โดยการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรที่มีอยู่ให้ได้รับการฝึกอบรมความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ และเนื่องจากบุคลากรในสาขานี้เป็นที่ขาดแคลนในตลาดแรงงาน ดังนั้นห้องสมุดส่วนใหญ่จึงแก้ปัญหาโดยการให้บรรณารักษ์ได้มีโอกาสเรียนรู้และฝึกอบรมที่จะปฏิบัติงานในด้านนี้แทน (มลิวลัย ประดิษฐ์ธีระ, 2538)

3.8.3 วิธีการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

วิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุด 75 คน (ร้อยละ 85.23) ต้องการ คือ การฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน วิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 66 คน (ร้อยละ 75.00) ต้องการ คือ การฝึกอบรมภายนอกห้องสมุด และวิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 18 คน (ร้อยละ 20.45) ต้องการ คือ การให้บุคลากรลาศึกษาต่อ

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

วิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานเอกชนและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต้องการ คือ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ และบรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนมากที่สุดจำนวนมากที่สุดยังต้องการการฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงานด้วยและบรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานราชการยังต้องการการฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน นอกจากนี้วิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดต้องการแตกต่างกัน คือ วิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและเอกชนต้องการ คือ การประชุมนิเทศงาน วิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการต้องการ คือ การให้บุคลากรลาศึกษาต่อ และยังมีวิธีการพัฒนาบุคลากรที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต้องการ คือ การสัมมนาทางวิชาการ

ดังนั้นจากสมมติฐานข้อที่ 2 ของการวิจัยครั้งนี้ที่ว่า บรรณารักษ์ต้องการการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงานเป็นวิธีที่ใช้กันมาก โดยการให้บุคลากรที่มีประสบการณ์และความชำนาญมากกว่าทำหน้าที่เป็นผู้ฝึกหรือพี่เลี้ยง และอินเทอร์เน็ตทำให้ลดระยะเวลาในการฝึกอบรมผู้ใช้ และลดค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมบุคลากร (ประดิษฐ์ ภิญญาภาสกุล, 2539)

3.9 ข้อมูลที่ต้องการนำเข้าอินเทอร์เน็ตของห้องสมุด

ข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุด 77 คน (ร้อยละ 87.50) ต้องการนำเข้า คือ รายการทรัพยากรห้องสมุด ข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 63 คน (ร้อยละ 71.59) ต้องการนำเข้า คือ ข่าวห้องสมุด และข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 11 คน (ร้อยละ 12.50) ต้องการนำเข้า คือ ข้อมูลในการประชุม

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

ข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัดต้องการนำเข้า คือ รายการทรัพยากรห้องสมุด และข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชนยังต้องการนำเข้าอีก คือ วารสารห้องสมุดและข่าวห้องสมุด ข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดจากทุกสังกัดต้องการนำเข้า คือ ข้อมูลในการประชุม

ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะ ผลการวิจัยที่พบว่า บรรณารักษ์ต้องการจัดทำฐานข้อมูลของห้องสมุดเพื่อให้ผู้ใช้สามารถค้นรายการทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดผ่านอินเทอร์เน็ตได้ ดังนั้น ข้อมูลที่ต้องการนำเข้าอินเทอร์เน็ตของห้องสมุดก็คือ รายการทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด และจากการสำรวจเบื้องต้น วัตถุประสงค์ในการพัฒนาอินเทอร์เน็ตของห้องสมุดส่วนใหญ่ คือ เพื่อจัดเก็บข้อมูลของห้องสมุดโดยการจัดทำรายการทรัพยากรห้องสมุด

3.10 รูปแบบข้อมูลที่ต้องการให้อยู่ในอินเทอร์เน็ต

รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุด 75 คน (ร้อยละ 85.28) ต้องการ คือ ข้อความ รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา 57 คน (ร้อยละ 64.77) ต้องการ คือ สื่อประสม และรูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุด 23 คน (ร้อยละ 26.14) ต้องการ คือ ตัวเลข

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากที่สุดจากทุกสังกัดต้องการ คือ ข้อความ และรูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมาจากทุกสังกัดต้องการ คือ สื่อประสม รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดต้องการให้อยู่ในอินเทอร์เน็ตแตกต่างกันไป คือ รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต้องการให้อยู่ในอินเทอร์เน็ต คือ ตัวเลข รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานเอกชนจำนวนน้อยที่สุดต้องการให้อยู่ในอินเทอร์เน็ต คือ ซอฟต์แวร์ นอกจากนี้รูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวนน้อยที่สุดต้องการให้อยู่ในอินเทอร์เน็ต คือ กราฟิก

ที่เป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะรูปแบบข้อความเป็นรูปแบบพื้นฐาน และข้อมูล/สารนิเทศ ส่วนใหญ่ของห้องสมุดอยู่ในรูปแบบข้อความ และการพัฒนาอินเทอร์เน็ตที่มีรูปแบบข้อมูลเป็นข้อความ ทำได้ง่ายกว่าข้อมูลในรูปแบบอื่นๆ ส่วนรูปแบบข้อมูลที่บรรณารักษ์จำนวนรองลงมาจากทุกสังกัดต้องการ คือ สื่อประสม อาจจะเป็นเพราะบรรณารักษ์ต้องการดึงดูดความสนใจของผู้ใช้ห้องสมุดให้เข้ามาใช้ระบบ และรูปแบบสื่อประสมสามารถนำเสนอข้อมูลได้หลายรูปแบบ เช่น ภาพห้องสมุด เป็นต้น และสื่อประสมยังสามารถทำให้ระบบสามารถโต้ตอบกับผู้ใช้ได้ (Interactive)

3.11 การเตรียมความพร้อมในด้านที่ความต้องการมากที่สุด

เมื่อสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์ต้องการ พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ 59 คน (ร้อยละ 67.05) ต้องการความพร้อมด้านการเตรียมบุคลากร

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

การเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจต้องการ คือ ด้านการเตรียมบุคลากร และการเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานเอกชนต้องการ คือ ด้านการเตรียมข้อมูลเข้าระบบ การเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชนต้องการ คือ ด้านการเตรียมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และการเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์สังกัดหน่วยงานราชการจำนวนน้อยที่สุดต้องการ คือ ด้านการเตรียมข้อมูลเข้าระบบ

ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะ บุคลากรมีความสำคัญที่จะต้องเกี่ยวข้องกับเครือข่ายโดยเฉพาะ ทั้งบุคลากรระดับผู้ใช้และระดับพัฒนาระบบงาน ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานของหน่วยงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ส่วนการเตรียมความพร้อมที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดสังกัดหน่วยงานเอกชนต้องการ คือ ด้านการเตรียมข้อมูลเข้าระบบ อาจจะเป็นเพราะ ข้อมูลที่จะนำเข้าระบบมีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบ เนื่องจากก่อนการพัฒนาระบบต้องมีการตกลงร่วมกันถึงข้อมูลที่จะนำเข้าระบบ เช่น ข้อมูลที่ผู้ใช้ต้องการใช้ หรือมีการใช้บ่อยครั้ง ข้อมูลที่ต้องการเผยแพร่ เป็นต้น เพื่อให้ข้อมูล/สารนิเทศในระบบเป็นสารนิเทศที่มีคุณค่า ถูกต้อง และตรงตามความต้องการ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์ และหน่วยงานต้นสังกัด ในการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ ดังนี้

บุคลากร

1. จัดหาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยงาน หรือพัฒนาบุคลากรภายในหน่วยงานให้รับผิดชอบงานทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ต
2. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรได้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเครือข่าย เพื่อเตรียมความพร้อมในการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตต่อไป
3. ในฐานะผู้ให้บริการ บรรณารักษ์ต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน และเตรียมความพร้อมในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ เพราะบรรณารักษ์เป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านห้องสมุด อาจจะทำงานร่วมกับโปรแกรมเมอร์ หรือเมื่อบรรณารักษ์มีความรู้ทางด้านอินเทอร์เน็ตดีพอ บรรณารักษ์ก็สามารถวางแผนและเตรียมความพร้อมในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุด หรือ อินเทอร์เน็ตของหน่วยงานได้

เทคโนโลยี

1. หน่วยงานต้นสังกัดควรมีนโยบายในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการทำงาน
2. หน่วยงานต้นสังกัดควรให้ความสำคัญกับห้องสมุดและจัดสรรงบประมาณให้แก่ห้องสมุดมากขึ้น ในด้านการนำระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้กับห้องสมุด
3. หน่วยงานจัดให้ห้องสมุดมีระบบระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติงาน เพื่อเตรียมห้องสมุดในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้

ข้อมูลในระบบ

บรรณารักษ์จำเป็นต้องรวบรวมแหล่งข้อมูลจำแนกตามประเภทของข้อมูล พร้อมระบุที่อยู่ที่สามารถค้นได้ และทำการรวบรวมข้อมูลที่สำคัญใช้ในหน่วยงานไว้ใช้ประโยชน์

แนวทางในการวิจัยในอนาคต

1. ศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตกับห้องสมุดประเภทอื่นๆ เช่น ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย เป็นต้น ซึ่งอาจจะเห็นภาพการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุดได้อย่างชัดเจน เพราะห้องสมุดส่วนใหญ่มีขนาดใหญ่และมีการแบ่งงานเป็นแผนกชัดเจน มีบุคลากรรับผิดชอบงานนั้นๆ โดยตรง
2. ศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตในหน่วยงาน ในด้านปริมาณการใช้ระบบ
3. ศึกษาผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment-ROI) ของหน่วยงานหรือห้องสมุดที่มีการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน ประสิทธิภาพของงานที่ได้รับ ประโยชน์อื่นๆ ของอินเทอร์เน็ตที่มีต่อหน่วยงาน และประสิทธิภาพในการจัดการ การบริการสารสนเทศ หรืองานห้องสมุดอื่นๆ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กัญจนา จรรย์รักษ์, ผู้รวบรวม. ทำเนียบห้องสมุดเฉพาะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2535.
- เฉลิมศักดิ์ ชูปวา. แนวทางพัฒนาศักยภาพของบุคลากรช่างงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (PULINET). มหาสารคาม : สำนักวิทยบริการ และภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 2541.
- ชมรมห้องสมุดเฉพาะแห่งประเทศไทย. ทำเนียบสมาชิกชมรมห้องสมุดเฉพาะแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ชมรม, 2540.
- "เตรียมการวางแผน." *Business Computer Magazine* 9,104 (ตุลาคม 2540) : 77-79.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. "Intranet&Extranet" ข่าวสารสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 10,4 (ต.ค.2540) : 10-22.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. "แนวคิดของการประยุกต์ใช้ระบบอินเทอร์เน็ตในมหาวิทยาลัย" ข่าวสารสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 11,3 (ก.ค.2541) : 12-34.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. "แนวคิดของการประยุกต์ใช้ระบบอินเทอร์เน็ตในมหาวิทยาลัย." วารสาร มกค. 19,1 (ม.ค.-เม.ย.2542) : 22-34.
- นิตยา พิรานนท์. ศูนย์สารสนเทศและห้องสมุดเฉพาะ การบริหารงานและการจัดการสารสนเทศ. กรุงเทพฯ สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2535.
- บุญชัย พัฒนชานนท์. "Intranets : การปฏิวัติระบบสารสนเทศสำหรับองค์กร." *Internet Today* 2,13 (ก.ค.2539) : 84-99.
- ปวีรรต องค์กร์สุลี. อินเทอร์เน็ตกับเครือข่ายภายในมหาวิทยาลัย. ใน เทคโนโลยีกับการอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 : การประชุมวิชาการ 23-24 มกราคม 2541 ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยสยาม, 84-89. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสยาม, 2541.
- ประดิษฐ์ ภิญญาสกุล. "อินเทอร์เน็ต กับปรากฏการณ์ บুম ทั่วโลก." *คอมพิวเตอร์วิว* 144 (สิงหาคม 2539) : 181-188.

- ปิยะ สมบุญสำราญ. "การประยุกต์ใช้งานอินเทอร์เน็ตในองค์กร : การจัดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต." ไมโครคอมพิวเตอร์ 133 (ม.ป.ป.) : 192-198.
- ปิยะ สมบุญสำราญ. "อินเทอร์เน็ตในการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย." Internet Today 2,13 (ก.ค. 2539) : 89-99.
- พรรณพิมล กุลบุญ. นิตยสารห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- มลิวลัย ประดิษฐ์ธีระ. การวางแผนบุคลากรทางด้านคอมพิวเตอร์ในท้องมุดสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ยีน ภู่วรรณ. "อินเทอร์เน็ต : เมื่อกระทรวงการต่างประเทศนำเอาเทคโนโลยีเครือข่ายมาใช้ในองค์กร. ใน สวารมย์ ฉบับที่ระลึกครบรอบปีที่ 55. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง, 2541.
- ยีน ภู่วรรณ. "อินเทอร์เน็ตเครือข่ายข้อมูลข่าวสารในองค์กร." ส่งเสริมเทคโนโลยี 23,128 (ส.ค.-ก.ย. 2539) : 118-122.
- ลักขณา สังขกร. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในท้องมุดเฉพาะในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- วาสนา สุขกระสานติ. โลกของคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2540.
- วิทยา เรืองพรวิสุทธิ. เรียนรู้อินเทอร์เน็ต ระบบเครือข่ายองค์กรยุคใหม่. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2542.
- วิรัตน์ แสงทองคำ. "Intranet (3)." Financial Day (1 เม.ย. 2539) : 4.
- ศรีไพร คักดีรุ่งพงศาสกุล; สุรพรรณ เพ็ญจำรัส; สุนีย์ ตั้งมงคลพิพัฒน์. ระบบสืบค้นหนังสือของท้องมุดบนอินเทอร์เน็ต. ใน เทคโนโลยีกับการอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 : การประชุมวิชาการ 23-24 มกราคม 2541 ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยสยาม, 98-104. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสยาม, 2541.
- สัญญา คล่องไฉย. "สำนักงานอัตโนมัติความลงตัวของพัฒนาระบบงานในองค์กร." NECTEC 35,25 (พ.ย.-ธ.ค.2541) : 12-15.
- "สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ." [Online]. Available : <http://www.it.chula.ac.th/history.html>. [2543, April].
- อุมาพรรณ สุรนาคะพันธ์. การใช้อินเทอร์เน็ตในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของผู้สื่อข่าวเกษตรชุมชน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- อุมาภรณ์ พรหมสิงห์. ความต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกท้องมุดเฉพาะ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ภาษาอังกฤษ

- Balas, Janet L. "Learning About Intranets in the library." *Computers in Libraries* 18,9 (October 1998) : 19-22.
- Bennett, Gordon. *Introducing Intranets*. IN : Que Corporation, 1996.
- Comings, Karen. "Library access via corporate intranets." *Computers in Libraries* 17,3 (March 1997) : 26,28.
- Crabb, Don. "What are you getting into?" *MacWEEK* 10,30 (Aug 1996) : 46.
- Cruz, Jose Villareal. "Intranet/Internet Technology." *Astinfo Newsletter* 12,1 (January-March 1997) : 6-7, 14.
- Dwivedi, R.S. *Manpower management*. New Delhi : Prentice Hall of India, 1980 cited in มลิวัลย์ ประดิษฐ์ธีระ. การวางแผนบุคลากรทางด้านคอมพิวเตอร์ในท้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2538.
- Edds, Carolyn J. "Intranets in the Newsroom." [Online]. Available : <http://www.ejc.nl/jr/intra/mainintranet.html> [1997, April].
- Furness, Karen L.; and Graham, Margaret E. "The use of information technology in special Libraries in the UK." *Program* 30 (January 1996) : 23-37.
- Hattery, Maxine, ed. "Computers in libraries 97 : the enterprise wide web." *Information Retrieval & Library Automation* 32,10 (March 1997) : 1-4.
- Harshbarger, Steve. "What is an Intranet." In Micro Modeling Association. *Official Microsoft Intranet Solutions*. Washington : Microsoft Press, 1997.
- Hills, M. *Intranet business strategies*. [Online]. Available : http://stauffer.quennsu.ca/~foxe/ola/sec1_1.htm [1997, October].
- Intranet Application* [Online]. Available : <http://www.net-scene.com/intranet/overview-text.html> [1997, December]
- Jessop, Deborah. "A Survey of Recent Advances in Optical and Multimedia Information Technology." *Computers in Libraries* 17,2 (February 1997) : 53-59.

- Jones, Alyn. An investigation into the role that corporate libraries play in providing and disseminating information using the corporate intranet. [Online]. Available : <http://jimmy.qmced.ac.uk/usr/im94jone/> [1998,June].
- Notess, Greg R. "Online Net, Minimal Intranet for Libraries." [Online]. Available : <http://www.onlineinc.com/onlinemag/OL1999/net1.html> [1999, January].
- Starnes, Jan K.; Graves, John; Justice, Jacqueline. The Complete Intranet Source for Information Professionals. Washington, DC : Special Libraries Association, 1997.
- Telleen, Steven L. The intranet architecture : managing information in the new paradigm. [Online]. Available <http://www.amdahl.com/doc/products/bsg/intra/infra.html>
cited in Jones, Alyn. An investigation into the role that corporate libraries play in providing and disseminating information using the corporate intranet. [Online]. Available : <http://jimmy.qmced.ac.uk/usr/im94jone/> [1998,June].
- Tijada, W. Intranet vs. Internet. Cited in Jones, Alyn. An investigation into the role that corporate libraries play in providing and disseminating information using the corporate intranet. [Online]. Available : <http://jimmy.qmced.ac.uk/usr/im94jone/> [1998, June].
- "Undocument Intranet." Business Computer Magazine 9,104 (ตุลาคม 2540): 71-86.
- Vasanthan S.,Dasan, Luis R., Ordorica. Hands-on Intranets. Upper Saddle River, NJ : Prentice-Hall, 1998.
- Watson, Ian. "Internet, intranet, extranet : managing the information bazzarr." Aslib Proceedings 51,4 (April 1999) : 109-114.

ภาคผนวก ก
แบบสำรวจเบื้องต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ทม.0308.01/325

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

17 กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจเบื้องต้น
เรียน หัวหน้าห้องสมุด
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสำรวจเบื้องต้น

เนื่องด้วยนางสาวสุทธินันท์ ชื่นชม นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ (Needs for Intranet in Special Libraries)" โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องทำการสำรวจเบื้องต้น เพื่อศึกษาว่าหน่วยงานหรือห้องสมุดมีการพัฒนาและใช้อินเทอร์เน็ตหรือไม่ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสำรวจเบื้องต้นดังกล่าวและขอความกรุณาส่งกลับคืนมาก่อนวันที่ 31 กรกฎาคม 2541 จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ผศ.ประยงค์ พัฒนกิจจำรูญ)
หัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
โทรศัพท์ 2184817
โทรสาร 2184818

แบบสำรวจเบื้องต้น

เรื่อง การพัฒนาและการใช้อินทราเน็ตในห้องสมุดเฉพาะ

อินทราเน็ต หมายถึง การนำเทคโนโลยีระบบเครือข่ายมาใช้ภายในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการสื่อสารภายในหน่วยงาน การใช้สารนิเทศร่วมกัน

คำชี้แจง

กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ที่ตรงกับคำตอบของท่าน หรือเติมคำลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. ชื่อห้องสมุด .....
หน่วยงานต้นสังกัด .....
2. จำนวนบรรณารักษ์ ..... คน
3. ภายในหน่วยงานต้นสังกัดของท่านมีระบบอินทราเน็ตหรือไม่
 มี ไม่มี (ยุติการตอบแบบสำรวจ)
4. ถ้ามี หน่วยงานต้นสังกัดของท่านพัฒนาระบบอินทราเน็ตเพื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - ติดต่อสื่อสารกับบุคลากรภายในหน่วยงานโดยการใช้ประโยชน์อีเล็กทรอนิกส์
  - เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารของหน่วยงานหรือแผนกต่างๆ โดยใช้แผงข่าวอีเล็กทรอนิกส์ (Bulletin Board) เช่น ประกาศของหน่วยงาน ข่าวสารต่างๆ
  - จัดเก็บข้อมูล สารนิเทศของหน่วยงานเป็นฐานข้อมูลของหน่วยงาน เช่น ข้อมูลของแผนกต่างๆ เบอร์โทรศัพท์ภายในหน่วยงาน
  - ประชุมทางไกล
  - กรอกแบบฟอร์มเอกสารผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ เช่น จดหมายสมัครงาน เป็นต้น
  - อื่นๆ โปรดระบุ .....

5. ข้อมูล / สารสนเทศในระบบอินเทอร์เน็ตในหน่วยงานต้นสังกัดของท่าน มีลักษณะเป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ข้อความ
- ตัวเลข
- กราฟิก
- ซอฟต์แวร์, โปรแกรมสำเร็จรูป
- สื่อประสม (multimedia)
- อื่นๆ โปรดระบุ .....

6. ในกรณีที่หน่วยงานต้นสังกัดของท่านมีระบบอินเทอร์เน็ต ในห้องสมุดของท่านมีระบบอินเทอร์เน็ตหรือไม่

- มี
- ไม่มี (ยุติการตอบแบบสำรวจ ขอขอบคุณ)

7. ระบบอินเทอร์เน็ตในห้องสมุดของท่านพัฒนาขึ้นเพื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้ห้องสมุด
- เผยแพร่ข่าวสารของห้องสมุด
- จัดเก็บข้อมูลของห้องสมุด เช่น จัดทำรายการทรัพยากรของห้องสมุด (library catalog)
- จัดระบบของห้องสมุดโดยการประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด เช่น ลงทะเบียนทรัพยากรของห้องสมุด งานจ่ายรับทรัพยากรห้องสมุด เป็นต้น
- อื่นๆ โปรดระบุ .....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ทม.0308.01/406

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

16 สิงหาคม 2542

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต

เรียน บรรณารักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสุทธินันท์ ชื่นชม นิสิตระดับปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ (Needs for Intranet in Special Libraries)" โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยการแจกแบบสอบถามแก่บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะทุกท่าน เพื่อเป็นข้อมูลของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามดังกล่าวเบื้องต้น และขอความกรุณาส่งคืนมาก่อนวันที่ 31 สิงหาคม 2542 จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ชลธิชา สุทธินันต์กุล)

หัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

โทรศัพท์ 2184817

โทรสาร 2184818

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ

NEEDS FOR INTRANET IN SPECIAL LIBRARIES

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ศึกษาความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ ในด้านวัตถุประสงค์ ประเภทบริการ รูปแบบของข้อมูล และการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารหน่วยงานในการพิจารณา ตัดสินใจในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ และเป็นแนวทางสำหรับบรรณารักษ์ในการวางแผน เตรียมความพร้อมในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ จึงใคร่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ข้อมูลจากแบบสอบถามของท่านจะใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยรายละเอียดต่างๆ 3 ตอน ดังนี้ คือ

- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ
- ตอนที่ 2 ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์ ห้องสมุดเฉพาะ
- ตอนที่ 3 ความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะเพื่องานห้องสมุด

คำอธิบายศัพท์

อินเทอร์เน็ต หมายถึง การนำเทคโนโลยีระบบเครือข่ายมาใช้ภายในหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการสื่อสารภายในหน่วยงาน ให้สะดวก และรวดเร็ว รวมถึงสามารถเผยแพร่ และสืบค้นสารสนเทศของหน่วยงาน หรือการใช้สารสนเทศร่วมกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม
เรื่อง
ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ที่ตรงกับคำตอบของท่าน

ตอนที่ 1 สถานภาพของห้องสมุด

1. ชื่อห้องสมุด / ศูนย์ข้อมูล .....
2. ชื่อหน่วยงานต้นสังกัด .....
3. หน่วยงานต้นสังกัดของท่านเป็นหน่วยงาน
  - ราชการ
  - รัฐวิสาหกิจ
  - เอกชน

ตอนที่ 2 ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ

1. ท่านต้องการใช้อินเทอร์เน็ตหรือไม่
  - ต้องการ (ข้ามไปตอบข้อ 3)
  - ไม่ต้องการ
2. ท่านไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเพราะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - เห็นว่ายังไม่จำเป็นต้องใช้
  - ไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
  - ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตดีพอ
  - เห็นว่าการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นเรื่องยุ่งยาก
  - หน่วยงานไม่มีการใช้คอมพิวเตอร์
  - ผู้บริหารหน่วยงานไม่ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร
  - อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

(ข้ามไปตอบตอนที่ 3)

3. ท่านต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเพราะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เห็นว่าอินเทอร์เน็ตใช้ง่าย
- ต้องการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ
- ต้องการพัฒนาตนเองทางด้านเทคโนโลยี
- อินเทอร์เน็ตสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้และศึกษาด้วยตนเอง
- ข้อมูลที่ได้รับมีหลายรูปแบบ
- อินเทอร์เน็ตสามารถสื่อสารกับผู้รับสารได้ครั้งละหลายๆ
- ช่วยให้การทำงานง่ายขึ้น
- อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

4. ท่านต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อวัตถุประสงค์ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เพื่อค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูลของหน่วยงาน
- เพื่อติดต่อสื่อสารกับบุคลากรภายในหน่วยงาน
- เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูล หรือความคิดเห็น
- เพื่อติดตามข่าวสารและเหตุการณ์ต่างๆ
- เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทั่วไป
- เพื่อความบันเทิง
- เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของห้องสมุดให้บุคลากรภายในหน่วยงานทราบ
- เพื่อนำเสนอรายงานของห้องสมุดให้แก่ผู้บริหารหน่วยงาน
- เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นรายการทรัพยากรของห้องสมุดผ่านอินเทอร์เน็ต
- เพื่อใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่มีในระบบ
- เพื่อกรอกแบบฟอร์มต่างๆ ของหน่วยงานหรือแผนกต่างๆ เช่น จดหมายเวียน
จดหมายสมัครงาน
- อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

5. ท่านต้องการใช้บริการใดในอินเทอร์เน็ต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail)
- แผงข่าวอิเล็กทรอนิกส์ (Bulletin Board)
- ฐานข้อมูลของหน่วยงาน (Corporate Database)
- แบบฟอร์มเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Forms)

- โปรแกรมสำเร็จรูป (Softwares)
- การประชุมทางไกล (Video Conference)
- อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

6. ท่านต้องการใช้ข้อมูลในอินเทอร์เน็ตในรูปแบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- รูปแบบที่เป็นข้อความ (Text)
- รูปแบบที่เป็นตัวเลข (Numeric data)
- รูปแบบที่เป็นกราฟิก (Graphics)
- รูปแบบที่เป็นซอฟต์แวร์ (Software)
- รูปแบบที่เป็นสื่อประสม (Multimedia)

ตอนที่ 3 ความต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในห้องสมุดเฉพาะ เพื่องานห้องสมุด

1. ท่านต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุดหรือไม่

- ต้องการ (ข้ามไปตอบข้อ 3)
- ไม่ต้องการ (ตอบข้อ 2)

2. ท่าน **ไม่ต้องการ** นำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด เพราะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ห้องสมุดมีขนาดเล็กจึงไม่จำเป็นต้องใช้
- บุคลากรห้องสมุดไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
- ผู้ใช้ห้องสมุดไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
- งบประมาณไม่เพียงพอที่จะจัดซื้อหรือพัฒนาเทคโนโลยี
- ผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดไม่ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร
- บุคลากรห้องสมุดไม่มีความชำนาญพอที่จะดำเนินการพัฒนาเทคโนโลยีเอง
- อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

(สิ้นสุดแบบสอบถามสำหรับผู้ที่ไม่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต ขอขอบคุณในความร่วมมือ)

3. ท่านต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด เพราะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์โดยตรงต่อการใช้สารนิเทศร่วมกัน
- จำนวนสารนิเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนต้องใช้เทคโนโลยีช่วยแบ่งเบาภาระ
- ต้องการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ตรงตามความต้องการของผู้ใช้
- ทำให้ห้องสมุดมีความสำคัญมากขึ้นในฐานะหน่วยงานให้บริการสารนิเทศ
- หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี
- ต้องการประหยัดแรงงานบุคลากรโดยการนำเทคโนโลยีเข้าช่วยในการทำงาน
- ต้องการลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในการจัดการสารนิเทศ
- อื่น (โปรดระบุ) .....

4. ท่านต้องการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลของห้องสมุด
- เพื่อจัดระบบของห้องสมุดโดยการประยุกต์ใช้กับงานต่างๆ ของห้องสมุด เช่น งานลงทะเบียนทรัพยากรห้องสมุด
- เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงสารนิเทศภายในห้องสมุดโดยการนำรายการทรัพยากรของห้องสมุด (library catalog) เป็นส่วนหนึ่งของระบบอินเทอร์เน็ตของหน่วยงาน
- เพื่อติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้ห้องสมุด
- เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการสารนิเทศภายในห้องสมุด
- เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็นเกี่ยวกับห้องสมุด
- เพื่อบรรจุฐานข้อมูลสำเร็จรูปเฉพาะด้านในระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อให้บุคลากรภายในหน่วยงานสามารถค้นหาข้อมูล
- เพื่อทำรายงานต่างๆ ของห้องสมุด
- อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

5. ท่านต้องการนำบริการใดในอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้กับงานห้องสมุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail)
- แผงข่าวอิเล็กทรอนิกส์ (Bulletin Board) เช่น ข่าวประชาสัมพันธ์ห้องสมุด
- ฐานข้อมูลของหน่วยงาน (Corporate Database) เช่น การจัดทำฐานข้อมูลสารนิเทศภายในห้องสมุด

- แบบฟอร์มเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Forms) เช่น แบบฟอร์มลงทะเบียนทรัพยากรห้องสมุด
- โปรแกรมสำเร็จรูป (Softwares)
- การประชุมทางไกล (Video Conference)
- อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

6. ท่านต้องการนำอินทราเน็ตมาประยุกต์ใช้กับงานใดของห้องสมุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- งานจัดหา
- งานจัดหมู่และทำบัตรรายการ
- งานวารสารและสิ่งพิมพ์
- งานจ่ายรับ
- งานบริการสารสนเทศ
- งานจัดทำฐานข้อมูล
- งานสารบรรณ
- งานบุคลากร
- อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

7. ก่อนการนำอินทราเน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด ห้องสมุดของท่านจะเตรียมความพร้อมทางด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์อย่างไร

7.1 ห้องสมุดของท่านต้องการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- คอมพิวเตอร์
- ซีดีรอม
- ช่างงานคอมพิวเตอร์
- ช่างงานซีดีรอม
- วัสดุย่อยส่วน
- อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

7.2 คอมพิวเตอร์ที่ห้องสมุดของท่านต้องการใช้เป็นประจำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เมนเฟรมคอมพิวเตอร์
- มินิคอมพิวเตอร์
- ไมโครคอมพิวเตอร์
- สถานีงาน (Workstation)

7.3 ระบบคอมพิวเตอร์ที่ห้องสมุดของท่านต้องการใช้เป็นแบบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ระบบผู้ใช้เดี่ยว (Single user system)
- ระบบหลายผู้ใช้ (Multiuser system)

7.4 ห้องสมุดของท่านต้องการใช้โปรแกรมประยุกต์ (Application Software) แบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

7.4.1 โปรแกรมประยุกต์ทางธุรกิจ

- โปรแกรมประมวลผลคำ (Word Processing)
- โปรแกรมตารางคำนวณ (Spreadsheet)
- โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล (DBMS)
- โปรแกรมไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Mail Program)
- โปรแกรมระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (MIS)
- อื่น (โปรดระบุ) .....

7.4.2 โปรแกรมประยุกต์เฉพาะงานห้องสมุด

- โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ (Library automated system software program)
- โปรแกรมการจัดเก็บและสืบค้นสารสนเทศ (Information storage and retrieval software)
- อื่น (โปรดระบุ) .....

8. ก่อนการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด ห้องสมุดของท่านเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากรอย่างไร

8.1 ห้องสมุดของท่าน

- มีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
- มีบุคลากรจากแผนกอื่นในหน่วยงานมาช่วยงานทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
- ไม่มีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
- ยังไม่มี แต่มีการเตรียมการวางแผนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีในอนาคต

8.2 ห้องสมุดของท่านมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากร คือ

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การสรรหาใหม่จากภายนอกหน่วยงาน
- การพัฒนาบุคลากรภายในหน่วยงาน

8.3 ท่านต้องการวิธีการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในรูปแบบ (ตอบได้มากกว่า 1

ข้อ)

- การศึกษาและดูงานนอกสถานที่
- การฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน
- การฝึกอบรมภายนอกห้องสมุด
- การให้บุคลากรลาศึกษาต่อ
- การประชุมเชิงปฏิบัติการ
- วารสัมมนาทางวิชาการ
- การปฐมนิเทศงาน
- อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

9. ข้อมูลที่ท่านต้องการนำเข้าอินเทอร์เน็ตของห้องสมุด ประกอบด้วย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- รายการทรัพยากรห้องสมุด
- ช่างห้องสมุด
- งบประมาณห้องสมุด
- สถิติห้องสมุด รายงานประจำปี
- ข้อมูลสมาชิกห้องสมุด

- แบบฟอร์มต่างๆ ของห้องสมุด เช่น จดหมายเวียน แบบฟอร์มการลงทะเบียน
ทรัพยากรห้องสมุด
- ข้อมูลในการกำหนดนโยบายและแผน
- ข้อมูลในการประชุม
- ข้อมูลตัวแทนจำหน่าย
- วารสารห้องสมุด
- คู่มือ ระเบียบการใช้ห้องสมุด
- ข้อมูลบุคลากร แผนกต่างๆ ของห้องสมุด
- แหล่งข้อมูลภายนอกที่น่าสนใจ
- อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

10. ท่านต้องการให้ข้อมูลในอินเทอร์เน็ตของห้องสมุดอยู่ในรูปแบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- รูปแบบที่เป็นข้อความ (Text)
- รูปแบบที่เป็นตัวเลข (Numeric data)
- รูปแบบที่เป็นกราฟิก (Graphics)
- รูปแบบที่เป็นซอฟต์แวร์ (Software)
- รูปแบบที่เป็นสื่อประสม (Multimedia)

11. ก่อนการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้กับงานห้องสมุด ท่านต้องการเตรียมความพร้อมในด้านใดมากที่สุด

- การฝึกอบรมบุคลากร
- การเตรียมความพร้อมทางด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์
- การเตรียมข้อมูลเข้าในระบบ

12. ข้อคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับการนำระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้ในหน่วยงานของท่าน

.....

.....

.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อห้องสมุดเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร

สังกัดหน่วยงานราชการ

ห้องสมุดสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ**
กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
16 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 579-5230-4 ต่อ 181,182

ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
ถนนพระรามที่ 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทร. 246-0064 ต่อ 144-148

ห้องสมุดฝ่ายสารนิเทศและบริหาร กองแผนงาน**
กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน
กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
17 ถนนพระราม 1 แขวงรองเมือง
เขตประทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทร. 223-6223

ศูนย์สารสนเทศการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
196 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 561-2445 ต่อ 477,478

---

* หมายถึง หน่วยงานที่มีอินเทอร์เน็ต ** หมายถึง หน่วยงานและห้องสมุดมีอินเทอร์เน็ต *** หมายถึง ห้องสมุด
มีแต่หน่วยงานไม่มี

กองสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ*

กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

ถนนพระราม 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทร. 246-0065, 2461387 ต่อ 309

ศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี**

อาคารสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

ถนนพระราม 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทร. 644-4426, 644-4462

ห้องสมุดศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ**

อาคารกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ชั้น 6

ถ.พระราม 6 กรุงเทพฯ 10400

โทร. 245-3456, 2454282, 247-1336

ศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ**

อาคารกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ชั้น 5

ถ.พระราม 6 กรุงเทพฯ 10400

โทร. 248-8078-84 ต่อ 303

ห้องสมุดกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม

1032 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร. 241-0417-8

ห้องสมุดกรมการbinพาณิชย์ สำนักงานเลขานุการกรม*

กรมการbinพาณิชย์ กระทรวงคมนาคม

71 ถ.งานดูพลี-พระราม 4 แขวงทุ่งมหาเมฆ

เขตยานนาวา กรุงเทพฯ 10120

โทร. 287-0320-9

ห้องสมุดกรมเจ้าท่า กองวิชาการ
กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม
1278 ถ.โยธา แขวงตลาดน้อย
เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ 10100
โทร. 233-1311 ต่อ 259

ห้องสมุดศูนย์วิจัยและพัฒนางานทาง
กรมทางหลวง ถนนศรีอยุธยา
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทร. 246-1122 ต่อ 171

ห้องสมุดกรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงคมนาคม
4353 ถนนสุขุมวิท แขวงบางนา
เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10260
โทร. 258-0437-9 ต่อ 319

ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์***
กระทรวงคมนาคม
19 ถ.พระอาทิตย์ ชนະสงคราม
พระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร. 282-7545

ห้องสมุดสำนักข่าวกรองแห่งชาติ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต
กรุงเทพฯ 10300
โทร.

ห้องสมุดเฉพาะราชเลขาธิการ
ศาลาลูกขุนใน พระบรมมหาราชวัง
กรุงเทพฯ 10200
โทร. 225-0136, 2258165-8

ห้องสมุดสมเด็จพระเจ้าฟ้ายุคลทิฆัมพร กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย
ถ.อัษฎางค์ แขวงราชบพิธ
เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร. 222-5855

ห้องสมุดกรมประชาสัมพันธ์*
กระทรวงมหาดไทย
ถ.กรุงเกษม แขวงมหานาค
เขตป้อมปราบ กรุงเทพฯ 10100
โทร. 281-3199 ต่อ 5816

งานห้องสมุดกลาง สำนักงาน ก.พ.
ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 281-3333, 281-2422

ห้องสมุดกลางกรมตำรวจ กองวิชาการ
กระทรวงมหาดไทย
ถ.พระราม 1 แขวงวังใหม่
เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทร. 281-3317

สถาบันวิทยบริการ
มหาวิทยาลัย

ห้องสมุดกลางโรงพยาบาลตำรวจ
492/1 ถ.พระราม 1
เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทร. 252-8111 ต่อ 4231

ห้องสมุดกรมบังคับคดี สำนักงานเลขานุการกรม
กระทรวงยุติธรรม
189 ถ.บางกอกน้อย-ตลิ่งชัน แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
โทร. 881-4843

ห้องสมุดทางกฎหมาย กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กระทรวงยุติธรรม สำนักนายกรัฐมนตรี
3 ถ.พระอาทิตย์ แขวงชนะสงคราม
เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร. 222-0205-9

ห้องสมุดกรมคุมประพฤติ ฝ่ายวิชาการ
กองวิชาการและแผนงาน กระทรวงยุติธรรม
ถ.ราชินี แขวงพระราชวัง
เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร. 224-4912

ห้องสมุดศาลอุทธรณ์
กระทรวงยุติธรรม
หลักเมือง กรุงเทพฯ 10200
โทร. 222-7870

ศูนย์สารนิเทศทางกฎหมาย สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม
 ตึกศาลอาญา ชั้น 5 ถ.รัชดาภิเษก
 จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
 โทร. 513-8334

ห้องสมุดศาลอาญา กระทรวงยุติธรรม
 ตึกศาลอาญา ชั้น 12 ถ.รัชดาภิเษก
 จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
 โทร. 541-2022

ห้องสมุดศาลแรงงาน กระทรวงยุติธรรม
 404 ถ.พระราม 4
 บางรัก กรุงเทพฯ 10500
 โทร. 222-7870

ห้องสมุดกรมส่งเสริมสหกรณ์*
 ถนนกรุงเกษม แขวงสามพระยา
 เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
 โทร. 281-7229

ห้องสมุดสถาบันประมงน้ำจืดแห่งชาติ กรมประมง**
 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ถ.พหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
 โทร. 579-2619, 579-0562, 779-2152 ต่อ 132

ห้องสมุด สปก. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม
 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 2 ถ.ราชดำเนินนอก เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
 โทร. 282-4259-63 ต่อ 268

ห้องสมุดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กองเกษตรสารนิเทศ
 สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 3 ถ.ราชดำเนินนอก แขวงบ้านพานถม
 เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
 โทร. 629-9040

ห้องสมุดกรมปศุสัตว์ สำนักงานเลขานุการกรม*
 กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี
 กรุงเทพฯ 10400
 โทร. 254-1914

ศูนย์ข้อมูลและห้องสมุด กองแผนงานและวิชาการ
 กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 ถนนพหลโยธิน เขตบางเขน
 กรุงเทพฯ 10900
 โทร. 579-8539

ห้องสมุดสำนักวิชาการป่าไม้
 61 อาคารศูนย์วิจัยและฝึกอบรมกรมป่าไม้
 ถ.พหลโยธิน จตุจักร
 กรุงเทพฯ 10900
 โทร. 561-4292-3 ต่อ 407

ห้องสมุดสถาบันวิจัยพืชไร่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์*
 50 ถ.พหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
 โทร. 579-3930-2

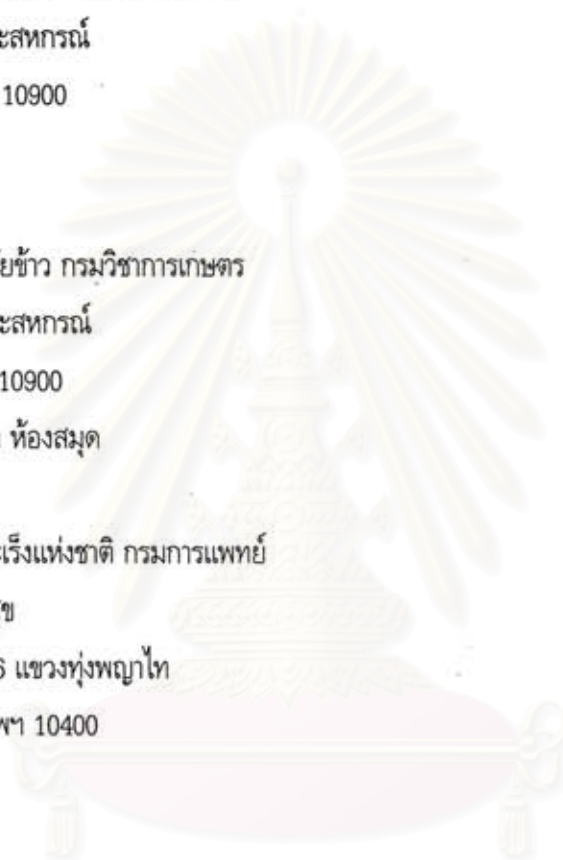
ห้องสมุดสถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร*
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 579-0508

ห้องสมุดสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 579-1576

ห้องสมุดสถาบันวิจัยข้าว กรมวิชาการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
บางเขน กรุงเทพฯ 10900
โทร. 579-7593 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดสถาบันมะเร็งแห่งชาติ กรมการแพทย์
กระทรวงสาธารณสุข
268/1 ถ.พระราม 6 แขวงทุ่งพญาไท
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทร. 246-3323

ห้องสมุดสถาบันโรคผิวหนัง กรมการแพทย์
กระทรวงสาธารณสุข
420/7 ถ.ราชวิถี แขวงทุ่งพญาไท
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทร. 246-1280-3 ต่อ 22

ห้องสมุดสถาบันวิทยบริการ
กรมการศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัย
โทร. 246-1280-3 ต่อ 22

ห้องสมุดกระทรวงสาธารณสุข กองกลาง*
 สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข
 275 ถ.สามเสน แขวงวัดสามพระยา
 เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
 โทร. 282-2207

ศูนย์สารสนเทศด้านประชากรและการอนามัยครอบครัว**
 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
 จ.นนทบุรี 10100
 โทร. 591-8166-7

ห้องสมุดบรรเทาทุกข์ สภากาชาดไทย
 ถ.อังรีดูนังต์ เขตปทุมวัน
 กรุงเทพฯ 10330
 โทร. 251-7853-6 ต่อ 304

ห้องสมุดโรงพยาบาลราชวิถี*
 ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
 โทร. 248-3213 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดโรงพยาบาลเด็ก*
 ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
 โทร. 246-0054 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา*
 112 ถ.สมเด็จพระเจ้าพระยา เขตคลองสาน
 กรุงเทพฯ 10600
 โทร. 437-0199 ต่อ 169

ห้องสมุดโรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์**

8 ถ.เจริญกรุง เขตบางคอแหลม กรุงเทพฯ 10120

โทร. 292-3052

ห้องสมุดโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี**

109 ถ.รามอินทรา แขวงคันนายาว

เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ 10230

โทร. 517-4270-6 ต่อ 135

ห้องสมุดโรงพยาบาลนิตยจิตรเวช**

23 หมู่ 8 แขวงทวีวัฒนา

เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170

โทร. 441-0087-93

ห้องสมุดโรงพยาบาลราชานุกุล*

4737 ถ.ดินแดง

เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10400

โทร. 245-4601-7

ห้องสมุดโรงพยาบาลและสถาบันประสาทวิทยา**

312 ถ.ราชวิถี เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทร. 246-0059 ต่อ 209

ห้องสมุดโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช**

ดอนเมือง บางเขน กรุงเทพฯ 10220

โทร. 531-1970-99 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดโรงพยาบาลเลิดสิน

ถนนสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500

โทร. 236-0562 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดโรงพยาบาลทหารผ่านศึก
 ถ.วิภาวดีรังสิต สามเสนใน
 เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
 โทร. 245-0061-2 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ *
 กองศึกษาและเผยแพร่การพัฒนา สำนักนายกรัฐมนตรี
 296 ถ.กรุงเกษม แขวงโสมนัส
 เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100
 โทร. 280-4085 ต่อ 3213

งานห้องสมุดและไมโครฟิล์ม สำนักงาน ป.ป.ป.
 สำนักนายกรัฐมนตรี
 165/1 ถนนพิษณุโลก แขวงดุสิต
 เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
 โทร. 281-1145, 280-2805

ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 กระทรวงศึกษาธิการ
 ถนนราชดำเนิน เขตดุสิต
 กรุงเทพฯ 10300
 โทร. 281-0828

ห้องสมุดกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
 กระทรวงอุตสาหกรรม ถนนพระราม 6
 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
 โทร. 245-9436

ศูนย์สนเทศมาตรฐาน
สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
กระทรวงอุตสาหกรรม
ถ.พระราม 6 ราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทร. 246-1991, 246-0037 ต่อ 7

ห้องสมุดกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์**
ถนนราชดำเนินกลาง แขวงพระราชวัง
เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร. 282-6171-9 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดฝ่ายเอกสารข้อมูลการค้า กองข้อมูลการค้า*
กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์
22/77 ถ.รัชดาภิเษก แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 511-5066-77 ต่อ 353

ห้องสมุดสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานเลขานุการกรม*
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง
ถ.พระราม 6 ซ.อารีสัมพันธ์
กรุงเทพฯ 10400
โทร. 273-9020 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
กระทรวงแรงงาน
ถ.ราชปพิธ แขวงราชปพิธ
เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร. 224-3027, 619-6292

หอสมุดรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา**

ถ.อุทองใน เขตดุสิต

กรุงเทพฯ 10300

โทร. 282-6181-90 ต่อ 133

ห้องสมุดกองวิทยากร กรมการขนส่งทหารเรือ

ถนนอิสราภาพ อ.บางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700

โทร. 412-6783, 466-1180 ต่อ 5466

ห้องสมุดกรมการทหารสื่อสาร แผนกห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์*

กองวิทยากร ถ.พระราม 5 เขตดุสิต

กรุงเทพฯ 10300

โทร. 241-0404-7 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดกรมการรักษาดินแดน กรมการรักษาดินแดน

ถ.สนามไชย เขตพระนคร

กรุงเทพฯ 10200

โทร. 221-1704 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดกรมขนส่งทหารอากาศ

ดอนเมือง เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10210

โทร. 531-6589

ห้องสมุดกรมข่าวทหารเรือ*

พระราชวังเดิม ถนนอรุณอมรินทร์

เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600

โทร. 465-1047

ห้องสมุดกรมข่าวทหารอากาศ
 ดอนเมือง เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10210
 โทร. 531-0155

ห้องสมุดกองวิทยาการกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ กองทัพอากาศ
 ถ.เดชะวณิช เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800
 โทร. 241-2787

ห้องสมุดกรมช่างโยธาทหารอากาศ กองวิทยาการ
 ดอนเมือง เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10210
 โทร. 534-2431

ห้องสมุดกรมแผนที่ทหาร แผนกห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์
 กองธุรการ กรมแผนที่ทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด
 ถ.กัลยาณไมตรี แขวงพระราชวัง
 เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
 โทร. 223-2837

ห้องสมุดกรมพระธรรมนูญ*
 กรมพระธรรมนูญในกระทรวงกลาโหม
 เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
 โทร. 224-1141

ห้องสมุดกรมพลังงานทหาร
 สี่แยกราชเทวี เขตราชเทวี
 กรุงเทพฯ 10400
 โทร. 208-9023-5

สถาบันวิทยบริการ
 กองบรรณาธิการนิตยสาร
 มหาวิทยาลัย

ห้องสมุดกรมแพทย์ทหารบก โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า*
 อาคารทหารไทย สาขาโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า (ชั้น 3-5)
 ถ.ราชวิถี ราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
 โทร. 246-0064 ต่อ 574

ห้องสมุดกลางกรมแพทย์ทหารเรือ กองวิทยาการ กรมแพทย์ทหารเรือ
 ถ.ตากสิน แขวงบุคคโล
 เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600
 โทร. 468-0116-20 ต่อ 227

ห้องสมุดกองบัญชาการกองทัพบก (ห้องสมุด บก.ทบ.)**
 กรมยุทธการทหารบก
 ถ.ราชดำเนินนอก เขตพระนคร
 กรุงเทพฯ 10200
 โทร. 222-3130

ห้องสมุดสบายใจ กรมยุทธโยธาทหารบก
 ถ.พหลโยธิน บางเขน
 กรุงเทพฯ 10900
 โทร. 579-6544

ห้องสมุดกรมยุทธศึกษาทหารบก
 ถ.เทอดดำริห์ แขวงสามเสน
 ดุสิต กรุงเทพฯ 10300
 โทร. 241-4720

ห้องสมุดกรมยุทธศึกษาทหารเรือ
 พระราชวังเดิม เขตบางกอกใหญ่
 กรุงเทพฯ 10600
 โทร. 465-0016

ห้องสมุดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองการศึกษา
ดอนเมือง บางเขน กรุงเทพฯ 10210
โทร. 534-2949

ห้องสมุดกรมวิทยาศาสตร์ทหารเรือ*
พระราชวังเดิม เขตบางกอกใหญ่
กรุงเทพฯ 10600
โทร. 466-1180 ต่อ 5316, 3013

ห้องสมุดกองวิทยาการ กรมสรรพาวุธทหารบก
ถนนพระราม 5 เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 243-1061-8 ต่อ 320

ห้องสมุดกรมสรรพาวุธทางเรือ กองศึกษาและวิจัย
กรมสรรพาวุธทหารเรือ บางนา กรุงเทพฯ 10260
โทร. 393-3111 ต่อ 2191

ศูนย์เอกสารเทคนิคและห้องสมุดกรมสรรพาวุธทหารอากาศ
ดอนเมือง เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10210
โทร. 534-3442

ห้องสมุดสโมสรทหารบก (ส่วนกลาง)
ถ.นครราชสีมาใต้ เขตดุสิต
กรุงเทพฯ 10300
โทร. 628-8702

ห้องสมุดกรมสื่อสารทหารอากาศ
กองทัพอากาศ
ดอนเมือง บางเขน กรุงเทพฯ 10210
โทร. 534-3264

ห้องสมุดกรมอากาศโยธิน
 ดอนเมือง บางเขน
 กรุงเทพฯ 10210
 โทร. 523-7650

ห้องสมุดสโมสรกรรมการอุตสาหกรรมทหาร
 สี่แยกเกียกกาย ดุสิต กรุงเทพฯ 10300
 โทร. 241-3319

ห้องสมุดกรมอุทการเรือ แผนกห้องสมุด
 กองวิจัยและพัฒนา กรมพัฒนาการช่าง
 ถ.อรุณอมรินทร์ เขตบางกอกใหญ่
 กรุงเทพฯ 10600
 โทร. 412-1223

ห้องสมุดกองบัญชาการทหารสูงสุด
 บก.ทหารสูงสุด ในกระทรวงกลาโหม
 เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
 โทร. 221-1688

ห้องสมุดกองพลทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน
 สี่แยกเกียกกาย ดุสิต กรุงเทพฯ 10300
 โทร. 243-0200 ต่อ 92558

ห้องสมุดกองพลทหารม้าที่ 2
 ถ.พหลโยธิน เขตพญาไท
 กรุงเทพฯ 10400
 โทร. 271-2393 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดศูนย์รักษาความปลอดภัยรักษาพระองค์ สำนักผู้บัญชาการทหารสูงสุด
กองบัญชาการทหารสูงสุด
17 ถนนรามอินทรา
บางเขน กรุงเทพฯ 10220
โทร. 521-1500-9

ห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศ กองประชาสัมพันธ์
กองบัญชาการทหารสูงสุด กรมกิจการพลเรือนทหาร
ตึก 604 สนามเสือป่า
ถ.ราชดำเนิน กรุงเทพฯ 10300
โทร. 282-9814

ห้องสมุดสำนักงานตรวจบัญชีกองทัพบก
ถ.ราชวิถี เชียงสะพานซังฮี้ กรุงเทพฯ 10300
โทร. 243-0243

ห้องสมุดสถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง**
กรมยุทธศึกษาทหารบก
ถ.เทอดดำริห์ ดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 241-4068-9

ห้องสมุดศูนย์วิจัยและพัฒนาการทหาร*
กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม
175 ซ.ตรีมิตร กล้วยน้ำไท
พระโขนง กรุงเทพฯ 10110
โทร. 391-0111 ต่อ 295

ห้องสมุดความปลอดภัย สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน**
 22/3 หมู่ 2 ถ.บรมราชชนนี แขวงฉิมพลี
 เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170
 โทร. 448-5294-5

ห้องสมุดสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ถ.พญาไท แขวงวังใหม่
 เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
 โทร. 251-4426-7

ห้องสมุดสถาบันวิจัยสังคม
 ศูนย์สาธาณกิจประชาธิปไตย ราไพพรรณี
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นลอย ห้อง 110
 กรุงเทพฯ 10330
 โทร. 218-7401, 218-7403

ห้องสมุดสถาบันวิจัยพลังงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**
 อาคารสถาบัน 3 ชั้น 12 ถ.พญาไท
 เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
 โทร. 218-8095

ห้องสมุดสถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ**
 สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ ชั้น 9 อาคารสถาบัน 3
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ.พญาไท กรุงเทพฯ 10330
 โทร. 218-8160

ห้องสมุดสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์**
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาคารสถาบัน 2
 จุฬา ซ.62 พญาไท ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
 โทร. 252-5920, 251-0997-8

ห้องสมุดสถาบันค้นคว้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร*

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

50 ถ.พหลโยธิน บางเขน กรุงเทพฯ 10900

โทร. 579-5587, 579-0113 ต่อ 245

ห้องสมุดสถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์

สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตย

เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110

โทร. 664-3840 ต่อ 5230

สังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

ห้องสมุด สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

67/25 ถ.บางกอกน้อย-ตลิ่งชัน แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700

โทร. 434-0180-91 ต่อ 113

แผนกห้องสมุด องค์การนาฬิกากรรม

75/1 ถ.พระรามที่ 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทร. 246-1179-85 ต่อ 1823

หอสมุดวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

128/1 ถ.ราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร. 281-7955

ห้องสมุดการเคหะแห่งชาติ

905 ถ.สุขาภิบาล1 แขวงคลองจั่น

เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร. 377-5461-9 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย**

372 ถ.บำรุงเมือง กรุงเทพฯ 10100

โทร. 226-0060, 226-0070 ต่อ 180

แผนกห้องสมุดและศูนย์เอกสารการทางพิเศษแห่งประเทศไทย*

ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร. 579-5380-9

ห้องสมุดการทำเรือแห่งประเทศไทย

ถ.สุนทรภะชา คลองเตย กรุงเทพฯ 10110

โทร. 249-0399 ต่อ 2158

ห้องสมุดและศูนย์ข้อมูลข่าวสารการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย*

171 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงตลาดศรีจันทร์

บางเขน กรุงเทพฯ 10210

โทร. 535-1286

ห้องสมุดนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กองส่งเสริมการลงทุน

618 ถ.นิคมมักกะสัน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร. 253-2561 ต่อ 112

ห้องสมุดการประปานครหลวง กองวิเทศสัมพันธ์และกิจการพิเศษ ฝ่ายพัฒนาบุคลากร

18/137 ถ.ประชาธิปไตย แขวงทุ่งสองห้อง

เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210

โทร. 574-0806-35 ต่อ 008

ห้องสมุด "บารมีตำรวจ" การประปาส่วนภูมิภาค

72 แจ้งวัฒนะ 1 เขตดอนเมือง

กรุงเทพฯ 10210

โทร. 551-1020 ต่อ 3503, 3505

ห้องสมุดการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย**

555 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว

เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10900

โทร. 537-2501-4

ห้องสมุดการไฟฟ้านครหลวง*

121 ถ.จักรเพชร แขวงวังบูรพาภิรมย์

เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

โทร. 223-2533, 225-0112

ห้องสมุดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กองวิจัยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค*

200 ถ.งามวงศ์วาน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร. 589-0100-1 ต่อ 5963

ห้องสมุดกีฬา งานบรรณสาร**

การกีฬาแห่งประเทศไทย

2088 ถ.รามคำแหง หัวหมาก กรุงเทพฯ 10240

โทร. 318-0940-4 ต่อ 250, 264

ห้องสมุดฝ่ายวิศวกรรมระบบโทรคมนาคม*

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

ถ.เพลินจิต เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทร. 257-1603 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดกองบริการข้อมูล ฝ่ายวิจัยและพัฒนา โรงงานยาสูบ

184 ถ.พระราม 4 คลองเตย กรุงเทพฯ 10110

โทร. 253-0353 ต่อ 2269

ห้องสมุดธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร**

469 ถ.นครสวรรค์ แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10300

โทร. 280-0180 ต่อ 2811-3

ห้องสมุดธนาคารออมสิน**

470 ถ.พหลโยธิน สามเสนใน

พญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร. 279-0060 ต่อ 117

ห้องสมุดบริษัททศพรประกันภัย

65/1 ถ.พระราม 9 แขวงห้วยขวาง

เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310

โทร. 248-0059 ต่อ 119

ห้องสมุดฝ่ายช่าง การบินไทย จำกัด**

ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงดอนเมือง

เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10210

โทร. 563-8216

ห้องสมุดโรงเรียนวิศวกรรมรถไฟ สำนักงานฝึกอบรมและพัฒนาการรถไฟแห่งประเทศไทย

ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร. 271-0130 ต่อ 875

ห้องสมุดสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
3 ถ.ราชดำเนินกลาง กรุงเทพฯ 10400
โทร. 281-1611 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดองค์การสวนสัตว์
71 ถ.พระราม 5 แขวงดุสิต
เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 281-1039, 281-1200

ห้องสมุดองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
76 ถ.ราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200
โทร. 282-3243-7

ห้องสมุดสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
924 ถ.สุขุมวิท หลังห้องฟ้าจำลองกรุงเทพ แขวงเอกมัย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110
โทร. 392-4021 ต่อ 137, 197

หอสมุดและศูนย์สารสนเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย**
273 ถ.สามเสน แขวงบางขุนพรหม
เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร. 282-3322 ต่อ 2693, 2695-98

ห้องสมุดมูลนิธิโรงพยาบาลรถไฟ โรงพยาบาลบูรฉัตรไชยการ
700 ถ.ริมทางรถไฟสายแปดริ้ว แขวงมักกะสัน
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทร. 245-2480-9

ศูนย์บริการเอกสารวิจัยแห่งประเทศไทย
 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยกระทรวงศึกษาธิการ
 196 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว
 เขตจตุจักร บางเขน กรุงเทพฯ 10900
 โทร. 579-3511, 579-1121 ต่อ 219, 310

สังกัดหน่วยงานเอกชน

ห้องสมุดโรงพยาบาลธนบุรี ฝ่ายพัฒนาวิชาการและฝึกอบรม
 34/1 ซ.โรงเรียนแสงศึกษา พารานก
 บางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
 โทร. 412-0020 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดและศูนย์เอกสาร
 สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย (TDRI)
 565 ซ. รามคำแหง 39 (วัดเทพศิลา 1)
 บางกะปิ กรุงเทพฯ 10310
 โทร. 718-5460 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดโรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
 องค์การคุรุสภา 52 วังทองกลาง กรุงเทพฯ 10310
 โทร. 538-3033 ต่อ 209

ห้องสมุดบริษัทการบินไทย จำกัด*
 89 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน
 เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10900
 โทร. 513-0121 ต่อ 1537

ห้องสมุดบริษัทสำนักกฎหมาย อุกฤษ มงคลนาวิน*
 12 สุขุมวิท 5 แขวงคลองเตย กรุงเทพฯ 10110
 โทร. 255-4020

ห้องสมุดที่ปรึกษากฎหมายและภาษีอากร เอส จี วี เอ็น จำกัด
 ชั้น 20-22 อาคารสยามทาวเวอร์ 989 ถนนพระราม 1
 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
 โทร. 658-0658

ศูนย์ข้อมูลบริษัทกันตนากรุ๊ป จำกัด
 333 ประชาอุทิศ บางมด
 ราษฎร์บูรณะ กรุงเทพฯ 10140
 โทร. 275-0046

ห้องสมุดสโมสรบริษัทเซลล์แห่งประเทศไทย
 10 ถนนสุนทรโกษา คลองเตย
 พระโขนง กรุงเทพฯ 10110
 โทร. 249-0491

ห้องสมุดบริษัทฟิลิปส์ เซมิคอนดักเตอร์ (ไทยแลนด์) จำกัด*
 303 หมู่ 7 ถนนแจ้งวัฒนะ
 บางเขน กรุงเทพฯ 10210
 โทร. 551-1052-62

ห้องสมุดห้างเซ็นทรัล
 ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ 10900
 โทร. 541-1111-20 ต่อ 3652

ห้องสมุดบริษัทไทยวาโก้ จำกัด (มหาชน)

930/1 ซ.ประตู-1 ถ.สาธุประดิษฐ์ ยานนาวา กรุงเทพฯ 10120

โทร. 289-3100, 689-8310

ห้องสมุดบริษัท เอ็น เอส อีเล็คทรอนิกส์ กรุงเทพฯ (1993) จำกัด

40/10 สุขุมวิท 105 ซ.สาขาล บางนา พระโขนง กรุงเทพฯ 10260

โทร. 393-3126-35

ห้องสมุดบริษัทบางจาก (มหาชน)*

210 โรงกลั่นน้ำมันบางจาก อาคาร 4 ชั้น 2

สุขุมวิท 64 พระโขนง กรุงเทพฯ 10260

โทร. 301-2700

ห้องสมุดบริษัทบางกอกกับเบอร์ จำกัด (มหาชน)

611/40 ซ.วัดจันทร์ (ธารอุทิศ 2) ถ.สาธุประดิษฐ์

ต.บางโคล่ ยานนาวา กรุงเทพฯ 10120

โทร. 291-2577 ต่อ ห้องสมุด

บริษัทเบทาโกร จำกัด**

หมู่ 6 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงทุ่งสองห้อง

หลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทร. 955-0555 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดบริษัทประชาอาภรณ์ จำกัด (มหาชน)

666 พระราม 3 ยานนาวา กรุงเทพฯ 10120

โทร. 682-1900

ห้องสมุดบริษัทปิโตรเคมีแห่งชาติ**

ชั้น 33 อาคารชั้นทาวเวอร์ บี

ถ. วิทยาดิรั้งสิต ลาดยาว จตุจักร

กรุงเทพฯ 10900

โทร. 617-7800

ศูนย์ข้อมูลอัมรินทร์*

บริษัทอัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

413/27-36 ถนนอรุณอัมรินทร์ บางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700

โทร. 434-0286 ต่อ ศูนย์ข้อมูล

ศูนย์ข้อมูลทางเทคโนโลยีบริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)**

1 ถ.ปูนซีเมนต์ไทย บางซื่อ ดุสิต กรุงเทพฯ 10800

โทร. 586-3333

ห้องสมุดบริษัทศรีไทยซูเปอร์แวร์ จำกัด

355 ถ.สุขสวัสดิ์ ซ.36 แขวงบางปะกอก

เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพฯ 10141

โทร. 428-4411-5

ห้องสมุดบริษัทสหพัฒนาอินเตอร์โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)*

2156 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ บางกะปิ ห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310

โทร. 319-0924-7

ห้องสมุดบริษัทสหยูเนียน จำกัด (สาขาลาดพร้าว)

3213 ซ.ลาดพร้าว 80 ลาดพร้าว กรุงเทพฯ

โทร. 530-0511

ห้องสมุด บมจ. ไอ.ซี.ซี อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล
 757/7 ซ.ประดู่ 1 ถ.สาธุประดิษฐ์
 ยานนาวา กรุงเทพฯ 10120

ห้องสมุดบริษัทอินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล ลาบอราทอรีส์ จำกัด (ILC)
 549/2 ซ.แสนสุข ถ.สาธุประดิษฐ์ แขวงช่องนนทรี
 ยานนาวา กรุงเทพฯ 10120
 โทร. 294-0091-4

ห้องสมุดบริษัทอุตสาหกรรมทอผ้าไทย จำกัด
 175 ถ.พหลโยธิน ดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210
 โทร. 255-266-70

ห้องสมุดบริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีคัลไทย จำกัด*
 ชั้น 7 อาคาร TPI ทาวเวอร์
 25 / 56 ถ. จันทน์ตัดใหม่
 แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120
 โทร. 678-5050

ห้องสมุดสโมสรเอสไอบริษัทเอสไอสแตนดาร์ด ประเทศไทย
 3195 / 17-29 ถ.พระราม 4 แขวงคลองตัน เขตคลองเตย
 กรุงเทพฯ 10110
 โทร. 661-3100

ห้องสมุดบริษัทสหวิริยา โอเอ จำกัด
 อาคารเอสวีโอเอ ทาวเวอร์
 ถนนพระราม 3 กรุงเทพฯ
 โทร. 682-6111 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดบริษัทชินวัตร
อาคารชินวัตร 1 ถนนพหลโยธิน
กรุงเทพฯ
โทร. 299-5000, 299-5888

ห้องสมุดบริษัทไอเอสสภา (เด็กเซงหญ่) จำกัด
2100 ถ.รามคำแหง หัวหมาก
บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทร. 351-1000-3

ห้องสมุดการแพทย์โรงพยาบาลกรุงเทพ*
2 ซ.ศูนย์วิจัย 7 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่
ห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310
โทร. 318-0066

ห้องสมุดโรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียน*
124 ถ.สีลม บางรัก
กรุงเทพฯ 10500
โทร. 233-6981-9, 235-1000-7

ห้องสมุดบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย*
ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงห้วยขวาง
เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310
โทร. 253-7111 ต่อ 4501

หน่วยห้องสมุด ส่วนวิจัย ฝ่ายวางแผนและสารสนเทศเพื่อการจัดการ*
ธนาคารไทยทุน จำกัด (มหาชน)
393 ถ.สีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500
โทร. 230-5110, 230-5609

ห้องสมุดธนาคารกสิกรไทย (มหาชน)**
 สำนักงานใหญ่ 1 ซอยกสิกรไทย ถนนราษฎร์บูรณะ
 กรุงเทพฯ 10140
 โทร. 470-1122

ห้องสมุดธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
 สำนักงานใหญ่ 333 ถ.สีลม บางรัก
 กรุงเทพฯ 15000
 โทร. 231-4333

ห้องสมุดธนาคารกรุงศรีอยุธยา**
 550 ถ.เพลินจิต เขตปทุมวัน
 กรุงเทพฯ 10300
 โทร. 208-2817, 208-2876

ห้องสมุดธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)
 3000 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว
 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
 โทร. 299-1765

ห้องสมุดธนาคารนครหลวงไทย (จำกัด)*
 1101 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่
 ราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
 โทร. 208-5912, 5922

ห้องสมุดธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน)
 ส่วนสวัสดิการ ฝ่ายการพนักงาน
 1600 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ มักกะสัน
 ราชเทวี กรุงเทพฯ 10310
 โทร. 253-0488 ต่อ 3810

ห้องสมุดธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)*

9 ถ. รัชดาภิเษก ลาดยาว

จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร. 544-1111

ห้องสมุดวิชาการ บมจ.ธนาคารศรีนคร

สำนักงานใหญ่ 2 ถ.เฉลิม เขต 4 สวนมะลิ

พลับพลาไชย กรุงเทพฯ 10100

โทร. 223-0561, 225-9999 ต่อ 296

ห้องสมุดศูนย์ฝึกอบรม ธนาคารเอเซีย จำกัด (มหาชน)**

191 ถ.สาทรใต้ เขตยานนาวา กรุงเทพฯ 10120

โทร. 287-2211-3 ต่อ 2011

ห้องสมุดตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**

62 ถ. รัชดาภิเษก เขตคลองเตย

แขวงคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110

โทร. 229-2000

ห้องสมุดสยามสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์

131 ซ.อโศก (สุขุมวิท 21) ถ.สุขุมวิท กรุงเทพฯ 10110

โทร. 258-3941, 258-3494

ห้องสมุดมูลนิธิโกมล คีมทอง (ห้องสมุดแสงตะวัน)

8/23 ซ.บ้านช่างหล่อ ถ.พรานนก

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700

โทร. 412-0744

ศูนย์สารสนเทศทางเทคโนโลยี สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)**

5-7 สุขุมวิท 29 พระโขนง กรุงเทพฯ 10110

โทร. 258-0320, 259-9160 ต่อ 191, 411, 213-4

ห้องสมุดมูลนิธิผู้หญิง

35/267 ถ.จรัลสนิทวงศ์ 62

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700

โทร. 435-1246, 434-6774

ห้องสมุดมูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก

100/475 ซ.โกสุนนิเวศน์ 3 แจ่งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210

โทร. 574-3753, 574-1381

ห้องสมุดมูลนิธิหนังสือเอเชีย

อาคารศรีบุญเรือง 2 ถ.คอนแวนต์

เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500

โทร. 233-1644 ต่อ ห้องสมุด

ศูนย์ข้อมูลฐานเศรษฐกิจ**

22 อาคารฐานเศรษฐกิจ ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร. 513-9898 ต่อ ห้องสมุด

ศูนย์ข้อมูลดาต้าเบงค์ (หนังสือพิมพ์คู่แข่ง)**

2170 อาคารมอนเทอเรียทาวเวอร์ ชั้น 16

ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ ห้วยขวาง

กรุงเทพฯ 10310

โทร. 308-0944

ศูนย์ข้อมูลไทยรัฐ

1 ถ.วิภาวดีรังสิต

กรุงเทพฯ 10900

โทร. 272-1030 ต่อ ศูนย์ข้อมูล

ศูนย์ข้อมูลเนชั่น

44 หมู่ 10 ถ.บางนา-ตราด กม.ที่ 4.5 แขวงบางนา

เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10260

โทร. 317-0042

ศูนย์ข้อมูลมติชน**

12 ถ.เทศบาลนฤบาล

จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร. 589-0020 ต่อ 1150, 1120

ศูนย์ข้อมูลห้องสมุดบริษัทผู้จัดการ

บริษัทเมเนเจอร์มีเดียกรุ๊ป

ถ.พระอาทิตย์ 98/3 แขวงชนะสงคราม

เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

โทร. 280-1301-4 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดเดลินิวส์ **

1/4 ถ.วิภาวดีรังสิต ดอนเมือง

กรุงเทพฯ 10210

โทร. 561-0010-5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ห้องสมุดไทยไฟแนนเชียล
1565 ถ.ศรีวิลา ลาดพร้าว 94
แขวงวังทองหลาง เขตบางกะปิ
กรุงเทพฯ 10310
โทร. 930-9400, 9319423

ห้องสมุดแนวหน้า
96 หมู่ 7 ถ.วิภาวดีรังสิต
บางเขน กรุงเทพฯ 10210
โทร. 551-2410-4

ห้องสมุดบางกอกโพสต์*
136 ถ.ฉะบอง แยกถนนสุนทรโกษา
คลองเตย กรุงเทพฯ 10110
โทร. 240-3700

ห้องสมุดสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ทหาร (ฝ่ายสหรัฐ)**
315/6 ถ.ราชวิถี เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400
โทร. 246-1432 ต่อ 3306

ห้องสมุดองค์การอาหารและเกษตรสหประชาชาติเอเชียแปซิฟิก (FAO)**
บ้านมลิวัลย์ ถ.พระอาทิตย์
กรุงเทพฯ
โทร. 281-7844 ต่อ ห้องสมุด

ห้องสมุดองค์การยูเนสโก*
ตู้ ปณ.967 พระโขนง กรุงเทพฯ 10110
โทร..391-0577, 391-0686

ห้องสมุดยูนิเซฟ
ถนนพระอาทิตย์ แขวงชนะสงคราม
เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร. 281-6032-3, 280-5931, 281-4598

ศูนย์เอกสารและข้อมูลบริษัทเทเลคอมเอเชีย
บริษัทเทเลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น (จำกัด) มหาชน
18 อาคารเทเลคอมทาวเวอร์
ถ.รัชดาภิเษก
เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

นางสาว สุทธินันท์ ชื่นชม เกิดวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ.2516 ที่อำเภอเมือง จ.ลำพูน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ.2539

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย